्तिमिण्माला

क्लर प्रदेश आया है जिले हैं होई क

सम्पादकः

आचार्यकरुणापतित्रिपाठी

उत्तरप्रदेश-संस्कृत-ग्रकादमी-एखनऊ

CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Ary Chennai and eGangotri

प्रसर प्रदेश भागा विशि के जीवाय ने

क्षिणसीमगाजानीक - एडस्ट कांग्रन्सर

सम्पादकः

आचार्यकरुणापतित्रिपाठी

अध्यक्षः ०००३ - अग्रेग्स्य । अग्रेस

उत्तरप्रदेश-संस्कृत-अकादमी-लखनऊस्यायाः

पूर्वं कुलपतिः

सम्पूर्णानन्द-संस्कृत-विश्वविद्यालयस्य

ख्रे०: १९८३

शा०: १९०५

वै : २०४०

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri प्रकाशकः स्वत्वाधिकारी ज्ञ

वर्मनारायणत्रिपाठी

उत्तर-प्रदेश-संस्कृत-अकादमीलखनऊस्थायाः

प्राधिस्थानम्— विक्रयविभागः उत्तर-प्रदेश-संस्कृत-अकादमी रुखनऊ

प्रथमं : संस्करणम्-३००० मृत्यम् : ६.०० रुप्यकाणि

मुद्रकः— ज्योति प्रेस भव्यमेश्वर, वाराणसी

सम्पादकीय

मेरी परमपूज्या माता जी स्वनामधन्य स्व॰ महामहोपाध्याय पिछती श्रीशिवकुमार शास्त्री जी की पुत्री थी। मैं बचपन से ही उन्हें घंटो पूजा-स्तोत्र-पाठ आदि करते देखा करता था। मेरे पिता जी भी धण्यो जिक्का सन्ध्या-पूजन स्तोत्रादि पाठ करते रहते थे। इसी कारण बचपन से ही स्तोत्रों-स्तुतियों का संस्कार पड़ा। उत्तर प्रदेश संस्कृत अकादमी लखनऊ की वर्तमान अध्यक्षता काल में मैंने एक लघु स्तोत्र संग्रह प्रकाशित और वितरित करने का प्रस्ताव अकादमी की कार्य समिति की बैठक में रखा, जिसका सभी सदस्यों ने हार्दिक समर्थन किया। इसी का परिणाम यह लघुग्रन्थ—"स्तुतिमणिमाला" आपके सम्मुख है।

कलिकाल में-

कल्पियुग के बल हरिगुन गाहा। गावत नर पार्वीह भव थाहा। कल्पियुग जोग न जग्य न ग्याना। एक अधार राम गुन गाना।।

कियुग में देवाराधन, स्तोत्र-स्तुति-पाठ, आराध्यवन्दन, कीर्तन और भजन से यह लोक बनता है और परलोक तथा परमपद भी धर्मप्राण जनता प्राप्त कर सकती है। नाना लौकिक प्रपंच-ग्रस्त रहकर भी सदाचारी भजन कीर्तनादि कर सकता है। सांसारिक पीडा से आर्तापन्न-विपन्न जन त्राण पा सकता है। अतः यह संग्रह भगवान् और सदाचारी भक्तों को अकादमी की ओर से समर्पित है।

इसमें जिन जिन लोगों की सहायता मिली है उन्हें हृदय से घन्यवाद देता हूँ। विशेषतः श्रीदक्षिणामूर्तिमठ, काशी के आचार्य स्वामी शारदानन्द जी को उनकी आद्यन्त सहायता के लिए हार्दिक आशीर्वाद और घन्यवाद है। डा॰ चन्द्रकान्त द्विवेदी को भी आशींवाद—जिनके अहर्निश परिश्रम से ही इस लघु ग्रन्थ का प्रकाशन सम्पन्न हुआ है। समयाभावसे स्तुतिमणिमाला को विशदरूप नहीं दे सका हूँ भविष्य में इसकी पूर्ति की जायेगी। त्वरावश सम्भवतः कुछ त्रुटियाँ रह गई हों उनके लिए क्षमार्थी हूँ।

आ० कु० शीतलाष्ट्रमी वि० २०४० क्रिक्टन्य मिरिनयरथी

प्रतिविद्या स्थान स्थान

कार के जा असी न देन में बारिय बार योगा है कि जा में बारिय कि

the an election of the state of

क्षतीयात्री से प्रशिव प्राप्तित । है अन्यत्र बंद क्षतीय क्षतीय के प्रतिस्था । स्वाहतीय प्रोप्त कृतिया है से स्वाहतीय के स्वाहतीय के स्वाहतीय के स्वाहतीय के स्वाहतीय के स्वाहतीय के स्वाहतीय

The course is a second particular of the course of the cou

मिल पुर महाना एक है कि है है कि है कि है कि एक महाना है कि है। असे हैं कि है क

र के विकास के किया है। यह का का किया है। इस किया है।

LOS TOTAL

विषयानुक्रमणिका

विषय:	पृष्ठाः	विषय:	पृष्ठाः
१. प्रकीर्णस्तुतिक्लोकाः		४. शिवस्तुतयः	
गणेशस्तुतिः	8	विश्वनाथाष्ट्रकम्	२७
महाकालिकास्तुतिः	7	श्रीशिवताण्डवस्तोत्रम्	26
महालक्ष्मीस्तुतिः	7	श्रीरुद्राष्ट्रकम्	38
महासरस्वतीस्तुतिः	२	शिवपञ्चाक्षरस्तोत्रम्	33
दुर्गास्तुतिः	3	पशुपत्यष्टकम्	33
सरस्वतीस्तुतिः	₹	शिवाष्टकम्	38
विष्णुस्तुतिः	8	श्रीशिवमहिम्नः स्तोत्रम्	३६
दशावतारस्तुतिः	8	५. सूर्यस्तुतयः	
कृष्णस्तुतिः	8	सूर्यंस्तवराजः	४२
शिवस्तुतिः	4	सूर्याष्ट्रकम्	४३
२. गणेशस्तुतयः		सूर्यमण्डलाष्ट्रकम्	88
संकष्टनाशनगणेशस्तोत्रम्	Ę	सूर्यस्तोत्रम्	४६
गणेशाष्ट्रकम्	Ę	आदित्यहृदयस्तोत्रम्	४७
३. विष्णुस्तुतयः		६. देवीस्तुतयः	
अच्युताष्ट्रकम्	6	देव्यपराधक्षमापनस्तोत्रम्	40
षट्पदी	१०	आनन्दलहरी	48
गोविन्दाष्टकम्	१०	सप्तरलोकी दुर्गा	48
श्रीविष्णुसहस्रनामस्तोत्रस्		भवान्यप्टकम्	44
आतंत्राणनारायणाष्टादशक		अन्नपूर्णास्तोत्रम्	40
विष्णुस्तुतिविषयक-	4 ,	सरस्वतीस्तोत्रम्	48
स्फुटश्लोकाः	२६	शारदाभुजङ्गस्तोत्रम्	48
		aha Vidualaya Collection	17

CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

पृष्ठाः विषय: पृष्ठाः विषय: 68 यमुनाष्ट्रकम् ६१ महालक्ष्म्यष्टकम् एकश्लोकी-रामायणम् ८६ ६२ संकटास्तुतिः एकश्लोकी-भागवतम् ८६ त्रिपुरसुन्दरीस्तोत्रम् ६५ एकश्लोकी-महाभारतम् ८६ ७. प्रकीर्णस्तुतयः चतुःश्लोकी भागवतम् ८६ कालभैरवाष्ट्रकम् ६७ अष्टादशक्लोकी गीता 20 श्रीवटुकभैरवस्तुति: 86 69 तीर्थंस्तुतिः ७१ हनुमत्स्तुतयः ८९ नवग्रहपीडाहरस्तोत्रम् 93 दशावतारस्तोत्रम् ग्रहस्तुति: 90 रामस्तोत्रम् ७३ नवग्रहस्तोत्रम् 68 ७४ रामरक्षास्तोत्रम् ९२ गुरुस्तुति: 96 मधुराष्ट्रकम् 97 शिवमानसपूजास्तोत्रम् 199 कृष्णस्तोत्रम् 93 दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम् 60 श्रीकृष्णाष्ट्रकम् महागणेशपञ्चरत्नम् 94 28 गङ्गाष्टकम् मञ्जलक्लोकाः ९६ 63 गङ्गाष्टकम्

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रकीर्णस्तुतिश्लोकाः

गणेशस्तुतिः

गजाननं भूतगणाधिसेवितं कपित्थजम्बूफलचारुभक्षणम्। उमासुतं शोकविनाशकारकं नमामि विघ्नेश्वरपादपङ्कुजम् ॥१॥ जयित सिन्ध्रवदनो देवो यत्पादपङ्कजस्मरणम्। वासरमणिरिव तमसां राशि नाशयित विघ्नानाम् ॥२॥ छन्दसामपि। वर्णानामर्थसंघानां रसानां च कर्तारौ वन्दे वाणीविनायकौ ॥३॥ मञ्जलानां विघ्नेश्वराय वरदाय सुरप्रियाय, लम्बोदराय वरदाय सुरप्रियाय। नागाननाय सकलाय जगद्धिताय, गौरीसुताय गणनाथ! नमो नमस्ते ॥४॥ गणेश्वराय, भक्तातिनाशनपराय सर्वेश्वराय शुभदाय सुरेश्वराय। विद्याघराय विकटाय च वामनाय, भक्तप्रसन्न-वरदाय नमो नमस्ते ॥४॥ विष्णुरूपाय ते नमस्ते ब्रह्मरूपाय नमः। ते करिरूपाय नमस्ते नमः ॥६॥ **च्द्ररूपाय**

विश्वरूप - स्वरूपाय नमस्ते ब्रह्मचारिणे।
भक्तिप्रयाय देवाय नमस्तुभ्यं नमो नमः॥७॥
लम्बोदर ! नमस्तुभ्यं सततं मोदकप्रिय!।
निर्विद्यनं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा ॥५॥
त्वां विद्यनशत्रुदलनेति च सुन्दरेति,
भक्तिप्रियेति सुखदेति फलप्रदेति।
विद्याप्रदेत्यघहरेति च ये स्तुवन्ति,
तेभ्यो गणेश ! वरदो भव नित्यमेव ॥६॥

महाकालिकास्तुतिः

खङ्गं चक्रगदेषुचापरिघाञ्छूलं भुशुण्डीं शिरः शङ्कः संदंधतीं कर्रेस्त्रिनयनां सर्वाङ्गभूषावृताम् । नीलाश्मद्युतिमास्यपाददशकां सेवे महाकालिकां यामस्तौत्स्वपिते हरौ कमलजो हन्तुं मधुं केटभम् ॥१॥

महालक्ष्मीस्तुतिः

श्रक्षस्रमपरशुं गदेषुकुलिशं पद्मं धनुष्कुण्डिकां, दण्डं शक्तिमित च चर्म जलजं घण्डां सुराभाजनम् । शूलं पाशसुदर्शने च दधतीं हस्तैः प्रसन्नाननां, सेवे सैरिभर्मादनीमिह महालक्ष्मीं सरोजस्थिताम् ॥१॥

महासरस्वतीस्तुतिः

घण्टाशूलहलानि शङ्क्षमुसले चत्रं घनुः सायकं हस्ताब्जैर्दघतीं घनान्तविलसच्छीतांशुतुल्यप्रभाम् । गौरीदेहसमुद्भवां त्रिजगतामाधारभूतां महा-पूर्वामत्र सरस्वतीमनुभजे शुम्भादिदेत्यादिनीम् ॥१॥

दुर्गास्तुतिः

विद्युद्दामसमप्रभां मृगपितस्कन्धिस्थितां भीषणां, कन्याभिः करवालखेटविलसद्धस्ताभिरासेविताम्। हस्तैश्चक्रगदासिखेटविशिखांश्चापं गुणं तर्जनीं, बिश्चाणामनलात्मिकां शशिधरां दुगौं त्रिनेत्रां भजे ॥१॥ सरस्वतीस्तुतिः

या कुन्देदुतुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता,
या वीणावरदण्डमण्डितकरा या श्वेतपद्मासना।
या ब्रह्माच्युतशङ्करप्रभृतिभिर्देवैः सदा विन्दता,
सा मां पातु सरस्वती भगवती निःशेषजाड्यापहा ॥१॥
शुक्लां ब्रह्मविचारसारपरमामाद्यां जगद्व्यापिनीं,
वीणापुस्तकधारिणीमभयवां जाड्यान्यकारायहाम्।
हस्ते स्फाटिकमालिकां विद्यतीं पद्मासने संस्थितां,
वन्दे तां परमेश्वरीं भगवतीं बुद्धिप्रदां शारदाम् ॥२॥
महालक्ष्मीस्तुतिः

वन्दे लक्ष्मीं परिश्वित्तमयीं शुद्धजाम्बूनदाभां,
तेजोरूपां कनकवसनां सर्वभूषोज्ज्वलाङ्गीम्।
बीजापूरं कनककलशं हेमपश्चं दधाना—
माद्यां शक्तिं सकलजननीं विष्णुवामाङ्क्रसंस्थाम्।।१।।
भवानि त्वं महालक्ष्मीः सर्वकामप्रदायिनि।
सुपूजिता प्रसन्ना स्यान्महालक्ष्म्यं नमोस्तु ते।।२।।

विष्णुस्तुतिः

शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं, विश्वाधारं गगनसदृशं मेघवणं शुभाष्ट्रम् । लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगभिर्घानगम्यं, वन्दे विष्णुं भव-भय-हरं सर्वलोकैकनाथम् ॥१॥ यं शैवा समुपासते शिव इति ब्रह्मोति वेदान्तिनो, बौद्धा बुद्ध इति प्रमाणपटवः कर्तेति नैयायिका ।

अर्हिमित्यथ जैनशासनरताः कर्मेति मीमांसका,

सोऽयं वो विदघातु वाङ्ग्छितफलं त्रैलोक्यनाथो हरिः ॥२॥ यं ब्रह्मा-वरुणेन्द्र-चद्र-मरुतः स्तुन्वन्ति दिव्यैः स्तवै-

र्वे दैः साङ्गपदक्षमोपनिषदैर्गायन्ति यं सामगाः। ध्यानावस्थित-तद्गतेन मनसा पश्यन्ति यं योगिनोः

यस्याऽन्तं न विदुः सुराऽसुरगणाः देवायं तस्मै नमः ॥३॥ नमोऽस्त्वनन्ताय सहस्रमूर्तये सहस्रपादाक्षि-शिरोरूबाहवे । सहस्रनाम्ने पुरुषाय शाश्वते सहस्रकोटीयुगधारिणे नमः ॥४॥

दशावतारस्तोत्रम्

वेदानुद्धरते जगन्निवहते भूगोलमुद्बिभ्रते, दैत्यं दारयते बींल छलयते क्षत्रक्षयं कुर्वते । पौलस्त्यं जयते हलं कलयते कारूण्यमातन्वते, म्लेच्छान्मूच्छयते दशाकृतिकृते कृष्णाय तुभ्यं नमः।।ः

कृष्णस्तुतिः

कृष्णाय वासुदेवाय देवकीनन्दनाय च। नन्दगोपकुमाराय गोविन्दाय नमो नमः॥ कृष्णाय वासुदेवाय हरये परमात्मने। प्रणतः क्लेशनाशाय गोविन्दाय नमो नमः॥

शिवस्तुति

घ्यायेन्नित्यं महेशं रजतिगिरिनिभं चारचन्द्रावतंसं, रत्नाकल्पोज्ज्वलाङ्गं परशुमृगवराभीतिहस्तं प्रसन्नम्। पद्मासीनं समन्तात् स्तुतममरगणैव्याध्रकृति वसानं, विश्वाद्यं विश्ववन्द्यं निखिलभयहरं पञ्चवक्त्रं त्रिनेत्रम् ॥१॥ शान्तं पद्मासनस्थं शशधरमुकुटं पञ्चवक्त्रं त्रिनेत्रं, शूलं वज्रं च खड्गं परशुमपि वरं दक्षिणाङ्गे वहन्तम्। नागं पाशं च घण्टां डमरुकसहितं चांकुशं वामभागे, नानालंकारयुतं स्फटिकमणिनिभं पार्वतीशं नमामि ॥२॥ चन्द्रोद्भासितशेखरे स्मरहरे ग'ङ्गाधरे शङ्करे, सपैं भू वितकण्ठकणं विवरे नेत्रोत्थवैश्वानरे । दितत्वम्कृतसुन्दराम्बरधरे त्रैलोक्यसारे हरे, मोक्षार्थं कुरु चित्तवृत्तिमचलामन्यैस्तु किं कर्मभिः॥३॥ म्रात्मा त्वं गिरिजा मितः सहचराः प्राणाः शरीरं गृहं, पूजा ते विषयोपभोगरचना निद्रा समाधिस्थितिः। संचारः पदयोः प्रदक्षिणविधिः स्तोत्राणि सर्वा गिरो, यद्यत्कर्म करोमि तत्तदिखलं शम्भो तवाराधनम् ॥४॥ कर्पूरगौरं करुणावतारं संसारसारं भुजगेन्द्रहारम्। सदा वसन्तं हृदयारविन्दे भवं भवानीसहितं नमामि ॥१॥ नमः शिवाय शान्ताय पापसंहरणाय च। विश्वेश्वराय देवाय पार्वतीपतये नमः ॥६॥ करचरणकृतं वाक्कायजं कर्मजं वा, श्रवणनयनजं वा मानसं वाऽपराघम्। विहितमविहितं वा सर्वमेतत्क्षमस्व, जय जय करुणाब्धे श्रीमहादेव शम्भो ॥७॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ गणेशस्तुतयः

संकष्टनाशनगणेशस्तोत्रम्

प्रणम्य शिरसा देवं गौरीपुत्रं विनायकम्। भक्तावासं स्मरेन्नित्यमायुः - कामार्थं - सिद्धये ॥१॥ च एकदन्तं द्वितीयकम्। प्रथमं दऋतुण्डं गजबकं चतुर्थकम् ॥२॥ त्तीयं कृष्णिपङ्गाक्षं लम्बोदरं पश्चमं च षठ्ठं विकटमेव च। सप्तमं विघ्नराजं च धूम्रवर्णं तथाष्टमम्।।३।। नवमं भालचन्द्रं च दशमं तु विनायकम्। एकादशं गणपति द्वादशं तु गजाननम् ।।४।। यः पठेन्नरः। द्वादशैतानि नामानि त्रिसन्ध्यं न च विघ्नभयं तस्य सर्वसिद्धिकरं प्रभोः ॥५॥ विद्यार्थी लभते विद्यां धनार्थी लभते धनम्। पुत्रार्थी लभते पुत्रान्मोक्षार्थी लभते गतिम्।।६।। जपेद्गणपतिस्तोत्रं षड्भिमिंसः फलं लभेत्। सिद्धि च लभते नात्र संशयः ॥७॥ संवत्सरेण म्रष्टभ्यो ब्राह्मणेभ्यश्च लिखित्वा यः समर्पयेत्। तस्य विद्या भवेत्सर्वा गणेशस्य प्रसादतः ॥६॥

—श्रीनारदपुराणे संकष्टनाशनगणेशस्तोत्र**म्**

गणेशाष्ट्रकम्

(8)

सर्वे ऊचुः

यतोऽनन्तशक्तेरनन्ताश्च जीवा यतो निर्गुणादप्रमेया गुणास्ते । यतो भाति सर्वं त्रिधाभेदिभिन्नं सदा तं गणेशं नमामो भजामः ॥ (2)

यतश्चाविरासीज्जगत्सर्वमेतत्तथाब्जासनो विश्वगो विश्वगोप्ता। तथेन्द्रादयो देवसंघा मनुष्याः सदा तं गणेशं नमामो भजामः॥

यतो विक्तभान्भवो भूर्जलं च यतः सागराश्चन्द्रमा व्योम वायुः। यतः स्थावरा जङ्गमा वृक्षसंघाः सदा तं गणेशं नमामो भजामः॥ (४)

यतो दानवाः किन्नरा यक्षसङ्घा यतश्चारणा वारणाः श्वापदाश्च। यतः पक्षिकीटा यतो वीरूघश्च सदा तं गणेशं नमामो भजामः॥ (५)

यतो बुद्धिरज्ञाननाशो मुमुक्षोर्यतः सम्पदो भक्तिसन्तोषिकाः स्युः। यतो विघ्ननाशो यतः कार्यसिद्धिः सदा तं गणेशं नमामो भजामः॥ (६)

यतः पुत्रसम्पद्यतो वांछितार्थो यतोऽभक्तविग्नास्तथानेकरूपाः । यतः शोकमोही यतः काम एव सदा तं गणेशं नमामो भजामः ॥ (७)

यतोऽनन्तशक्तिः संशेषो बभूव धराधारणेऽनेकरूपे च शक्तः। यतो नेकधा स्वर्गलोका हि नाना सदा तं गणेश नमामो भजामः॥

यतो वेदवाचो विकुण्ठा मनोभिः सदा नेति नेतीति यत्ता गृणन्ति । परमब्रह्मरूपं चिदानन्दभूतं सदा तं गणेशं नमामो भजामः ॥ (६)

श्रीगणेश उवाच

पुनरुचे गणाधीशः स्तोत्रमेतत्पठेन्नरः। त्रिसन्ध्यं त्रिदिनं तस्य सर्वं कार्यं भविष्यति॥ (१०)

यो जपेदष्टदिवसं इलोकष्टकमिदं शुभम्। भ्रष्टवारं चतुथ्यां तु सोऽष्टमिद्धीरवाप्नुयात्।।

यः पठेन्मासमात्रं तु दशवारं दिने दिने ।
स मोचयेद्बन्धगतं राजवध्यं न संशयः ।।११॥
विद्याकामो लभेद्विद्यां पुत्रार्थी पुत्रमाप्नुयात् ।
वांछितांल्लभते सर्वानेकविशंतिवारतः ।।१२॥
यो जपेत्परया भक्तया गजानन परो नरः ।
एवमुक्तवा ततो देवश्रांतर्धानं गतः प्रभुः ।।१३॥

—इति श्रीगणेशपुराणे उपासनाखण्डे श्रीगणेशाष्टकं समाप्तम् ।

।। श्रीगणेशाय नमः ।।

विष्णुस्तुतयः

अच्युताष्टकम्

श्रच्युतं केशवं रामनारायणं,
 कृष्णदामोदरं वासुदेवं हरिम्।
श्रीधरं माधवं गोपिकावल्लभं,
 जानकीनायकं रामचन्द्रं भजे।।१।।
श्रच्युतं केशवं सत्यभामाधवं,
 माधवं श्रीधरं राधिकाराधितम्।
इन्दिरामन्दिरं चेतसा सुन्दरं,
 देवकीनन्दनं नन्दणं सन्दधे।।२।।

CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

विष्णवे जिष्णवे शङ्खिने चित्रणे, चिमणीरागिणे जानकीजानये। चल्लवीवल्लभायाचितायात्मने, कंसविध्वंसिने वंशिने ते नमः ॥३॥ कृष्ण गोविन्द हे राम नारायण, श्रीपते वासुदेवाजित श्रीनिधे। ग्रच्युतानन्त हे माघवाधोक्षज, द्वारकानायक द्रोपदीरक्षक ॥४॥ सीतयाशोभितो, राक्षसक्षोभितः दण्डकारण्यभूपण्यताकारणः । लक्ष्मणेनान्वितो वानरैः सेवितोऽ-गस्त्यसम्पूजितो राघवः पातु माम् ॥५॥ धेनुकारि ज्यकोऽनिष्टकृद्द्वेषिणां, केशिहा कंसहृद्वंशिकावादकः। ः सूरजाखेलनो, बालगोपालकः पातु मां सर्वदा ॥६॥ पूतनाकोपकः विद्युद्द्योतवत्प्रस्फुरद्वाससं, प्रावृडम्भोदवत्प्रोल्लसद्विग्रहम् । वन्यया मालया शोभितोरःस्थलं, लोहितांध्रिद्वयं वारिजाक्षं भजे ॥७॥ कुन्तेलै श्रीजमानाननं, कुञ्चितः रत्नमौर्ति लसत्कुण्डलं गण्डयोः। हारकेयूरकं कञ्जूणप्रोज्ज्वलं, किंकिणीमञ्जुलं दयामलं तं भजे ॥ न॥ ग्रच्युतस्याष्टकं यः पठेविष्टदं, प्रेमतः प्रत्यहं पूच्यः सस्पृहम्। वृत्ततः सुन्दरं कर्तृविश्वम्भरं,

तस्य वश्यो हरिर्जायते सत्वरम् ॥ ह॥

—श्रीमदाद्यशङ्कराचार्यविरचितम्

षट्पदी

स्रविनयमपनय विष्णो दमय मनः शमय विषयमृगतृष्णाम् ।
भूतदयां विस्तारय तारय संसारसागरतः ।।१।।
दिग्यधुनीमकरन्दे परिमलपरिभोग - सिन्नदानन्दे ।
श्रीपतिपदारविन्दे भवभयखेदिन्छदे वन्दे ।।२।।
सत्यपि भेदापगमे नाथ तवाहं न मामकीनस्त्वम् ।
सामुद्रो हि तरःङ्गः क्वचन समुद्रो न तारःङ्गः ।।३।।
उद्धृतनग नगभिदनुज दनुजकुलामित्र मित्रशिशदृष्टे ।
दृष्टे भवति प्रभवति न भवति कि भवतिरस्कारः ।।४।।
मत्स्यादिभिरक्तारैरवतारवतावता सदा वसुवाम् ।
परमेश्वर परिपाल्यो भवता भवतापभीतोऽहम् ।।५।।
दामोदर गुणमन्दिर सुन्दरवदनारविन्द गोदिन्द ।
भवजलिषमथनमन्दर परमं दरमपनय त्वं मे ।।६।।
नारायण करुणामय शरणं करवाणि तावकौ चरणौ।
इति षट्पदी मदीये वदनसरोजे सदा वसतु ।।७।।

-श्रीमदाद्यशङ्कराचार्यविरिचता

गोविन्दाष्टकम्

 धिया घीरैध्येंयं श्रवणपुटपेयं यतिवरै-र्महावाक्यैजेंयं त्रिभुवनविधेयं विधिपरम्।

मनोमानामेयं सपिंद हृदि नेयं नवतनुं, सदा तं गोविन्दं परमगुखकन्दं भजत रे ॥३॥

महामायाजालं विमलवनमालं मलहरं,

सुभालं गोपालं निहतशिशुपालं शशिमुखम्।

गलातीतं कालं गतिहयमरालं मुररिपुं,

सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे।।४॥

नभोबिम्बस्फोतं निगमगणगीतं समगीत,

सुरौघैः सम्प्रीतं दितिजविपरीतं पुरिशयम् । गिरां पन्थातीतं स्वदितनवनीतं नयकरं,

सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे।।१।।

पद्मेशं शिवकमलजेशं शिवकरं,

द्विजेशं देवेशं तनुकुटिलकेशं कलिहरम्।

खगेशं नागेशं निखिलभूवनेशं नगधरं,

सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे ॥६॥

रमाकान्तं कान्तं भवभयभयान्तं भवसुखं,

दुराज्ञान्तं ज्ञान्तं निखिलहाँद भान्तं भुवनयम्।

विवादाःतं दान्तं दनुजनिचयान्तं सुचरितं, सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे।।७॥ जगज्ज्येष्ठं श्रेष्ठं सुरपतिकनिष्ठं ऋतुपति,

बलिष्ठं भूयिष्ठं त्रिभुवनवरिष्ठं वरवहम् । स्वनिष्ठं घींमष्ठं गुरुगणगरिष्ठं गुरुवरं,

सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे।।५॥

गदापाणेरेतद् - दुरितदलनं दुःखशमनं, विशुद्धात्मा स्तोत्रं पठति मनुजो यस्नु सततम्।

स भुक्तवा भोगौघं चिरमिह ततोऽपास्तवृजिनो,

वरं विष्णोः स्थानं वर्जात खलु वैकुण्ठभूवनम् ॥६॥ इति श्रीमत्परमहंसस्वामिब्रह्मानन्दविरचितं गोविन्दाष्टकं सम्पूर्णेम् ।।

श्रीविष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्

॥ श्रीपरमात्मने नमः॥

यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसारबन्धनात्। विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे।। नमः समस्तभूतानामादिभूताय भूभृते। भ्रनेकरूपरूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे।। वैशम्पायन उवाच

श्रुत्वा धर्मानशेषेण पावनानि च सर्वशः। युधिष्ठिरः शान्तनवं पुनरेवाभ्यभाषत ॥१॥ युधिष्ठिर उवाच

किमेकं वैवतं लोके कि वाप्येकं परायणम् । स्तुवन्तः कं कमर्चन्तः प्राप्नुयुर्मानवाः शुभम् ॥२॥ को धर्मः सर्वधर्माणां भवतः परमो मतः। कि जपन्मुच्यते जन्तुर्जन्मसंसारबन्धनात् ॥३॥

भीष्म उनाच
जगत्त्रभुं देवदेवमनन्तं पुरुषोत्तमम् ।
स्तुवन्नामसहस्रोण पुरुषः सततोत्थितः ॥४॥
तमेव चार्चयन्नित्यं भक्त्या पुरुषमव्ययम् ।
ध्यायन्स्तुवन्नमस्यंश्च्य यजमानस्तमेव च॥५॥
श्चनादिनिधनं विष्णुं सर्वलोक्षमहेश्वरम् ।
लोकाध्यक्षं स्तुतिवन्नित्यं सर्वदुःखातिगो भवेत् ॥६॥
ब्रह्मण्यं सर्वधर्मज्ञं लोकानां कीर्तिवर्धनम् ।
लोकनाथं महाद्यूतं सर्वभूतभवोद्भवम् ॥७॥
एष मे सर्वधर्माणां धर्मोऽधिकतमो मतः ।
यद्भक्त्या पुण्डरीकाक्षं स्तवैर्चेन्नरः सदा ॥६॥
परमं यो महत्तेजः परमं यो महत्तपः ।
परमं यो महत्वन्नह्म परमं यः परायणम् ॥६॥

पवित्राणां पवित्रं मङ्गलानां च मङ्गलम्। दैवतं देवतानां च भूतानां योऽज्ययः पिता ।।१०।। सर्वाणि भूतानि भवन्त्यादियुगागमे। यस्मिश्च प्रलयं यान्ति पुनरेव युगक्षये।।११॥ लोकप्रधानस्य तस्य जगन्नाथस्य सूपते। विष्णीर्नामसहस्रं मे श्रृणु पापभयापहम् ॥१२॥ यानि नामानि गौणानि विख्यातानि महात्मनः। ऋषिभिः परिगीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये।।१३॥ ॐ विश्वं विष्णुर्वषट्कारो भूतभव्यभवत्प्रभुः। भूतकृद्भूतभृद्भावो भूतात्मा भूतभावनः ॥१४॥ पूतात्मा परमात्मा च मुक्तानां परमा गतिः। म्रव्ययः पुरुषः साक्षी क्षेत्रज्ञोऽक्षर एव च।।१५।। योगविदां नेता प्रधानपुरुषेश्वरः। नारसिहवपुः श्रीमान्केशवः पुरुषोत्तमः ॥१६॥ सर्वः शर्वः शिवः स्थाणुर्भूतादिनिधरव्ययः। सम्भवो भावनो भर्ता प्रभेवः प्रभुरीश्वरः ॥१७॥ स्वयम्भः ज्ञमभुरादित्यः पुष्कराक्षो महास्वनः। ग्रनादिनिधनो धाता विधाता घातुरुत्तमः ॥१८॥ ग्रप्रमेयो हृषीकेशः पद्मनाभोऽमरप्रभुः। विश्वकर्मा मनुस्त्वच्टा स्थविष्ठः स्थविरो ध्रुवः ॥१६॥ म्रप्राह्मः शाश्वतः कृष्णो लोहिताक्षः प्रतर्दनः। प्रभूतस्त्रिककुष्धाम पवित्रं मंगलं परम्।।२०।। ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः। हिरण्यगर्भो भूगर्भो माघवो मघुसूदनः ।।२१।। ईश्वरो विक्रमी घन्वी मेघावी विक्रमः क्रमः। **ग्रनुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कृतिरात्मवान् ।।२२।।** सुरेशः शरणं शर्मं विश्वरेताः प्रजाभवः। ग्रहः संवत्सरो ग्यालः प्रत्ययः सर्वदर्शनः ॥२३॥

ग्रजः सर्वेश्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादिरच्युतः । वृषाकपिरमेयात्मा सर्वयोगविनिःसृतः ।।२४।। वसुर्वसुमनाः सत्यः समात्मा सम्मितः समः। पुण्डरीकाक्षो वृषकर्मा वृषाकृतिः ।।२५।। रुद्रो बहुशिरा बर्भुविश्वयोनिः शुचिश्रवाः। म्रमृतः ज्ञाश्वतस्थाणुर्वरारोहो महातपाः ॥२६॥ सर्वगः सर्वविद्भानुविष्वक्सेनो जनार्दनः। वेदो वेदविदन्यङ्गो वेदाङ्गो वेदवित्कविः ॥२७॥ लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः फुताकृतः। चतुरात्मा चतुर्व्यूहश्चतुर्वेष्ट्रश्चतुर्भुजः ॥२८॥ भ्राजिष्णुर्भोजनं भोक्ता सहिष्णुर्जगदादिजः। म्रनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः।।२६।। उपेन्द्रो वामनः प्रांशुरमोघः शुचिरूजितः। श्रतीन्द्रः संग्रहः सर्गो घृतात्मा नियमो यमः॥३०॥ वेद्यो वैद्यः सदायोगी वीरहा माधवो मधुः। ग्रतीन्द्रियो महामायो महोत्साहो महाबलः।।३१॥ महाबुद्धिर्महावीर्यो महाज्ञक्तिर्महाद्युतिः। म्रनिर्देश्यवपुः श्रीमानमेयात्मा महाद्रिघृक् ॥३२॥ महेष्वासो महिभर्ता श्रीनिवासः सता गतिः। म्रनिरुद्धः सुरानन्दो गोविन्दो गोविदां पतिः ।।३३।। मरीचिर्दभनो हंसः सुपर्णो भुजगोत्तमः। हिरण्यनाभः सुतपाः पद्मनाभः प्रजापतिः ॥३४॥ म्रमृत्युः सर्वदृक् सिंहः संघाता संघिमान्स्थिरः। म्रजो दुर्मर्षणः शास्ता विश्रुतात्मा सुरारिहा ॥३५॥ सत्यः सत्यपराक्रमः। गुरुगुरुतमो धाम निमिषोऽनिमिषः स्रग्वी वाचस्पतिरुदारधोः ॥३६॥ श्रप्रणीर्प्रामणीः श्रीमान्न्यायो नेता समीरणः। सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥३७॥

ग्रावर्तनो निवृत्तात्मा संवृतः सम्प्रमर्दनः। ग्रहः संवर्तको वह्निरनिलो घरणीघरः ॥३८॥ सुप्रसादः प्रसन्नात्मा विश्वधृग्विश्वभुग्विभुः। सत्कर्ता सत्कृतः साधुर्जहनुर्नारायणो नरः ॥३६॥ ग्रसंख्येयोऽप्रमेयात्मा विशिष्टः शिष्टकुच्छुचिः। सिद्धार्थः सिद्धसङ्कृत्पः सिद्धिदः सिद्धिसाधनः ॥४०॥ वृषभो विष्णुर्वृषपर्वा वृषोदरः। वृषाही वर्धनो वर्धमानश्च विविक्तः श्रुतिसागरः ॥४१॥ सुभुजो दुर्धरो वाग्मी महेन्द्रो वसुदो वसुः। नैकरूपो बृहदूपः शिपिविष्टः प्रकाशनः ॥४२॥ ग्रोजस्तेजोद्युतिधरः प्रकाशात्मा प्रतापनः। ऋद्धः स्पष्टाक्षरो मन्त्रश्चन्द्रांशुर्भास्करद्युतिः॥४३॥ त्रमृतांशूद्भवो भानुः शशबिःदुः सुरेश्वरः। ग्रीषधं जगतः सेतुः सत्यधर्मपराक्रमः।।४४॥ भूतभव्यभवन्नाथः पवनः पावनोऽनलः। कामहा कामकुत्कातः कामप्रदः प्रभुः॥४५॥ युगादिकृद्युगावर्ती नैकमायो महाज्ञानः । ग्रद्दयो व्यक्तः इष्ट्रिय सहस्रजिदनः तजित् ।।४६।। इष्टोऽविशिष्टः शिष्टेष्टः शिखण्डो नहुषो वृषः। क्रोघहा फोधकुरकर्ता विश्वबाहुर्महोघरः ॥४७॥ ग्रच्युतः प्रथितः प्राणः प्राणदो वासवानुजः। ग्रपां निधिरधिष्ठानमप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ॥४८॥ स्क दः स्कन्दधरो धुर्यो वरदो वायुवाहनः। बृहद्भानुरादिरेवः पुरभ्दरः ॥४६॥ वासुदेवो म्रशोकस्तारणस्तारः शूरः शौरिर्जनेश्वरः। म्रनुकूलः शतावर्तः पद्मी पद्मिनभेक्षणः॥५०॥ पद्मनाभोऽरिवन्दाक्षः पद्मगर्भः शरीरभृत्। महद्भिष्टि द्वी वृद्धात्मा महाक्षी गरुडध्वजः ॥५१॥

ग्रतुलः शरभो भीमः समयज्ञो हविहंरिः। सर्वलक्षणलक्षण्यो लक्ष्मीवान्सिमितिञ्जयः ॥५२॥ विक्षरो रोहितो मार्गो हेतुर्दामोदरः सहः। महीघरो महाभागो वेगवानमिताञ्चनः ॥५३॥ उद्भवः क्षोभणो देवः श्रीगर्भः परमेश्वरः। करणं कारणं कर्ता विकर्ता गहनो गुहः।।५४।। व्यवसायो व्यवस्थानः संस्थानः स्थानदो घ्रुवः। परमस्पष्टस्तुष्टः पुष्टः शुभेक्षणः ॥५५॥ रामो विरामो विरजो मार्गो नेयो नयोऽनयः। वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो धर्मो धर्मविदुत्तमः ॥५६॥ वैकुण्ठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्रणवः पृथुः। हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्याप्तो वायुरधोक्षजः ॥५७॥ ऋतुः सुदर्शनः कालः परमेष्ठी परिग्रहः। उप्रः संवत्सरो दक्षो विश्वामो विश्वदक्षिणः ॥५८॥ विस्तारः स्थावरस्थाणुः प्रमाणं वीजमन्ययम्। ग्रर्थोऽनर्थो महाकोशो महाभोगो महाधनः ।।५९।। म्रानिविण्णः स्थविष्ठोऽभूर्धर्मयूपो महामखः। नक्षत्रनेमिर्नक्षत्री क्षमः क्षामः समीहनः ॥६०॥ यज्ञ इज्यो महेज्यश्च ऋतुः सत्रं सतां गतिः। सर्वदर्शी विमुक्तात्मा सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमम् ॥६१॥ मुत्रतः सुमुखः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सुहृत्। जितकोघो वीरबाहुर्गवदारणः ॥६२॥ स्वापनः स्ववशो व्यापी नैकात्मा नैककर्मकृत्। वत्सरो वत्सलो वत्सी रत्नगर्भो धनेश्वरः।।६३॥ धर्मगुब्धर्मकृद्धर्मी सदसत्क्षरमक्षरम् । ग्रविज्ञाता सहस्रांशुविधाता कृतलक्षणः ॥६४॥ गभस्तिनेमिः सत्त्वस्थः सिहो भूतमहेश्वरः। म्रादिदेवो महादेवो देवेशो देवभृद्गुरुः ॥६५॥

उत्तरो गोपतिर्गोप्ता ज्ञानगम्यः पुरातनः। शरीरभूतभृद्भोक्ता कपीन्द्रो भूरिदक्षिणः ॥६६॥ सोमपोऽमृतपः सोमः पुरुजित्पुरुसत्तमः। विनयो जयः सत्यसन्धो दाशार्हः सात्वतां पतिः ॥६७॥ जीवो विनयिता साक्षी मुकु दोऽमित्विक्रमः। ग्रम्भोनिधिरन तात्मा महोदधिशयोऽन्तकः ।।६८॥ ग्रजो महार्हः स्वाभाव्यो जितामित्रः प्रमोदनः। ग्रानन्दो नन्दनो नदः सत्यधर्मा त्रिविक्रमः ॥६९॥ मर्हाबः कपिलाचार्यः कृतज्ञो मेदिनीपतिः। त्रिपदस्त्रिदशाध्यक्षो महाश्रुङ्गः कृताःतकृत्।।७०॥ महाबराहो गोविन्दः सुषेणः कनकाःङ्गदी । गुह्यो गभीरो गहनो गुप्तश्चक्रमदाघरः ॥७१॥ वेघाः स्वाङ्गोऽजितः कृष्णो दृढः संकर्षणोऽच्युतः । वरुणो वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षो महामनाः ॥७२॥ भगवान् भगहाऽऽनन्दी वनमाली हलायुधः। ग्रादित्यो ज्योतिरादित्यः सहिष्णुर्गतिसत्तमः ॥७३॥ खण्डपरशुर्वारुणो द्रविणप्रदः। वाचस्पतिरयोनिजः ॥७४॥ दिविस्पृक्सर्वदुग्व्यासो **।** त्रिसामा सामगः साम निर्वाणं भेषजं भिषक्। संन्यासङ्घरूकमः शाःतो निष्ठा शान्तिः परायणम् ॥७५॥ शुभाङ्गः शान्तिदः स्रष्टा कुमुदः कुवलेशयः। गोहितो गोपतिर्गोप्ता वृषभाक्षो वृषप्रियः ॥७६॥ ग्रनिवर्ती निवृत्तात्मा संसेप्ता क्षेमकृच्छिवः। श्रीवत्सवक्षाः श्रीवासः श्रीपतिः श्रीमतां वरः॥७७॥ श्रीदः श्रीशः श्रीनिवासः श्रीनिधिः श्रीविभावनः । श्रीघरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमाँल्लोकत्रयाश्रयः ॥७८॥ स्वक्षः स्वङ्गः शतानन्दो नन्दिज्योतिर्गणेश्वरः। विजितात्मा विधेयात्मा सत्कीर्तिविक्रन्नसंशयः ॥७१॥

उदीर्णः सर्वतश्चक्षुरनीशः शाश्वतस्थिरः। भूरायो भूषणो भूतिविशोकः शोकनाशनः ॥ ८०॥ ग्रींचष्मानींचतः कुम्भो विशुद्धात्मा विशोधनः। ग्रनिरुद्धोऽप्रतिरथः प्रद्युम्नोऽमितविक्रमः ।। ८१।। कालनेमिनिहा वीरः शौरिः शूरजनेश्वरः। त्रिलोकात्मा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ॥५२॥ कामदेवः कामपालः कामी काःतः कृतागमः। ग्रनिर्देश्यवपुर्विष्णुर्वीरोऽनन्तो धनञ्जयः ॥५३॥ ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद् ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्मविवर्धनः । बहाविद् बाह्मणो बह्मी बहाजो बाह्मणप्रियः ॥ ५४॥ महाक्रमो महाकर्मा महातेजा महोरगः। महाक्रतुर्महायज्वा महायज्ञो महाहविः।।८५।। स्तव्यः स्तवप्रियः स्तोत्रं स्तुतिः स्तोत। रणप्रियः । पूर्णः पूरियता पुण्यः पुण्यकीतिरनासयः।।८६।। मनोजवस्तीर्थकरो वसुरेता वसुप्रदः। वासुदेवो वसुर्वसुमना हविः।।८७।। वसुप्रदो सद्गतिः संस्कृतिः सत्ता सद्भूतिः सत्परायणः। श्रुरसेनो यदुश्रेष्ठः सन्निवासः सुयामुनः ॥ ८८॥ भूतावासो वासुदेवः सर्वासुनिलयोऽनलः। दर्पहा दर्पदो दृष्तो दुर्घरोऽथापराजितः।।८९।। विश्वमूर्तिमंह।मूर्तिदीप्तमूर्तिरमूर्तिमान् **ग्रनेकमूर्तिरव्यक्तः** शतमूर्तिः शताननः ॥६०॥ एको नैकः सवः कः कि यत्तत्पदमनुत्तमम्। लोकबन्धुर्लोकनाथो माधवो भक्तवत्सलः ॥६१॥ सुवर्णवर्णो हेमाङ्गो वराङ्गश्चन्दनाङ्गदी। वीरहा विषमः शूःयो घृताशीरचलश्चलः।।६२।। श्रमानी मानदो मान्यो लोकस्वामी त्रिलोकधुक्। सुमेघा मेघजो घन्यः सत्यमेघा घराघरः।।६३।।

तेजो वृषो द्युतिधरः सर्वशस्त्रभृतां वरः। प्रयहो निग्रहो व्यग्रो नैकश्रु'ङ्गो गदाग्रजः ॥६४॥ चतुर्म्तिश्चतुर्बाहुश्चतुर्ग्यूहश्चतुर्गतिः चतुरात्मा चतुर्भावश्चतुर्वेदविदेकपात् ॥६५॥ समावर्तोऽनिवृत्तात्मा दुर्जयो दुरतिऋमः। दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरावासो दुर।रिहा ।।६६।। शुभाङ्गो लोकसारङ्गः सुतन्तुस्तन्तुवर्धनः। इन्द्रकर्मा महाकर्मा फ़ुतकर्मा कृतागमः ॥१७॥ उद्भवः सुन्दरः सुन्दो रत्ननाभः सुलोचनः। ग्रकों वाजसनः श्रुङ्गो जयन्तः सर्वविज्जयो ॥६८॥ सुवर्णविद्वरक्षोभ्यः सर्ववागीश्वरेश्वरः। महाह्रदो महागर्तो महाभूतो महानिधिः ॥६९॥ कुमुदः कुन्दरः कुन्दः पर्जन्यः पावनोऽनिलः। ग्रमृतांशोऽमृतवपुः सर्वज्ञः सर्वतोमुखः॥१००॥ मुलभः सुन्नतः सिद्धः शत्रुज्विच्छत्रुतापनः। न्यप्रोघोदुम्बरोऽश्वत्थश्चाणूरान्ध्रनिषूवनः ॥१०१॥ सहस्राचिः सप्तजिह्वः सप्तैधाः सप्तवाहनः। ग्रम्तिरनघोऽचिन्त्यो भयकुःद्भयनाशनः ॥१०२॥ ग्रणुर्बृहत्कृशः स्थूलो गुणभृन्निर्गुणो महान्। ग्रघुँतः स्वधृतः स्वास्यः प्राग्वंशो वंशवर्द्धनः ॥१०३॥ भारभृत्कथितो योगी योगीशुः सर्वकामदः। ग्राश्रमेः श्रमणः क्षामः सुपर्णो वायुवाहनः ॥१०४॥ धनुर्घरो धनुर्वेदो दण्डो दमयिता दमः। ग्रपराजितः सर्वसहो नियन्ता नियमो यमः ।।१०५।। सत्ववान्सात्त्विकः सत्यः सत्यधर्मपरायणः। ग्रभिप्रायः प्रियाहोऽहंः प्रियकृत्प्रीतिवर्धनः ॥१०६॥ विहायसगतिज्योंतिः सुरुचिर्हृतभुग्विभुः। रविविरोचनः सूर्यः सविता रविलोचनः ॥१०७॥

ग्रनन्तो हतभुग्भोक्ता सुखदो नैकजोऽग्रजः। म्रानिविण्णः सदामर्षी लोकाधिष्ठानमद्भुतः ॥१०८॥ कपिलः कपिरप्ययः। सनात्सनातनतमः स्वस्तिदः स्वस्तिकृत्स्वस्ति स्वस्तिभुक्स्वस्तिदक्षिणः ॥ ग्ररौद्रः कुण्डली चक्री विकम्यूजितशासनः। शब्दातिगः शब्दसहः शिशिरः शर्वरीकरः ॥११०॥ ग्रक्रः पेशलो दक्षो दक्षिणः क्षमिणां वरः। पुण्यश्रवणकीर्तनः ॥१११॥ विद्वत्तमो वीतभयः उत्तारणो दुष्कृतिहा पुष्यो दुःस्वप्ननाशनः। वीरहा रक्षणः सन्तोः जीवनः पर्यवस्थितः ॥११२॥ **ग्रनन्तरूपोऽनन्तश्रीजितमन्युर्भयापहः** चतुरस्रो गभीरात्मा विदिशो व्यादिशो दिशः ॥११३॥ ग्रनादिर्भूर्भवो लक्ष्मीः सुवीरो रुचिराङ्गदः। जनजन्मादिभीमो भीमपराक्षमः ॥११४॥ **ग्राधारनिलयो धाता पुष्पहासः प्रजागरः।** ऊध्वगः सत्पथाचारः प्रॉणदः प्रणवः पणः ॥११५॥ प्रमाणं प्राणनिलयः प्राणभुत्प्राणजीवनः। तत्त्वं तत्त्वविदेकात्मा जन्ममृत्युजरातिगः ॥११६॥ भूर्भुवस्स्वस्तरुस्तारः सविता प्रपितामहः। यज्ञो यज्ञपतिर्यज्वा यज्ञाङ्को यज्ञवाहनः ॥११७॥ यज्ञभृद्यज्ञकृद्यज्ञी यज्ञभुग्यज्ञसाधनः । एव च ॥११८॥ यज्ञान्तकृद्यजगुह्यमन्नमन्नाद श्रात्मयोनिः स्वयंजातो वैखानः सामगायनः । देवकीनन्दनः स्रष्टा क्षितीशः पापनाशनः ।।११६।। शङ्खभुन्नन्दको चन्नो शार्ङ्गधन्वा गदाधरः। रथा'ङ्गपाणिरक्षोम्यः सर्वप्रहरणायुधः ॥१२०॥

।। सर्वप्रहरणायुष ॐ नम इति ।।

इतीदं कीर्तनीयस्य केशवस्य महात्मनः। नाम्नां सहस्रं दिव्यानामशेषेग प्रकीतितम् ॥१२१॥ य इदं भृणुयान्नित्यं यश्चापि परिकोर्तयेत्। नाशुभं प्राप्नुयात्किश्वित्सोऽमुत्रेह च मानवः ॥१२२॥ वेदान्तगो ब्राह्मणः स्यात्क्षत्रियो विजयी भवेत्। बैश्यो धनसमृद्धः स्याच्छूद्रः सुखमवाप्नुयात् ॥१२३॥ धर्मार्थी प्राप्नुयाद्धर्ममर्थार्थी चार्थमाप्नुयात्। कामानवाप्नुयात्कामी प्रजार्थी प्राप्नुयात्प्रजाम्।।१२४।। भक्तिमान्यः सदोत्थाय शुचिस्तद्गतमानसः। वासुदेवस्य नाम्नामेतत्प्रकीतंयेत् ॥१२५॥ यशः प्राप्नोति विपुलं ज्ञातिप्राधान्यमेव च। ग्रचलां श्रियमाप्नोतिं श्रेयः प्राप्नोत्यनुत्तमम् ॥१२६॥ न भयं क्वचिदाप्नोति वीर्यं तेजश्च विन्दति। रोगार्ती मुच्यते रोगाद्बद्धो मुच्येत बन्धनात्। भयान्मुच्येत भीतस्तु मुच्येतापन्न श्रापदः ॥१२८॥ पुरुवः पुरुवोत्तमम्। दुर्गाण्यतितरत्याशु स्तुवन्नामसहस्रेण नित्यं भक्तिसमन्वितः ॥१२६॥ मर्त्यो वासुदेवपरायणः। वासदेवाश्रयो सर्वपापविशुद्धात्मा याति ब्रह्म सनातृनम् ॥१३०॥ वासुदेवभक्तानामशुभं विद्यते स्वचित्। नवोपजायते ॥१३१॥ जन्ममृत्युजराव्याधिभयं इमं स्तवमधीयानः श्रद्धाभक्तिसमन्वितः। युज्येतात्मसुखक्षान्तिश्रीघृतिस्मृतिकीर्तिभिः ।।१३२।। न कोघो न च मात्सयँ न लोभो नाशुभा मतिः। भवन्ति कृतपुण्यानां भक्तानां पुरवोत्तमे ॥१३३॥ द्यौः सचन्द्रार्कनक्षत्रा खं दिशो भूमंहोदधिः। वासुवेवस्य वीर्येण विघृतानि महात्मनः ॥१३४॥

ससुरासुरगन्धर्वं सयक्षोरगराक्षसम्। जगहरो वर्ततेदं कृष्णस्य सचराचरम् ॥१३५॥ इन्द्रियाणि मनो बुद्धिः सत्त्वं तेजो बलं घृतिः। वासुदेवात्मकान्याहुः क्षेत्रं क्षेत्रज्ञ एव च ॥१३६॥ सर्वागमानामाचारः प्रथमं परिकल्पते। म्राचारप्रभवो धर्मो धर्मस्य प्रभुरच्युतः ॥१३७॥ ऋषयः पितरो देवा महाभूतानि घातवः। जङ्गमाजङ्गमं चेदं जगन्नारायणोद्भवम् ॥१३८॥ योगो ज्ञानं तथा सांख्यं विद्याः शिल्पादि कर्म च। वेदाः शास्त्राणि विज्ञानमेतत्सर्वं जनार्दनात् ।।१३६।। एको विष्णुर्महद्भूतं पृथग्भूतान्यनेकशः। त्रींत्लोकान्व्याप्य भूतात्मा भुङ्क्ते विश्वभुगव्ययः ।। इमं स्तवं भगवतो विष्णोर्व्यासेन कीर्तितः। • पठेच इच्छेत्पुरुषः श्रेयः प्राप्तुं सुखानि च ।।१४१।। विश्वेश्वरमजं देवं जगतः प्रभवाप्ययम्। भजन्ति ये पुष्कराक्षं न ते यान्ति पराभवम् ॥१४२॥

ॐ तत्सदिति श्रीमहाभारते शतसाहस्रचां संहितायां वैयासिक्यामानुशासनिके पर्वणि भीष्मयुधिष्ठिर-संवादे श्रीविष्णोदिक्यसहस्रनामस्तोत्रम् ।

आर्तत्राणनारायणाष्टादशकम्

श्रीगणेशाय नमः

प्रह्लाद ! प्रभुरस्ति चेत् तव हरिः सर्वत्र मे दर्शय, स्तम्भे चैनमिति बुवन्तमसुरं तत्राविरासीद्धरिः। वक्षस्तस्य विदारयन्निजनखैर्वात्सल्यमावेदय-न्नार्तत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः॥१॥ श्रीरामाय विभीषणोऽयमधुना त्वार्तो भयादागतः, सुग्रीवानय पालयेऽहमधुना पौलस्त्यमेवागतम्। एवं योऽभयमस्य सर्वविदितं लङ्काधिपत्यं ददा-वार्तत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः ॥ २॥ नम्रग्रस्तपदं समुद्यतकरं अह्येश! देवेश! मां पाहीति प्रचुरार्तरावकरिणं देवेश शक्तीश च। मा शोचेति ररक्ष नफ़बदनाच्चफ़िया तत्क्षणा-दार्तत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः ॥ ३॥ हा कृष्णाच्युत हा कृपाजलनिधे हा पाण्डवानां गते, क्वासि क्वासि सुयोधनादवगतां हा रक्ष मां द्रौपदीम्। इत्युक्तोऽक्षयवस्त्ररक्षिततनुं योऽरक्षदापद्गता-मार्तत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः ॥ ४॥ यत्पादाब्जनखोदकं त्रिजगतां पापौघविध्वंसनं, यन्नामामृतपूरणं च पिबतां संतापसंहारकम्। पाषाणश्च यदङ्घितो निजवधूरूपं मुनेराप्तवा-नार्तत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः॥ ५॥ यन्नामश्रुतिमात्रतोऽपरिमितं संसारवारान्निधि, त्यक्त्वा गच्छति दुर्जनोऽपि परमं विष्णोः पदं शाश्वतम्। तस्यैवाद्भुतकारणस्य जगतां नाथस्य दासोऽस्म्यह-मार्तत्राणपरायणः सः भगवान्नारायणो मे गतिः।। ६।।

पित्रा भ्रातरमुत्तमाङ्कगमितं भक्तोत्तमं यो ध्रुवं, दृष्ट्वा तत्सममारुष्क्षुमुदितं मात्रावमानं गतम्। योऽदात् तं शरणागतं तु तपसा हेमाद्रिसिहासनं स भगवान्नारायणो मे गतिः।। ७।। ह्यार्तत्राणपरायणः नाथेति श्रुतयो न तत्त्वमतयो घोषस्थिता गोपिका जारिण्यः कुलजातिधर्मविमुखा ग्रध्यात्मभावं ययुः। भक्तिर्यस्य ददाति मुक्तिमतुलां जारस्य यः सद्गति ह्यार्तत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः।। ५।। क्षुत्तृष्णार्तसहस्रशिष्यसहितं दुर्वाससं क्षोभितं, द्रौपद्यां भयभक्तियुक्तमनसा साकं स्वहस्तापितम्। भवत्वाऽतर्पयदात्मवृत्तमिखलामावेदयन् यः स्रोतंत्राणपरायणः स भगवासारायणो मे ग मे गतिः ॥ ६॥ येनारक्षि रघूत्तमेन जलघेस्तीरे दशास्यानुज-स्त्वायातं शरणं रघूत्तम विभो रक्षातुरं मामिति। पौलस्त्येन निराकृतोऽथ सदिस भ्राता च लङ्कापुरे, ह्यातंत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः॥१०॥ येनावाहि महाहवे वसुमती संवर्तकाले लीलाक्रोडवपुर्घरेण हरिणा नारायणेन स्वयम्। यः पापिद्रमसम्प्रवर्तमचिराद् हत्वा च योऽगात्प्रिय-मातत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः।।११।। योद्धासौ भुवनत्रये मधुपतिर्भर्ता नराणां कुले, श्रकरोद्रते रतिमनः पूर्ति सुरेन्द्रानुजः। यो वा रक्षति दीनपाण्डुतनयान् नाथेति भीति गता-स भगवान्नारायणो मे गतिः ॥१२॥ यः सान्दीपनिदेशतश्च तनयं लोकान्तरात् सन्नतं, चानीय प्रतिपाद्य पुत्रमरणादुज्जूम्भमाणातंये। जनयन्नमेयमहिमा पुत्रार्थसम्पादना-दातंत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः।।१३।।

यन्नामस्मरणादघौघसिहतो वित्रः पुराऽजामिलः, प्राणान्मुक्तिमञ्जेषितामनु च यः पापौघदावार्तियुक् । सद्यो भागवतोत्तमात्मिन मीतं प्रापाम्बरीषाभिष-श्चार्तत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गितः ॥१४॥

योऽरक्षद्वसनादिनित्यरहितं विप्रं कुचैलाभिष्ठं, दीनादीन - चकोरपालनपरः श्रीशङ्क्षचन्नोज्ज्वलः । तज्जीर्णाम्बरमुष्टिमात्रपृथुकानादाय भुक्त्वा क्षणा-दार्तत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः ॥१५॥

यत्कल्याणगुणाभिराममलं मन्त्राणि संशिक्षते, यच्छ्वासेति पतिप्रतिष्ठितमिदं विश्वं वदत्यागमः। यो योगीन्द्रमनः सरोरुहतमः प्रध्वंसविद्भानुमा-नार्तत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः।।१६॥

कालिन्दीहृदयाभिरामपुलिने पुण्ये जगन्मङ्गले, चन्द्राम्भोजवटे पुटे परिसरे धात्रा समाराधिते। श्रीरङ्गे भुजगेन्द्रभोगशयने शेते सदा यः पुमा-नार्तत्राणपरायणः स भगवान्नारायणो मे गतिः॥१७॥

वात्सल्यादभयप्रदानसमयादार्ताति - निर्वापणा-दौदार्यादघशोषणादगणितश्रेयः पदप्रापणाद्। सेव्यः श्रीपरिरेव सर्वजगतामेते हि तत् साक्षिणः, प्रहुलादश्च विभिषणश्च करिराट् पांचाल्यहल्याध्रुवाः ॥१८॥

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्रीमदार्तत्राणनारायणा-ष्टादशकं समाप्तम्

विष्णुस्तुतिविषयक-स्फुटः लोकाः

श्रीगणेशाय नमः

कस्माच्च ते न नमेरन्महात्मन् गरीयसे ब्रह्मणोऽप्यादिकत्रें। श्रनन्त देवेश जगन्निवास त्वमक्षरं सदसत्तत्परं यत्।।१।। त्वमादिदेवः पुरुषः पुराणस्त्वमस्य विश्वस्य परं निधानम्। वेत्तासि वेद्यं च परं च घाम त्वया ततं विश्वमनन्तरूप ।।२।। वायुर्यमोऽग्निर्वरुणः शशाङ्कः प्रजापतिस्तवं प्रपितामहश्च। नमो नमस्तेऽस्तु सहस्रकृत्वः पुनश्च भूयोऽपि नमो नमस्ते ॥३॥ नमः पुरस्तादथ पृष्ठतस्ते नमोऽस्तु ते सर्वत एव सर्व। ग्रनन्तवीर्यामितविकमस्तवं सर्वं समाप्नोषि ततोऽसि सर्वः ॥४॥ कमलनाभाय नमस्ते जलशायिने। नमः नमस्ते केशवानन्त! वासुदेव! नमोस्तु ते ॥५॥ वासनाद्वासुदेवस्य वासितं भुवनत्रयम् । सर्वभूतनिवासोऽसि वासुदेव नमोऽस्तु ते ॥६॥ नमो ब्रह्मण्यदेवाय गोब्राह्मणहिताय च। जगद्धिताय कुष्णाय गोविन्दाय नमो नमः ॥७॥ म्राकाशात्पतितं तोयं यथा गच्छति सागरम्। सर्वदेवनमस्कारः केशवं प्रति गच्छति ।।८।। यो नः स्रष्टा यः पिता यश्च पाता यो वेत्ति सर्वाणि जगन्ति साक्षी । यो देवनामान्यखिलानि घत्ते स मङ्गलं न सततं तनोतु ॥६॥

श्रीगणेशाय नमः शिवस्तुतयः विश्वनाथाष्ट्रकम्

गङ्गातरङ्गरमणीय - जटाकलापं, गौरोनिरन्तर - विभूषित - वामभागम्। नारायणप्रियमन'ङ्गमदापहार, वाराणसीपुरर्पात भज विश्वनाथम् ॥१॥ वाचामगोचरमनेकगुणस्वरूपं, वागीश - विष्णु - सुरसेवित - पादपीठम्। वामेन विग्रहवरेण कलत्रवन्तं, वाराणसीपुरपति भज विश्वनाथम् ॥२॥ भूताथिपं भुजग - भूषण - भूषित।'ङ्गं, व्याघ्राजिनाम्बरधरं जटिलं त्रिनेत्रम्। पाशाङ्कशा - भयवरप्रद - शूलपाणि, वाराणसीपुरपति भज विश्वनाथम् ॥३॥ शीतांशुशोभित - किरीट - विराजमानं, भालेक्षणानल - विशोषित - पश्वबाणम्। नागाधिपा - रचित - भासुरकर्णपूरं, वाराणसीपुरपति भज विश्वनाथम्।।४।। पञ्चाननं दुरति - मत्तमतङ्गजानां, नागान्तकं दनुजपुङ्गव - पन्नगानाम्। मरण - शोक - जराटवीनां, दावानलं वाराणसीपुरपति भज विश्वनाथम् ॥५॥ तेजोमयं सगुण - निर्गुणमद्वितीय-मानन्दकन्दमपराजितमप्रमेयम् सकल - निष्कलमात्मरूपं, नागात्मकं

वाराणसीपुरपति भज विश्वनाथम्।।६।।

स्राज्ञां विहाय परिहृत्य परस्य निन्दां,
पापे मींत च सुनिवार्य मनः समाधौ।
स्रादाय हृत्कमलमध्यगतं परेशं,
वाराणसीपुरपींत भज विश्वनाथम्।।७।।
रागादिदोषरहितं स्वजनानुरागवैराग्यञ्ञान्तिनिलयं गिरिजासहायम्।
माधुर्य - धैर्य - सुभगं गरलाभिरामं,
वाराणसीपुरपींत भज विश्वनाथम्।।।।।
वाराणसीपुरपतः स्तवनं शिवस्य,
ध्याख्यातमष्टकमिदं पठते मनुष्यः।
विद्यां,।श्रियं विपुलसौख्यमनन्तकीर्ति,
सम्प्राप्य देहविलये लभते च मोक्षम्।।।।।
विश्वनाथाष्टकमिदं यः पठेच्छिवसित्रधौ।
शिवलोकमवाप्नोति शिवेन सह मोदते।।१०।।

इति श्रीम हिषव्यासकृतं विश्वनाथाष्टकं सम्पूर्णम्

श्रीशिवताण्डवस्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः

जटाटवी-गलज्जल-प्रवाहपावित-स्थले गलेऽवलम्ब्य लिम्बतां भुजङ्गनुःङ्गमालिकाम् । डमडुमडुमहुमित्रनादवडुमर्वयं चकार चण्डताण्डवं तनोतु नः शिवः शिवम् ॥१॥ जटाकटाह - संभ्रम - भ्रमित्रिलिप - निर्झरी -विलोल - वीचि - वल्लरी - विराजमान-मूर्धनि । धगद्धगद् - धगज्ज्वलल् - ललाटपट्ट - पावके किशोर-चन्द्रशेखरे रतिः प्रतिक्षणं मम ॥२॥

धरा - धरेन्द्र - निन्दनी - विलासबन्धु-बन्धुर--स्फूरद् - दृगन्त-सन्तति - प्रमोदमान - मानसे । कृपा - कटाक्ष - घोरणी - निरुद्ध - दुर्घरापदि--क्वचिद् - दिगम्बरे मनो विनोदमेतु वस्तुनि ॥३॥ जटा - भुजङ्गः - पिङ्गःल - स्फुरत्फणा-मणिप्रभा-कदम्ब - कुंकुमद्रव - प्रलिप्त - दिग्वधूमुले। मदान्ध - सिन्धुरासुर - त्वगुत्तरीयमेदुरे मनो विनोदमद्भुतं बिभर्तु भूतभर्तरि ॥४॥ सहस्र - लोचन - प्रभृत्यशेष - लेख - शेखर-प्रसूनघूलि - धोरणी - विधूसराङ्घ्रि - पीठभूः। भुज'ङ्ग - राज-मालया निबद्ध - जाट - जूटकः श्रिये चिराय जायतां चकोरबन्धु - शेखरः ॥५॥ ललाट - चत्वर - ज्वलद्धनञ्जय - स्फुलिङ्गया निपीत - पञ्चसायकं नमन्निलिम्प - नायकम्। मुधा - मयूख - लेखय। विराजमान - जोखरं महाकपालि सम्पदे सरिज्जटालमस्तु नः ॥६॥ कराल - भाल - पट्टिका - धगद्धगद्धगज्ज्वल--द्धनञ्जयाहुतीकृत - प्रचण्ड - पश्वसायके। धराधरेन्द्र - निन्दनी - कुचाग्र - चित्र - पत्रक---प्रकल्पनैक - शिल्पिन त्रिलोचने रतिर्मम ।।७।। नवीनमेघ - मण्डली - निरुद्ध - दुर्घरस्फुरत्---कुह् - निशीथिनी - तमः प्रबन्ध-बद्धकन्धरः। निलिम्प - निर्झरीधरस्तनोतु कृत्तिसुन्दरः कला - निघान - बन्धुरः श्रियं जगद् - धुरंघरः ॥८॥ प्रफुल्ल - नीलपङ्कुज - प्रपञ्चकालिमप्रभाऽ--वलम्बिकण्ठ - कन्दली - रुचिप्रबद्ध - कन्धरम्।

स्मरिकछदं पुरिकछदं भविकछदं मखिकछदं गुजिन्छदांघकनिछदं तमन्तकनिछदं भजे।।१।। ग्रखर्च - सर्वमङ्गला - कला - कदम्बमञ्जरी-रसप्रवाह - माधुरी - विजृंभणा - मधुव्रतम्। स्मरान्तकं पुरान्तकं भवान्तकं मखान्तकं गजान्तकांधकान्तकं तमन्तकान्तकं भजे ॥१०॥ जयत्यदभ्र - विभ्रम - भ्रमद्भुजङ्गविभ्रमद्-विनिर्गमऋमस्फुरत् - करालभाल - हव्यवाट् । धिमि धिमि धिमि ध्वनन्-मृद'ङ्गनुङ्ग-मङ्गल-ध्वनिक्रमप्रवर्तित - प्रचण्ड - ताण्डवः शिवः ॥११॥ दृषद्विचित्रतल्पयोर्भुज'ङ्गमौक्तिकस्रजो---र्गरिष्ठरत्नलोष्ठयोः सुहृद् - विपक्ष - पक्षयोः । तृणारिवन्दचक्षुषोः प्रजामहीमहेन्द्रयोः समप्रवर्त्तयःमनः कदा सदाशिवं भजे।।१२।। कदा निलिम्प - निर्झरी - निकुञ्ज-कोटरे वसन् विमुक्त-दुर्मतिः सदा शिरस्थमञ्जलि वहन्। विलोल - लोल - लोचनो ललाम - भाल-लग्नकः शिवेति-मन्त्रमुच्चरन् कदा सुखी भवाम्यहम् ॥१३॥ निलम्पनाथनागरी - कदम्बमौलि - मल्लिका-निगुम्फ - निर्भर - क्षरन्मघूमिका - मनोहरः। तनोतु नो मनोमुदं विनोदिनीमहर्निशं परिश्रयः परं पदं तदंगजितवर्षा चयः ॥१४॥ प्रचण्ड - वाडवानल - प्रभाशुभ - प्रचारिणी-महाष्टसिद्धि - कामिनी - जनावहूत - जल्पनः। विमुक्त - वामलोचना - ललामभाललग्नकः शिवेति मन्त्रमुच्चरन्कदा सुखी भवाम्यहम् ॥१५॥ इमं हि नित्यमेवमुक्तमुत्तमोत्तमं स्तवं पठन् स्मरन् ब्रुवन् नरो विशुद्धिमेति सन्ततम् । हरे गुरौ सुभक्तिमाशु याति नान्यथा गति विमोहनं हि देहिनां तु शङ्करस्य चिन्तनम् ॥१६॥

> पूजावसानसमये दशवक्त्रगीतं यः शम्भुपूजनपरं पठित प्रदोषे। तस्य स्थिरां रथगजेन्द्रतुरक्ष्यकां लक्ष्मीं सदैव सुमुखीं प्रदद्यति शम्भुः।।१७।।

इति श्रीदशकन्धरिवरिचतं शिवताण्डवस्तोत्रं समाप्तम्

श्रीरुद्<mark>राष्ट्रक</mark>स् श्रीगणेशाय नमः

नमामीश्रमीशान - निर्वाणरूपं, विभुं व्यापकं ब्रह्मवेदस्वरूपम् । ग्रनिजं निर्गुणं निर्विकल्पं निरीहं, चिदाकाशमाकाशवासं भजेऽहम् ॥१॥

निराकारमोंकारमूलं तुरीयं, गिरा-ग्यान-गोतीतमीशं गिरीशम्। करालं महाकाल - कालं फ़ुपालं, गुणागार - संसारपारं नतोऽहम्॥२॥

तुषाराद्रि - सङ्काश - गौरं गभीरं, मनोभूत - कोटि-प्रभा - श्री-शरीरं। स्फुरन्मौलि कल्लोलिनी चारु गङ्गा, लसद्भाल - बालेन्दु कण्ठे भुजङ्गा।।३॥ चलत्कुण्डलं भ्रू सुनेत्रं विशालं, प्रसन्नाननं नीलकण्ठं दयालम् । मृगाघीशचर्माम्बरं मुण्डमालं, प्रियं शङ्करं सर्वनाथं भजामि ॥४॥

प्रचण्डं प्रकृष्टं प्रगत्नं परेशं, ग्रुखण्डं ग्रजं भानुकोटिप्रकाशम्। त्रयः शूल - निर्मूलनं शूलपाणि,

त्रयः शूल - ।नमूलन शूलपाणः भजेऽहं भवानीपीत भावगम्यम्।।५।।

कलातीत - कल्याण - कल्पान्तकारी, सदा सज्जनानन्ददाता पुरारी।

चिदानन्द - सन्दोह - मोहापहारी, प्रसीद प्रसीद प्रभो मन्मथारी ॥६॥

न यावद् उमानाथ पादारविन्दं, भजंतीह लोके परे वा नराणाम्। न तावत्सुखं ज्ञान्ति सन्तापनाञ्चं,

न तावत्सुल शान्त सन्तापनाशः प्रसीद प्रभो सर्वभूताधिवासम् ॥७॥

न जानामि योगं जपं नैव पूजां, नतोऽहं सदा सर्वदा शम्भु तुभ्यम् ।

जरा जन्म दुःखोघ तातप्यमानम्,
प्रभो पाहि ग्रापन्नमामीश शम्भो।।८।।

रुद्राष्टकिमदं प्रोक्तं विप्रेण हरतोषये । येपठन्ति नरा भक्त्या तेषां शम्भुः प्रसीदति ॥६॥

इति श्रीमद्गोस्वामितुलसीदासकृतं श्रीरुद्राष्टकं सम्पूर्णम्

शिवपश्चाक्षरस्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः

नागेन्द्रहाराय त्रिलोचनाय भस्माङ्गरागाय महेश्वराय ।
नित्याय चुद्धाय दिगम्बराय तस्मै नकाराय नमः शिवाय ॥१॥
मंदाकिनीसिललचंदनचिताय नंदीश्वरप्रमथनाथमहेश्वराय ।
मंदारपुष्पबहुपुष्पमुपूजिताय तस्मै मकाराय नमः शिवाय ॥२॥
शिवाय गौरीवदनाब्जवृन्दसूर्याय दक्षाध्वरनाक्षकाय ।
श्वीनीलकण्ठाय वृष्ध्वजाय तस्मै शिकाराय नमः शिवाय ॥३॥
विस्व्वज्वमभोद्भवगौतमार्यमुनीन्द्रदेवाचितशेखराय ।
चन्द्राकंवैश्वानरलोचनाय तस्मै वकाराय नमः शिवाय ॥४॥
यक्षस्वरूपाय जटाधराय पिनाकहस्ताय सनातनाय ।
दिख्याय देवाय दिगम्बराय तस्मै यकाराय नमः शिवाय ॥४॥
पश्चाक्षरमिवं स्तोत्रं यः पठेच्छिवसंनिया ।
शिवलोकमवाप्नोति शिवेन सह भोदते ॥६॥

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं शिवपञ्चाक्षरस्तोत्रं सम्पूर्णम्

पशुपत्यष्टकस्

श्रीगणेशाय नमः

पश्चपतीन्दुर्पात घरणीर्पात भुजगलोक्षपीत च सतीपितम्।
प्रणत-भक्तजनातिहरं परं भजत रे मनुजा गिरिजायितम्।।१।।
न जनको जननी न च सोदरो न तनयो न च भूरिबलं कुलम्।
प्रवित कोऽपि न कालवशं गतं भजत रे मनुजा गिरिजायितम्।।२।।
म्रज-डिण्डिम-वाद्य - विलक्षणं भवुर - पश्चमनाद-विशारदम्।
प्रमथभ्तगणैरपि सेवितं भजत रे मनुजा गिरिजायितम्।।३।।
शरणदं सुखदं शरणान्वितं शिव शिवेति शिवेति नतं नृणाम्।
प्रमथसं कद्यणावद्यणालयं भजत रे मनुजा गिरिजायितम्।।४।।

नरिशरोरिचतं मणिकुण्डलं भुजगहारमुदं वृषभध्वजम् ।
चितिरजोधवलीकृतिवग्रहं भजत रे मनुजा गिरिजापितम् ॥१॥
मखिवनाशकहरं शिशोखरं सततमध्वरभाजिफलप्रदम् ।
प्रलयदःध - सुराऽसुरमानवं भजत रे मनुजा गिरिजापितम् ॥६॥
मदमपास्य चिरं हृदि संस्थितं मरण-जन्म-जरा-भय-पोडितम् ।
जगदुदीक्ष्य समीपभयाकुलं भजत रे मनुजा गिरिजापितम् ॥७॥
हरिविरिच्च - सुराधिप - पूजितं यमजनेश - धनेश - नमस्कृतम् ।
प्रिनयनं भुवनित्रतयाधिपं भजत रे मनुजा गिरिजापितम् ॥६॥
पशुपतेरिदमष्टकमद्भुतं विरिचतं पृथिवोपितसूरिणा ।
पठित संश्रुणुते मनुजः सदा शिवपुरीं वसते लभते मुदम् ॥६॥
इति श्रीपृथिवीपितसूरिवरिचतं पशुपत्यष्टकं सम्पूर्णम्

शिवाष्ट्रकम्

श्रीगणेशाय नमः

प्रभुं प्राणनाथं विभुं विश्वनाथं,

जगन्नाथनाथं सदानन्दभाजम्।
भवद्भव्यभूतेश्वरं भूतनाथं,
शिवं शङ्करं शम्भुमीशानमीडे॥१॥
गले रुण्डमालं तनौ सर्पजालं,

महाकालकालं गणेशाधिपालम्।
जटाजूटगङ्गोत्तरङ्गाविशालं,
शिवं शङ्करं शम्भुमीशानमीडे॥२॥
मुवामाकरं मण्डनं मण्डयन्तं,

महामण्डलं भस्मभूषाधरं तम्।
प्रानादि ह्यपारं महामोहमारं,
शिवं शङ्करं शम्भुमीशानमीडे॥३॥

तटाघोनिवासं महाट्टाट्टहासं,

महापापनाशं सदा सुप्रकाशम्।

गिरीशं गणेशं सुरेशं महेशं, शिवं शङ्करं शम्भुमीशानमीडे ॥४॥

गिरीन्द्रात्मजासंगृहीतार्धदेहं,

गिरौ संस्थितं सर्वदासन्नगेहम्।

परब्रह्म - ब्रह्मादिभिर्वन्द्यमानं,

शिवं शङ्करं शम्भुमाशानमीडे ॥५॥

कपालं त्रिशूलं कराभ्यां दधानं,

पदाम्भोजनस्राय कामं ददानम्।

बलीवर्दयानं सुराणां प्रधानं,

शिवं शङ्करं शम्भुमीशानमीडे ।।६।।

शरच्चन्द्रगात्रं गुणानन्दपात्रं,

त्रिनेत्रं पवित्रं धनेशस्य मित्रम्।

अपर्णाकलत्रं चरित्रं विचित्रं,

शिवं शङ्करं शम्भुभीशानमीडे ॥७॥

हरं सर्पहारं चिताभूविहारं, भवं वेदसारं सदानिविकारम्।

वस्ताने वसन्तं मनोजं दहन्तं,

शिवं शङ्करं शम्भुमीशानमीडे ॥८॥

स्तवं यः प्रभाते नरः शूलपाणेः,

पठेत् सर्वदा भगभावानुरक्तः।

स पुत्रं धनं धान्यमित्रं कलत्रं,

विचित्रः समासाद्य मोक्षं प्रयाति ॥ ह॥

इति शिवाष्टकं सम्पूर्णम्

गजाननं भूतगणाधिसेवितं कपित्थजस्यक्तच सभक्षणम्। उमासुतं शोकविनाशकारकं नमाशिविष्णेश्वरयादपङ्काजम्।।

श्रीशिवमहिम्न:स्तोत्रस्

जीगणेशाय नमः

पुष्पदन्त उवाच-

महिम्नः पारं ते परमिवदुषो यद्यसदृशो स्तुतिर्बह्मादीनामपि तदवसन्नास्त्वयि गिरः। श्रथावाच्यः सर्वः स्वमतिपरिणामावधि गुणन् ममाप्येष स्तोत्रे हर! निरयवादः परिकरः॥१॥ श्रतीतः पन्थानं तव च महिमा वाङ्मनसयो-रतद्व्यावृत्त्या यं चिकतमभिषत्ते श्रुतिरिष । सः कस्य स्तोतव्यः कतिविधगुणः कस्य विषयः पदे त्वर्वाचीने पतित न मनः कस्य न वचः ॥२॥ मधुस्फीता वाचः परसममृतं निमितवत-स्तव ब्रह्मन् ! कि वागिष सुरगुरोविस्मयपदस् । मम त्वेतां वाणीं गुणकथनपुण्येन भवतः पुनामीत्वर्थेऽस्मिन् पुरस्थन बुद्धिव्यंबसिता ॥३॥ तवैश्वर्ध यसज्जगद्दयरक्षात्रलयकृत् त्रयोवस्तु व्यस्तं तिसृषु गुणभिन्नासु तनृषु। श्रभव्यानासिस्मन् वरद ! रमणीयामरसणीं विहन्तुं व्याऋोशीं विदधत इहैके जडिधयः ॥४॥ किमीहः किकायः स खलु किमुपायस्त्रिभुवनं किमाधारो धाता सृजति किमुपादान इति च। ग्रतक्येंश्वर्ये त्वय्यनवसरदुःस्थो हतिधयः कुतर्कोऽयं कांश्चिन् मुखरयति मोहाय जगतः ॥५॥ श्रजन्मानो लोकाः किमवयवन्तोऽपि जगता-संविष्ठातारं कि भवविधिरनादृत्य भवति। CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

भ्रनीशो वा कुर्याद्मुवनजनने कः परिकरो यतो मन्दास्त्वां प्रत्यमरवर ! संशेरत इमे ॥६॥ त्रयी सांख्यं योगः पशुपतिमतं वैष्णविमिति प्रभिन्ने प्रस्थाने परमिदमदः पथ्यमिति च। रुचीनां वैचित्र्यादृजुकुटिलनानापथजुत्रां नृणामेको गम्यस्त्वमसि पयसामर्णव इव ॥७॥ महोक्षः खट्वाङ्गं परशुरजिनं भस्म फणिनः कपालं चेतीयत्तव वरद! तन्त्रोपकरणम्। सुरास्तां तामृद्धि विदधति भवद्श्रूप्रणिहितां न हि स्वात्मारामं विषयमृगतृष्णा भ्रमवति ॥५॥ ध्रुवं कश्चित्सर्वं सकलमपरस्त्वध्रुविसर्वं परो ध्रौव्याध्रौव्ये जगति गदति व्यस्तविषये। समस्तेऽप्येतस्मिन् पुरमथन! तैविस्मित इव स्तुवञ्जिहोम त्वां न खलु ननु धृष्टा मुखरता ॥६॥ तवैश्वयँ यत्नाचदुपरि विरिश्विहरिरधः परिच्छेत्तुं यातावनलमनलस्कन्धवपुषः। ततो भक्तिश्रद्धाभरगुरुगृणद्भ्यां गिरिश ! यत् स्वयं तस्थे तास्यां तव किमनुवृत्तिनं फलति ॥१०॥ श्रयत्नादापाद्य त्रिभुवनभवैरव्यतिकरं दशास्यो यद्बाहूनभृत रणकण्डूपरवशान्। शिरःपद्मश्रेणीरचितचरणाम्भोरुहबलेः स्थिरायास्त्यद्भवतेस्त्रिपुरहर ! विस्फूजितिमदम्।।११।। ग्रमुष्य त्वत्सेवासमधिगतसारं भुजवनं बलात्केलासेऽपि त्वदधिवसतौ विक्रमयतः। श्रलभ्या पातालेऽप्यलसचिलताङ्गुष्ठिशिरसि प्रतिष्ठा त्वय्यासीद्ध्रुवमुपचितो मुह्यति खलः ॥१२॥ यदृद्धि सुत्राम्णो वरद! परमोच्चरिप सती-मधश्चन्ने बाणः परिजनविधेयस्त्रिभुवनः।

न तिच्चत्रं तिस्मिन् वरिवसितरि त्वच्चरणयो-र्न कस्याऽप्युन्न्त्यै भवति शिरसस्त्वय्यवनतिः ॥१३॥ ग्रकाण्डबद्धाण्डक्षयचिकतदेवासुरक्रुपा-विधेयस्यासीद्यस्त्रिनयनविषं संहृतवतः । स कल्माषः कण्ठे तव न कुक्ते न श्रियमहो विकारोऽपि क्लाघ्यो भुवनभयभङ्गव्यसनिनः ।।१४।। ग्रसिद्धार्था नैव क्वचिदपि सदेवासुरनरे निवर्तन्ते नित्यं जगित जियनो यस्य विशिखाः। स पश्यन्नीश ! त्वामितरसुरसावारणमभूत् स्मरः स्मर्तव्यात्मा न हि विशिषु पथ्यः परिभवः ॥१५॥ मही पादाघाताद् वजित सहसा संशयपदं पदं विष्णोभ्रम्यद्भुजपरिघरुग्णग्रहगणम्। मुहर्चोदे यात्यनिभृतजटाताडिततटा जगद्रक्षायै त्वं नटसि ननु वामैव विभुता ।।१६।। वियद्व्यापी तारागणगुणितकेनोद्गमक्चिः प्रवाहो वारां यः पृषतलघुदुष्टः शिरसि ते। जगद्द्वीपाकारं जलधिवलयं तेन कृतमि--त्यनेनेवोन्नेयं घृतमहिम दिव्यं तव वयुः ॥१७॥ रथः क्षोणी यन्ता शतधृतिरगेन्द्रो धन्रथो रथाङ्गे चन्द्राकौं रथचरणपाणिः शर इति। विधक्षोस्ते कोऽयं त्रिपुरतृणमाडम्बरविधि--विर्धयैः क्रीडन्त्यो न खलु परतन्त्राः प्रभुधियः ।।१८।। हरिस्ते साहस्रं कमलबलिमाधाय पदयो-र्यंदेकोने तस्मिन्निजमुदहरन् नेत्रकमलम्। गतो भक्त्युद्रेकः परिणतिमसौ चऋवपुषा ुत्रयाणां रक्षायै त्रिपुरहर! जागति जगतान् ॥१६॥ ऋतौ सुप्ते जाग्रत्त्वमसि फलयोगे ऋतुमतां क्व कर्म. प्रध्वस्तं फलित पुरुषाराधनमृते । CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

म्रतस्त्वां सम्प्रेक्ष्य ऋतुषु फलदानप्रतिभुवं श्रुतौ श्रद्धां बद्ध्वा कृतपरिकरः कर्मसु जनः ॥२०॥ क्रियादक्षो दक्षः ऋतुपतिरधीशस्तनुभूता--मृषीणामात्त्विज्यं शरणद ! सदस्याः सुरगणाः । ऋतुभ्रेष(-भ्रंश-)स्त्वत्तः ऋतुफलविधानव्यसनिनो ध्रुवं कर्तुः श्रद्धाविद्युरमभिचाराय हि मखाः।।२१।। प्रजानाथं नाथ प्रसभमभिकं स्वां दुहितरं गतं रोहिद्भूतां रिरमयिषुमृष्यस्य वपुषा। धनुष्पाणेयति दिवमपि सपत्राकृतमम् त्रसन्तं तेऽद्यापि त्यजति न मृगन्याघरभसः ॥२२॥ स्वलावण्याशंसाधृतधनुषमह्नाय ँ पुरः प्लुब्टं दृब्द्वा पुरमथन ! पुष्पायुधमि । यदि स्त्रैणं देवी यमनिरत ! देहार्घघटना--दवैति त्वामद्धा बत वरद ! मुग्धा युवतयः ॥२३॥ इमशानेष्वाक्रीडा स्मरहर ! पिशाचाः सहचरा-श्चिताभस्मालेपः स्नगपि नृकरोटी परिकरः। ध्रमङ्गल्यं शीलं तव भवन नामैवमिललं तथापि स्मृत्रं णां वरव ! परमं मञ्जलमिस ॥२४॥ प्रत्यक्वित्ते सविधमवधायात्तमरुतः प्रहृष्यद्रोमाणः प्रमदसलिलोत्सङ्गितद्शः। यदालोक्याह्नादं ह्रद इव निमज्यामृतमये दधत्यन्तस्तत्त्वं किमपि यमिनस्तत्किल भवान् ॥२५॥ त्वमर्कस्त्वं सोमस्त्वमिस पवनस्त्वं हुतवहर---त्वमापस्त्वं व्योम त्वमु धरणिरात्मा त्विमिति च। परिच्छिन्नामेवं त्विय परिणता विश्रतु गिरं न विद्यस्तत्तत्त्वं वयमिह तु यत्त्वं न भवति ॥२६॥ त्रयी तिस्रो वृत्तीस्त्रिभुवनमथो त्रीनपि सुरा--नकाराद्यैवर्णे स्त्रिभिरभिद्यतीर्णेविङ्गति

ते घाम ध्वनिभिरवरुन्धानमणुभिः समस्त व्यस्तं त्वां शरणद ! गृणात्योमिति पदम् ॥२७॥ भवः शर्वो रुद्रः पशुपतिरथोग्रः सहमहाँ--स्तथा भीमेशानाविति यदभिधानाष्टकमिदम्। ग्रमुब्मिन्प्रत्येकं प्रविचरति देव! श्रुतिरपि प्रियायास्मै घाम्ने प्रणिहितनमस्योऽस्मि भवते ।।२८।। नमो नेदिष्ठाय प्रियदव ! दविष्ठाय च नमो नमः क्षोदिष्ठाय स्मरहर ! महिष्ठाय च नमः । नमो विषठाय त्रिनयन! यविषठाय च नमो नमः सर्वस्मै ते तदिदमिति शर्वाय च नमः ॥२६॥ बहुलरजसे विश्वोत्पत्तौ भवाय नमो नभः प्रवलतमसे तत्संहारे हराय नमो नमः। जनसुखकृते सत्त्वोद्विक्तौ मृडाय नमो नमः प्रमहिस पदे निस्त्रैगुण्ये शिवाय नमो नमः ॥३०॥ कृशपरिणति चेतः क्लेशवश्यं क्व क्व च तव गुणसीमोल्लङ्किनी शश्वदृद्धिः। इति चिकतममन्दीकृत्य मां भक्तिराधाद् चरणयोस्ते वाक्यपुष्पोपहारम् ॥३१॥ श्रसितगिरिसमं स्यात्कज्जलं सिन्ध्यात्रे युरतच्वरशाखा लेखनी पत्रमुर्वो । लिखति यदि गृहीत्वा शारदा सर्वकालं तदपि तव गुणानामीश पारं न याति ॥३२॥ श्रमुरमुनीन्द्रैरचितस्येन्द्रमौले— र्प्रथितगुणमहिस्नो निर्गुणस्येश्वरस्य। सकलगणवरिष्ठः पुष्पदन्ताभिधानो रुचिरमलघुवृत्तेः स्तोत्रमेतच्चकार ॥३३॥ **प्रहरहरनवद्यं धूर्जटेः** स्तोत्रमेतत् पठति परमभक्त्या शुद्धचित्तः पुमान् यः।

ंस भवति शिवलोके रुद्रतुल्यस्तथाऽत्र प्रचरतरधनायुः पुत्रवान् कीर्तिमाँश्च ॥३४॥ दीक्षा दानं तपस्तीर्थे स्नानं यागादिकाः क्रियाः । महिम्नःस्तवपाठस्य कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥३५॥ ग्रासमाप्तमिदं स्तोत्रं सर्वमीश्वरवर्णनम्। भ्रनौपम्यं मनोहारि पुण्यं गन्धर्वभाषितम् ॥३६॥ महेशान्नापरो देवो महिम्नो नापरा स्तुतिः। ग्रघोराञ्चापरो मन्त्रो नास्ति तत्त्वं गुरोः परम् ।।३७।। सर्वगन्धर्वराजः कुषुमदशननामा **शशधरवरमौलेर्देवरेवस्य** दासः । स खल निजमहिम्नो भ्रष्ट एवास्य रोषात् स्तवनमिदमकार्षीद् दिच्यदिव्यं महिम्नः ॥३५॥ स्वर्गमोक्षैकहेतुं सुरवरम्निपूज्यं पठित यदि मनुष्यः प्राञ्जलिनीन्यचेताः। शिवसमीपं किन्नरैः स्तूयमानः पुष्पदन्तप्रणीतम् ।।३६॥ स्तवनभिदममोघं श्रीपुष्पदन्तमुखपङ्कजनिर्गतेन स्तोत्रेण किल्विषहरेण हर प्रियेण। पठितेन समाहितेन कण्ठस्थितेन सुप्रीणितो भवति भूतपतिर्महेशः ॥४०॥ इत्येषा वाङ्मयी पूजा श्रीमच्छङ्करपादयोः। र्भ्यापता तेन देवेशः प्रीयतां मे सदाशिवः ॥ ४१॥ यदक्षरं पदं भ्रष्टं मात्राहीनं च यद्भवेत्। तत्सर्वं क्षम्यतां देव ! प्रसीद परमेश्वर !।।४२।। ॐ पूर्णमदः पूर्णिमदं पूर्णात्पूर्णमुदच्यते । पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवाविज्ञाष्यते।। ॐ शान्तिः ! शान्तिः !! शान्तिः !!! इति श्रीपुष्पदन्ताचार्यविरचितं श्रीशिवमहिम्नःस्तोत्रं सम्पूर्णेम् Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

सूर्यस्तुतयः

सूर्यस्तवराजः

श्रीगणेशाय नमः

वशिष्ठ उवाच—

स्तुवँस्तत्र ततः साम्बः क्वशो धमनिसन्ततः। राजन्नामसहस्त्रेण सहस्त्रांशुं दिवाकरम्।।१।। खिद्यमानं तु तं दृष्ट्वा सूर्यः कृष्णात्मजं तदा। स्वप्ने तु दर्शनं दत्त्वा पुनर्वचनमन्नवीत्।।२।।

श्रीसूर्य उवाच—

साम्ब साम्ब महाबाहो शृणु जाम्बवतीसुत। श्रलं नामसहस्त्रेण पठ स्तवमिमं शुभम्।।३।। यानि नामानि गुह्यानि पवित्राणि शुभानि च। तानि ते कीर्तयिष्यामि श्रुत्वा वत्सावघारय।।४।। विकर्तनो विवस्वांश्च भार्तण्डो भास्करो रविः।।५।। लोकप्रकाशकः श्रीमाँल्लोकचक्षुर्प्रहेश्वरः। लोकसाक्षी त्रिलोकेशः कर्ता हर्ता तमिस्रहा ॥६॥ तपनस्तापनश्चेव शुचिः सप्ताश्ववाहनः। गभस्तिहस्तो ब्रध्नश्च सर्वदेवनमस्कृतः ॥७॥ एकविशतिरित्येष स्तव इष्टः सदा मम। वेहारोग्यकरञ्चेव घनवृद्धियशस्करः ॥५॥ स्तवराज इति ख्यातिस्त्रिषु लोकेष् विश्रुतः। य एतेन महाबाहो हे सन्ध्येऽस्तमनोदये ॥६॥ स्तौति मां प्रणतो भूत्वा सर्वपापैः प्रमुच्यते। कायिकं वाचिकं चैव मानसं यच्च दुष्कृतम् ॥१०॥

एतज्जाप्येन तत्सवं प्रणश्यति न संशयः।
एष जप्यश्र्य होमश्र्य सन्ध्योपासनमेव च।।११॥
बिलमन्त्रोऽर्धमन्त्रश्र्य धूपमंत्रस्तथैव च।
श्रन्नप्रवाने स्नाने च प्रणिपाते प्रदक्षिणे।।१२॥
एवम्बत्वा तु भगवान् भास्करो जगवीश्वरः।
श्रामन्त्र्य कृष्णतनयं तत्रैवान्तरधीयत।।१३॥
साम्बोऽपि स्तवराजेन स्तुत्वा सप्ताश्ववाहनम्।
पूतात्मा नीरुजः श्रीमांस्तस्माद् दुर्गाद्विमुक्तवान्।।१४॥

इति सूर्यस्तवराजः सम्पूर्णः

सूर्याष्टकम्

श्रीगणेशाय नमः

म्नादिदेव नमस्तुभ्यं प्रसीद मम भास्कर!।
दिवाकर नमस्तुभ्यं प्रभाकर नमोऽस्तु ते।।१।।
सप्ताश्वरथमारूढं प्रचण्डं कश्यपात्मजम्।
श्वेतपद्मधरं देवं तं सूर्यं प्रणमाम्यहम्।।२।।
लोहितं रथमारूढ़ं सवंलोकपितामहम्।
महापापहरं देवं तं सूर्यं प्रणमाम्यहम्।।३।।
त्रैगुण्यं च महाशूरं ब्रह्मा विष्णु-महेश्वरम्।
महापापहरं देवं तं सूर्यं प्रणमाम्यहम्।।४।।
बृहितं तेजःपुञ्जं च वायुमाकाशमेव च।
प्रभुं च सर्वलोकानां तं सूर्यं प्रणमाम्यहम्।।४।।
बन्ध्कपुष्प-सङ्काशं हारकुण्डलभूषितम्।
एकचक्रधरं देवं तं सूर्यं प्रणमाम्यहम्।।६।।
तं सूर्यं जगत्कर्तारं महातेजःप्रदीपनम्।
महापापहरं देवं तं सूर्यं प्रणमाम्यहम्।।७।।

[88]

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri तं सूर्यं जगतां नाथं ज्ञान-विज्ञान-मोक्षदम् । महापापहरं देवं तं सूर्यं प्रणमाम्यहम् ॥६॥ सूर्याध्यक्षं पठेन्नित्यं ग्रहपीडाप्रणाज्ञानम् । ग्रपुत्रो लभते पुत्रं दिद्रो धनवान् भवेत् ॥६॥ ग्रामिषं मधुपानं च यः करोति रवेदिने । सप्तजन्म भवेद्रोगी प्रतिजन्म दरिद्रता ॥१०॥ स्त्री-तैल-मधु-मांसानि यस्त्यजेतु रवेदिने । न व्याधिः शोक-दारिद्द्रचं सूर्यलोकं स गच्छति ॥११॥

इति सूर्याष्टकस्तोत्रम्

सूर्यमण्डलाष्ट्रकम्

श्रीगणेशाय नमः

ध्येयः सदा सिवतृमण्डलमध्यवर्ती
 नारायणः सरिसजासनसिन्निविष्टः।
 केयूरवान्मकरकुण्डलवान् किरीटी
 हारी हिरण्यवपुर्धृतशङ्काचफः॥१॥
 सशङ्काचकं रिवमण्डले स्थितं
 कुशेशयाक्षांतमन तमच्युतम् ।
 भजामि बुद्ध्या तपनीयमूर्ति
 सुरोत्तमं चित्रविभूषणोज्ज्वलम्॥२॥
नमः सिवत्रे जगदेकचक्षुषे जयत्त्रसूतिस्थितिनाशहेत्रे।

ब्रह्मेन्द्रनारायणरुद्रवन्दितः स नः सदा यच्छतु मङ्गल रावः ॥४॥
CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

त्रयीमयाय त्रिगुणात्मधारिणे विरिश्वनारायणशङ्करात्मने ॥३॥ यस्योदयेनेह जगत्प्रबुध्यते प्रवर्तते चाल्लिलकन सद्धये। नमोऽस्तु सूर्याय सहस्त्ररश्मये सहस्त्रशाखान्वितसम्भवात्मने । सहस्त्रवागोद्भवभावभागिने सहस्त्रसंख्यायुगवारिगे नमः ॥५॥ यन्मण्डलं दीप्तिकरं विशालं रत्नप्रभं तीव्रमनादिरूपम्। दारिद्रचदुःखक्षयकारणं च पुनातु मां तत्सिवतुर्वरेण्यम्।।६।। यन्मण्डलं देवगणैः सुपूजितं विप्रस्तुतं भावनमुक्तिकोविदम्। तं देवदेवं प्रणमामि सूर्यं पुनातु सां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥७॥ यन्मण्डलं ज्ञानघनं त्वगम्यं त्रैलोक्यपूज्यं त्रिगुणात्मरूपम्। समस्ततेजोभयदिव्यरूपं पुनातु मां तत्सिवतुर्वरेण्यम् ॥५॥ यन्मण्डलं गूढमतिप्रबोधं धर्मस्य वृद्धि कुरुते जनानाम्। यत्सर्वपापक्षयकारणं च पुनातु मां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥६॥ यन्मण्डलं व्याधिविनाशदक्षं यदृग्यजुःसाममु सम्प्रगीतम्। प्रकाशितं येन च भूभुवः स्वः पुनातु मां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥१०॥ यन्मण्डलं लर्वजनेषु पूजितं ज्योतिश्च कुर्यादिह मर्त्यलोके । यत्कालकालादिमनादिरूपं पुनातु मां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥११॥ यन्मण्डलं विष्णचतुर्मुखास्यं यदक्षरं पापहरं जनानाम् । यत्कालकल्पक्षयकारणं च पुनातु मां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥१२॥ यन्सण्डलं विश्वसृजां प्रसिद्धमुत्पत्तिरक्षाप्रलयप्रगत्भम्। यस्मिञ्जगत्संहरतेऽखिलव्य पुनातु मां तत्त्वितुर्वरेण्यम् ॥१३॥ यम्मण्डलं सर्वगतस्य विष्णोरात्मा परं धाम विशुद्धतस्वम् । सूक्ष्मान्तरैयोगपथानुगम्यं पुनातु मां तत्सिवतुर्वरेण्यम् ॥१४॥ यन्मण्डलं ब्रह्मविदो वदन्ति गायन्ति यच्चारणसिद्धसङ्घाः। यन्सण्डलं वेदविदः स्मरन्ति पुनातु मां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥१५॥ यन्मण्डलं वेदविदोपगीतं यद्योगिनां योगपथानुगम्यम्। तत्सर्ववेदं प्रणमामि सूर्यं पुनातु मां तत्सिवतुर्वरेण्यम् ॥१६॥ मण्डलाष्टमिदं पुण्यं यः पठेत्सततं नरः। महीयते ॥१७॥ सर्वपापविशुद्धात्मा सूर्यलोके

इति श्रीमदादित्यहृदये सूर्यमण्डलाष्टकं सम्पूर्णम्

सूर्यस्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः

सप्ताश्वरथसमारुह्याऽरुणसारथिमुत्तमम् । इवेतपद्मधरं देवं त्वां सूर्यं प्रणमाम्यहम्।।१।। हारकुण्डलभूषणम्। बन्ध्क-पृष्पसङ्काशं एकचक्रघरं देवं त्वां सूर्यं प्रणमाम्यहम्।।२।। लोहितस्वर्णसङ्काशं सर्वलोकपितामहम्। सर्वव्याधिहरं देवं त्वां सूर्यं प्रणमाम्यहम्।।३।। त्वं देव ईश्वरः शक्त-ब्रह्मा-विष्णु-महेशराट्। परं घर्मं परं ज्ञानं त्वां सूर्यं प्रणमाम्यहम् ॥४॥ त्वं देवलोककर्ता च कीर्त्यात्मा किरणांशकम्। तेजोरूपधरं देवं त्वां सूर्यं प्रणमाम्यहम् ।।५।। पृथिव्यप्तेजोवायुश्चाऽऽत्माऽप्याकाशमेव च। सर्वज्ञं श्रीजगन्नायं त्वां सूर्यं प्रणनाम्यहम् ।।६।। ग्रखण्ड-मण्डलाकारं व्याप्तं येन चराचरम्। गगनलिङ्गमाराध्यं त्वां सूर्यं प्रणमास्यहम्।।७।। निर्मलं निर्विकल्पं च निर्विकारं निरामयम् । जगत्कर्ता जगद्धर्तस्त्वां सूर्यं प्रणमाम्यहम्।।८।। सूर्यस्तोत्रं जपेन्नित्यं ग्रहपोडाविन।शनम् । घनं घान्यं मनोवाञ्छां श्रियः प्राप्नोति नित्यशः ॥६॥ शिवराश्रिसहस्त्रेषु कृत्वा जागरणं भवेत्। यत्फलं लभते सर्वं तं वै सूर्यस्य दर्शनात् ।।१०।। एकादशीसहस्राणि संक्रान्त्ययुतमेव च। सप्तकोटिसु दर्शेषु तत्फलं सूर्यदर्शनात् ।।११।। भ्रश्वमेधसहस्राणि वाजपेयशतानि कोटिकन्याप्रदानानि तत्फलं सूर्यदर्शनात् ॥१२॥

गयापिण्डः परं वाने पितृणां च समुद्धरम् । दृष्ट्वा ह्यग्रघेश्वरं देवं तत्फलं समवाप्नुयात् ॥१३॥ अग्रघेश्वरसमोपेतो सोमनाथस्तथैव च । कैदारमुदकं पीत्वा पुनर्जन्म न विद्यते ॥१४॥ सूर्यस्तोत्रं पठेन्तित्यमेकचित्तः समाहितः । दुःखदारिद्रचानिर्मुक्तः सूर्यलोकं स गच्छति ॥१४॥ इति सूर्यस्तोत्रं सम्पूर्णम्

अ(दित्यहृ दयस्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः

ततो युद्धपरिश्रान्तं समरे चिन्तया स्थितम्। रावणं चाग्रतो दृष्ट्वा युद्धाय समुपस्थितम् ॥१॥ दैवतैश्च समागम्य द्रब्दुमभ्यागतो रणम्। उपगम्याब बीद्रामगस्त्यो भगवास्तदा ॥२॥ राम राम महाबाहो शृणु गृह्यं सनातनम्। येन सर्वानरीन् वत्स समरे विजयिष्यसे ॥३॥ म्रादित्यहृदयं पुण्यं सर्वशत्रुविनाशनम् **।** जयावहं जपेन्नित्यमक्षयं परमं शिवम् ॥४॥ सर्वमङ्गलमाङ्गल्यं सर्वपापप्रणाशनम्। चिन्ताशोकप्रशमनमायुर्वर्धनमुत्तमम् ॥४॥ रिंममन्तं समुद्यन्तं देव।सुरनमस्कृतम्। पूजयस्व विवस्वन्तं भास्करं भुवनेश्वरम् ॥ ६॥ सर्वदेवात्मको ह्येष तेजस्वी रहिमभावनः। एष देवासुरगणाँल्लोकान् पाति गभस्तिभिः॥७॥ Digitized by Arya Samaj Poundation Chennai and eGangotri

एष ब्रह्मा च विष्णुश्च शिवः स्कन्दः प्रजापितः । महेन्द्रो धनदः कालो यमः सोमो ह्यपां पितः ॥ ।।।।।

पितरो वसवः साध्या ग्रन्धिनौ मस्तो मनुः। वायुर्विह्नः प्रजाः प्राणा ऋतुकर्ता प्रभाकरः॥६॥

म्रादित्यः सविता सूर्यः खगः पूषा गभिः सान् । सुवर्णसदृशो भानुः स्वर्णरेता दिवाकरः ॥१०॥

हरिदश्वः सहस्राचिः सप्तसप्तिर्मरीचिमान् । तिमिरोन्मथनः शम्भुस्त्वष्टा मार्तण्डकोऽशुमान् ॥११॥

हिरण्यगर्भः शिशिरस्तपनोऽहस्करो रविः। ग्राग्नगर्भोऽदितेः पुत्रः शङ्काः शिशिरनाशनः॥१२॥ व्योमनाथस्तमोभेदी ऋग्यजुःसामपारगः। घनवृष्टिरपां मित्रो विन्ध्यवीथीप्लवङ्गमः॥१३॥

म्रातपी मण्डली मृत्युः पिङ्गलः सर्वतापनः।
कर्विविश्वो महातेजा रक्तः सर्वभवोद्भवः॥१४॥
नक्षत्रमहताराणामधिपो विश्वभावनः।
तेजसामपि तेजस्वी द्वावशात्मस्रमोऽस्तु ते॥१५॥

नमः पूर्वाय गिरये पश्चिमायाद्वये नमः।
ज्योतिर्गणानां पतये दिनाधिपतये नमः।।१६॥
जयाय जयभद्राय हर्यश्वाय नमो नमः।
नमो नमः सहस्रांशो भ्रादित्याय नमो नमः।।१७॥

नमः उग्राय वीराय सारङ्गाय नमो नमः । नमः पद्मप्रबोधाय प्रचण्डाय नमोऽस्तु ते ॥१८॥

> ब्रह्मेशानाच्य्तेशाय सूरायादित्यवर्चमे । भास्वते सर्वभक्षाय रौद्राय वपुषे नमः ॥१६॥

तमोघ्नाय हिमघ्नाय शत्रुघ्नायामितात्मने । क्रुतघ्नघ्नाय देवाय ज्योतिषां पतये नमः ॥२०॥ तप्तचामीकराभाय हरये विश्वकर्मणे। नमस्तमोऽभिनिघ्नाय रुचये लोकसाक्षिणे ॥२१॥ नाशयत्येष वै भूतं तदेव सृजति प्रभुः। पायत्येष तपत्येष वर्षत्येष गभस्तिभः॥२२॥ एष सुप्तेषु जागति भृतेषु परिनिष्ठितः। एष चैवाग्निहोत्रं च फलं चैवाग्निहोत्रिणाम् ॥२३॥ देवाश्च अतवश्चैव ऋतूनां फलभेव च। यानि कृत्यानि लोकेषु सर्वेषु परमप्रभुः॥२४॥ एनमापत्सु कुच्छ्रेषु कान्तारेषु भयेषु च। कीर्तयन् पुरुषः कश्चित्रावसीदित राघव ॥२५॥ पुजयस्वैन भेकाग्रो देवदेवं जगत्पतिम्। एतत्त्रिगुणितं जप्त्वा युद्धेषु विजयिष्यसि ॥२६॥ ग्रह्मिन् क्षणे महाबाहो रावणं त्वं हिनव्यसि । एवमुक्त्वा ततोऽगस्त्यो जगाम स यथागतम् ॥२७॥ एतच्छुत्वा महातेजा नष्टशोकोऽभवतदा। घारयामास सुप्रोतो राघवः प्रयतात्मवान् ॥२८॥ भ्रादित्यं प्रेक्ष्य जप्त्वेदं परं हर्षमवाप्तवान्। त्रिराचम्य शुचिर्भूत्वा धनुरादाय वीर्यवान् ॥२६॥ रावणं प्रेक्ष्य हृब्डात्मा जवार्थं समुपागमत्। सर्वयत्नेन महता वृतस्तस्य वघेऽभवत् ॥३०॥ श्रथ रविरवदन्निरीक्ष्य रामं मुदितमनाः परमं प्रहृष्यमाणः । निशिचरपतिसंक्षयं विदित्वा सुरगणमध्यगतो वचस्त्वरेति ।।३१॥

इत्यार्षे वाल्मीकीये रामायणे ग्रादित्यहृदयस्तोत्रं संपूर्णम्

देवीस्तुतयः

देव्यपराधक्षमापनस्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः

न मन्त्रं नो यन्त्रं तदिप च न जाने स्तुतिमहो न चाह्वानं ध्यानं तदिप च न जाने स्तुतिकथाः।

न जाने मुद्रास्ते तदपि च न जाने विलपनं

परं जाने मातस्त्वदनुसरणं क्लेशहरणम् ॥१॥

विधरज्ञानेन द्रविणविरहेणालसत्या

विधेयाशक्यत्वात् तव चरणयोर्या च्युतिरसूत्। तदेतत्क्षन्तव्यं जननि सकलोद्धारिणि शिवे

कुपुत्रो जायेत क्वचिदपि कुमाता न भवति ॥२॥ पृथिक्यां पुत्रास्ते जननि बहवः सन्ति सरलाः

पर तेषां मध्ये विरलतरलोऽहं तव सुतः।

मदीयोऽयं त्यागः समुचितमिदं नो तव शिवे

कुपुत्रो जायेत् क्वचिदपि कुमाता न भवति ॥३॥ नमातर्मातस्तव चरणसेवा न रचिता

जगन्म।तर्मातस्तव चरणसेवा न रचिता न वा दत्तं देवि द्रविणमपि भूयस्तव मया।

तथाऽपि त्वं स्नेहं मिय निरुपमं यत्प्रकुरुषे

कुपुत्रो जायेत क्वचिदपि कुमाता न भवति ॥४॥ यरित्यक्त्वा देवान् विविधविधसेवाकुलतया

मया पश्चाशीतेरिषकमपनीते तु वयसि। इदानीं चेन्मातस्तव यदि कृपा नापि भविता

निरालम्बो लम्बोदरजनि कं यामि शरणम्।।॥॥

श्वपाको जल्पाको भवति मधुपाकोपमगिरा

निरातङ्को रङ्को विहरति चिरं कोटिकनकैः।
तवापर्णे कणे विश्वतिमनुवर्णे फलमिदं

जनः को जानीते जननि जपनीयं जपविधौ ।।६।।

चिताभस्मालेपो गरलमज्ञनं दिक्पटघरो जटाधारी कण्ठे भुजगपतिहारी पश्पतिः। कपाली भूतेशो भजति जगदीशैकपदवीं भवानि त्वत्पाणिग्रहणपरिपाटीफलमिदम् ॥७॥ न मोक्षस्याकांक्षा भवविभववाञ्छापि च न मे न विज्ञानापेक्षा श्रशिमुखिसुखेच्छापि न पुनः। श्रतस्त्वां संयाचे जननि जननं यातु मम वै मुडानी रुद्राणी शिव शिव भवानीति जपतः ॥६॥ नाराधिताऽसि विधिना विविधोपचारैः कि रूक्षचिन्तनपरैर्न कृतं वचीभिः। इयामे त्वमेव यदि किंचन मय्यनाथे घत्से कृपामुचितमम्ब परं तवैव ॥६॥ म्रापत्सु मग्नं स्मरणं त्वदीयं करोमि दुर्गे करुणाणंवेशि । नैतच्छठत्वं मम भावयेथाः क्षुधातृषार्ता जननीं स्मरन्ति ॥१०॥ जगदम्ब विचित्रमत्र किं परिपूर्णा करुणास्ति चेन्मिय। म्रपराधपरंपरापरं नहि माता समुपेक्षते सुतम् ॥११॥ मत्समः पातको नास्ति पापघ्नी त्वत्समा नहि। एवं ज्ञात्वा महादेवि यथा योग्यं तथा कुरु।।१२॥ इति श्रीमदिभनवशंकराचार्यविरचितं देव्यपराध-क्षमापनस्तोत्रं सम्पूणंम्

आन स्वलहरी

श्रीगणेशाय नमः

भवानि स्तोतुं त्वां प्रभवति चतुर्भिनं वदनैः
प्रजानामोशानस्त्रिपुरमथनः पश्चिभरिष ।
न षड्भिः तेनानीर्दशशतमुखरप्यहिपति—
स्तदान्येषां केषां कथय कथमस्मिन्नवसरः ॥१॥

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

घृतक्षीरद्राक्षामधुमधुरिमा कैरिप पर्दे--विशिष्यानाख्येयो भवति रसनामात्रविषयः।

तथा ते सौन्दर्यं परमशिवदृङ्मात्रविषयः

कथङ्कारं ब्रूमः सकलनिगमागोचरगुणे ।।२।।

मुखे ते ताम्बूलं नयनयुगले कज्जलकला

ललाटे काइमीरं विलसति गले मोक्तिकलता।

स्फरत्काञ्ची ज्ञाटी पृथुकटितटे हाटकमयी

भजामि त्वां गौरीं नगपतिकिशोरोमविरतम् ॥३॥

विराजन्मन्दार-द्रमकुसुमहार-स्तनतटो

नदद्वीणानाद - श्रवणविलसत्कुण्डलगुणा।

नताङ्गी मातङ्गी - रूचिरगतिभङ्गी भगवती

सती शम्भोरम्भोरूहचदुलचक्षुविजयते ॥४॥

नवीनार्कभ्राजन्मणिकनकमूषापरिकरै--

वृंताङ्गी सारङ्गीरूचिरनयनाङ्गीकृतशिवा।

तिडत्पीता पीताम्बरलित - मञ्जीर - सुभगा ममार्पणा पूर्णा निरविधसुलैरस्तु सुमुखी ॥५॥

हिमाद्रेः सम्भूता सुललितकरैः पल्लवयुता

सुपुष्पा मुक्ताभिर्भ्रमरकलिता चालकभरैः।

कृतस्थाणुस्थाना कुचफलनता सूक्तिसरसा

रूजां हन्त्री गन्त्री विलसति चिदान दलतिका ।।६।।

सपर्णाम।कीर्णः कितपयगुणः सादरिमह अयन्त्यन्ये वल्लीं सम तु मितरेवं विलसित ।

श्रपर्णेका सेव्या जगित सकलर्यत्परिवृतः

पुराणोऽपि स्थाणः फलति किल कैवल्यपदवीम् ॥७॥

विघात्री धर्माणां त्वमसि सकलाम्नायजननी,

त्वमर्थानां मूलं धनदनमनीयाङ् च्रिकमले।

त्वमादिः कामानां जनिन कृतकन्दर्पविजये सतां मुक्तेर्बोजं त्वमसि परमब्रह्ममहिषी।।।।।।

प्रमूता भक्तिस्ते यदिप न ममालोलमनस-स्त्वया तु श्रीमत्या सदयमवलोक्योऽहमधुना। पयोदः पानीयं दिशति मधुरं चातकमुखे, भृद्धां शङ्को कैर्वा विधिभिरनुनीता मम मतिः।।६।। कृपापाँङ्गालोकं वितर तरसा साधुचरिते न ते युक्तोपेक्षा मिय शरणदीक्षामुपगते। न चेदिष्टं दद्यादनुपदमहो कल्पलतिका विशेषः सामान्यैः कथमितरवल्लीपरिकरैः ॥१०॥ महान्तं विश्वासं तव चरणपङ्गेरुहयुगे निधायाऽन्यन्नैवाश्रितमिह मया दैवतम्मे। तथापि त्वयेततो यदि मयि न जाच्चे सदयं निरालम्बो लम्बोदरजननि कं यामि शरणम्।।११।। ग्रयः स्पर्शे लग्नं सपदि लभते हेमपदवीं यथा रथ्यापाथः शुचि भवति गङ्गीघमिलितम्। तथा तत्तत्पापेरतिमलिनमन्तर्मम यदि त्विय प्रेम्णासक्तं कथिमव न जायते विमलम् ॥१२॥ त्वदन्यस्मादिच्छाविषयफललामे न नियम-स्त्वमर्थान।मिच्छाधिकमपि समर्था वितरणे। इति प्राहुः प्राञ्चः कमलभवनाद्यास्त्विय मन-स्त्वदासक्तं नक्तं दिवमुचितमीशानि कुरु तत्।।१३॥ स्फुरन्नानारत्न-स्फटिकमयभित्ति-प्रतिफलत्-त्वदाकारं चश्वच्छशघरकलासौधशिखरम्। मुकुन्द - ब्रह्मेन्द्रप्रभृतिपरिवारं विजयते तवागारं रम्यं त्रिमुबनमहाराजगृहिणी ॥१४॥ निवासः कैलासे विधिशतमखाद्याः स्तुतिकराः कुटुम्बं त्रैलोक्यं कृतकरपुटः सिद्धिनिकरः। प्राणेशस्तदवनिधराशीशतनये महेशः

> न ते सौभाग्यस्य क्वचिविष मनागस्ति तुलना ॥१५॥ CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

वृषो वृद्धो यानं विषमशनमाशा निवसनं श्रमशानं क्रीडासूर्भुजगनिवहो सूषणविधिः। समग्रा सामग्री जगति विदितैवं स्मरिरपो-

यंदेतस्यैश्वयं तव जननि सौभाग्यमहिमा।।१६॥

भ्रशेषब्रह्माण्ड - प्रलयविधि - नैर्सागकमितः इमज्ञानेष्वासीनः कृतभसितलेपः पशुपतिः।

दधौ कण्ठे हालाहलमखिलभूगोलकृपया

भवत्याः सङ्गत्याः फलमिति च कल्याणि कलये ॥१७

त्वदीयं सौन्दयं निरतिशयमालोक्य परया भियवासीद् गङ्गा जलमयतनुः शैलतनये।

तदेतस्यास्तस्माद्वदनकमलं वीक्ष्य कृपया प्रतिष्ठामातन्वन् निजिद्यारसि वासेन गिरिकाः ॥१६

विशालश्रीखण्डद्रवमगमदाकीर्णघुसूण-

प्रस्नन्यामिश्रं भगवति तवाम्यङ्गसलिलम् । समादाय स्रष्टा चलितपदपांसून्निजकरेः

समाधत्ते सृष्टि विबुधपुरपंकेरुहदृशाम् ॥१६

वसन्ते सानन्दे कुसुमितलताभिः परिवृते

स्फृरन्नानापद्मे सरित कलहंसालिसुभगे । सखीभिः खेलन्तीं मलयपवनान्दोलितजले

· अलन्ता मलयपवनान्दाालतजल स्मरेद्यस्त्वां तस्य ज्वरजनितपीडापसरति ॥२०

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिता ग्रानन्दलहरी सम्पूर्णा

अथ सप्तरलोकी दुर्गा

श्रीगणेशाय नमः

ज्ञानिनामिप चेतांसि देवी भगवती हि सा । बलादाकृष्य मोहाय महामाया प्रयच्छति ॥१॥

दुर्गे स्मृता हरिस भीतिमंशेषजन्तोः स्वस्थैः स्मृता मितमतीव शुभां ददासि। दारिद्रचदुःखभयहारिणि का त्वदन्या सर्वोपकारकरणाय सदार्द्रचित्ता ॥२॥ सर्वमङ्गल-म-(मा-)ङ्गल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके शरण्ये त्र्यम्बके गौरि नारायणि नमोस्तु ते ॥३॥ शरणागतदीनार्तपरित्राणपरायणे सर्वस्यातिहरे देवि नारायणि नमोस्तु ते ॥४॥ सर्वस्वरूपे सर्वेशे सर्वशक्तिसमन्विते। भयेभ्यस्त्राहि नो देवि दुर्गे देवि नमोस्तु ते ॥५॥ रोगानशेषानपहंसि तुष्टा च्हा तु कामान् सकलानभीष्टान्। त्वामाश्रितानां न विपन्नराणां त्वामाश्रिता ह्याश्रयतां प्रयान्ति ॥६॥ सर्वेबाधाप्रशमनं त्रैलोक्यस्याखिलेश्वरि । एवमेव त्वया कार्यमस्मद्वैरिविनाशनम् ॥७॥ इति सप्तश्लोकी दुर्गा सम्पूर्णा

भवान्यष्टकम्

श्रीगणेशाय नमः

न तातो न माता बन्धुर्न दाता
न पुत्रो न पुत्रो न भृत्यो न भर्ता।
न जाया न विद्या न वृत्तिर्ममैव
गतिस्त्वं गतिस्त्वं त्वमेका भवानि॥१॥
भवःब्धावपारे महादुखभीरुः
पपात प्रकामी प्रलोभी प्रमत्तः।
कुसंसारपाशप्रबद्धः सदाहं,
गतिस्त्वं गतिस्त्वं त्वमेका भवानि॥२॥

न जानामि दानं न च ध्यानयोगं न जानामि तन्त्रं न च स्तोत्रमन्त्रम्। न जानामि पूजां न संन्यासयोगं-गतिस्तवं गतिस्तवं त्वमेका भवानि ॥३॥ न जानामि पुण्यं न जानामि तीर्थं-न जानामि मुक्ति लयं वा कदाचित्। न जानामि भक्ति व्रतं वापि मात-र्गतिस्त्वं गतिस्त्वं त्वमेका भवानि ॥४॥ कुकर्मी कुसुङ्गी कुबृद्धिः कुदासः कुलाचारहीनः कदाचारलीनः कुदृष्टिः कुवाक्यप्रबन्धः सदाहं गतिस्त्वं गतिस्त्वं त्वमेका भवानि ॥५॥ प्रजेशं रमेशं महेशं सुरेशं विनेशं निशीथेश्वरं वा कदाचित्। न जानामि चान्यत् सदाहं शरण्ये गतिस्त्वं गीतस्त्वं त्वमेका भवानि ॥६॥ विवादे विषादे प्रमादे प्रवासे जले चानले पर्वते शश्रुमध्ये। ग्नरण्ये शरण्ये सदा मां प्रपाहि गतिस्त्वं गतिस्त्वं त्वमेका भवानि ॥७॥ श्रनाथो दरिद्रो जरारोगयुक्तो महाक्षीणदीनः सदा जाड्यवक्त्रः। वियत्तो प्रविष्टः प्रणष्टः सदाह-गतिस्त्वं गतिस्त्वं त्वमेका भवानि ॥५॥

इति श्रीमच्छञ्कराचार्यकृतं भवान्यष्टकं सम्पूर्णम् CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

अञ्चपूर्णास्तोत्रम् श्रीगणेशाय नमः

भ्रथध्यानम्--

सिन्दूरा-रुण-विग्रहां त्रिनयनां माणिक्य-मौलिस्फुरत् तारानायक - शेखरां स्मितमुखीमापीन - वक्षोरुहाम् । पाणिभ्यामलिपूर्णं - रत्नचषकं रक्तोत्पलं बिश्रतीं सौम्यां रत्नघटस्थ - रक्तचरणां ध्यायेत् परामिमबकाम् ।। नित्यानन्दकरी वराभयकरी सौन्दर्यरत्नाकरी निर्धूताखिल - घोरपावनकरी प्रत्यक्षमाहेश्वरी। प्रालेयाचल - वंशपावनकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी।।१॥ नानारत्न - विचित्र - भूषणकरी हेमाम्बराडम्बरी मुक्ताहार - विलम्बमान-विलसद्वक्षोज-कुम्भान्तरी। काइमीरागुरुवासिता रुचिकरी काशीपुराधीश्वरी, भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥२॥ योगानन्दकरी रिपुक्षयकरी धर्माऽर्थनिष्ठाकरी चन्द्रार्कानल-भासमानलहरी त्रैलोक्यरक्षाकरी। सर्वेश्वर्य-समस्तवाञ्छितकरी काजीपुराधीश्वरी, भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरो माताऽन्नपूर्णेश्वरो ॥३॥ कैलासाचल-कन्दरालयकरी गौरी उमा शङ्करी, कौमारी निगमार्थगोचरकरी ह्योङ्कारबीजाक्षरी। मोक्षद्वार-कपाट-पाटनकरी काज्ञीपुराधोश्वरी, भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरों माताऽन्नपूर्णेश्वरी।।४॥ दृश्यादृश्य-प्रभूतवाहनकरी ब्रह्माण्डभाण्डोदरी, लीलानाटकसूत्रभेदनकरी विज्ञानदीपाङ्कुरी। श्रीविश्वेशमनःप्रसादनकरी काशीपुराधीश्वरी, भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरो माताऽन्नपूर्णेश्वरी।।१।।

उर्वी सर्वजनेश्वरी भगवती माताऽन्नपूर्णेश्वरी, वेणीनील-समान-कुन्तलहरी नित्यान्नदानेश्वरी। सर्वानन्दकरी दशाशुभकरी काशीपुराधीश्वरी, भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥६॥

भ्रादिक्षाःत-समस्तवर्णनकरी शम्भोस्त्रिभावाकरो काश्मीरात्रिजलेश्वरी त्रिलहरी नित्याङ्कुरा शर्वरी । कामाकाङ्क्षकरी जनोदयकरी काशीपुराघीश्वरी, भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी ॥७॥

देवी सर्वविचित्ररत्नरचिता दाक्षायणी सुन्दरी, वामं स्वादु-पयोघर-प्रियकरी सौभाग्यमाहेश्वरी। भक्ताभीष्टकरी दशाशुभकरी काशोपुरावीश्वरी, भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽसपूर्णेश्वरी।।८।।

चन्द्रार्काऽनल-कोटिकोटिसवृशा चन्द्रांशुबिम्बाघरी, चन्द्रार्काग्नि-समान-कुन्तलहरी चन्द्रार्कवर्णेश्वरी। माला-पुस्तक-पाश-साङ्कुशघरी काशीपुराधीश्वरी, भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी।।६।६

क्षत्रत्राणकरी महाभयकरी माता कृपासागरी, साक्षान्मोक्षकरी सदा शिवकरी विश्वेश्वरी श्रीघरी। दक्षात्रन्दकरी निरामयकरी काशीपुराधीश्वरी, भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी।।१०।६

ग्रन्नपूर्णे सदा पूर्णे शङ्करप्राणवल्लभे ! । ज्ञान-वैराग्य-सिद्धचार्थं भिक्षां देहि च पार्वति ॥१॥ माता च पार्वती देवी पिता देवो महेश्वरः । बान्धवाः शिवभक्ताश्च स्वदेशो भृवनत्रयम् ॥१२॥

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितम् ग्रन्नपूर्णास्तोत्रं सम्पूर्णम् CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

सरस्वतीस्तोत्रम् श्रीगणेशाय नमः

रविरुद्रिपतामहिविष्नुणुतं हिरचन्दनक्ंकुमपङ्कृयृतम्। मुनिवृन्दगणेन्द्रसमानयृतं तव नौमि सरस्वति पादयुगम् ॥१॥ शशिशुद्धसुधाहिमधामयुतं शरदम्बरिबम्बसमानकरम्। बहुरत्नमनोहरकान्तियुतं तव नौमि सरस्वति पादयुगम् ॥२॥ कनकाब्ज-विभूषित-भूति-भवं भवभावविभाषित-भिन्नपदम्। प्रभृचित्तसमाहित-साधुपदं तव नौमि सरस्वति पादय्गम् ॥३॥ भवसागर-मज्जन-भीतिनुतं प्रतिपादितसन्ततिकारमिदम्। विमलादिकशुद्धविशुद्धपदं तव नौमि सरस्वति पादयुगम्।।४॥ मतिहीन-जनाश्रय-पादिमदं सकलागमभाषित - भिन्नपदम् । परिपूरितविश्वमनेकभवं तव नौमि सरस्वति पादयुगम्।।१।। परिपूर्णमनोरथधामनिधि परमार्थ-विचार-विवेक-विधिम्। सुरयोषित-सेवित-पादतलं तव नौमि सरस्वति पादयुगम्।।६॥ सुर-मौलि-मणिद्युति - शुभ्रकरं विषयादिमहाभय-वर्णहरम्। निजकांति-विलेपित-चन्द्रशिवं तव नौमि सरस्वति पादयुगम् ।।७।। गुणनैककुलं स्थितिभीतिपदं गृणगौरव-गवित-सत्यपदम्। कमलोदर-कोमल-पादतलं तव नौमि सरस्वति पावयुगम्।।।।।

त्रिसन्ध्यं यो जपेन्नित्यं जले वापि स्थले स्थितः। पाठमात्राद्भवेत्प्राज्ञो ब्रह्मनिष्ठः पुनः पुनः॥६॥

> शारदाभुजङ्गस्तोत्रम् श्रीगणेशाय नमः

सुवक्षोजकुंभां सुधापूर्णकुंभां प्रसादावलम्बां प्रपुण्यावलम्बाम् । सदास्येन्दुबिम्बां सदानोष्ठबिम्बां सदास्येन्दुबिम्बां भजे शारदाम्बामजस्त्रं मदम्बाम् ॥१॥

कटाक्षे दयाद्रां करे ज्ञानमुद्रां कलाभिविनिद्रां कलापैः सुभद्राम्। पुरस्त्रीं विनिद्धां पुरस्तुःङ्गःभद्रां भजे शारवाम्बामजस्त्रं मदम्बाम् ॥२॥ ललामाङ्कफालां लसद्गानलोलां स्व अवतैकपालां यशःश्रीकपोलम्। करे त्वक्षमालां कनत्प्रत्नलोलां भजे शारदाम्बामजस्त्रं मदम्बाम् ॥३॥ सुसीमन्तवेणीं दृशा निर्जितेणीं रमत्कीरवाणीं नमद्वज्रपाणिम्। सुधामन्थरास्यां मुदा चिन्त्यवेणीं भजे शारदाम्बामजस्त्रं मदम्बाम् ॥४॥ सुशान्तां सुदेहां दगन्ते कचान्तां लसत्सल्लताङ्गीमनन्तामचिन्त्याम्। स्मरेत्तापसैः संगपूर्वस्थितां तां भजे शारदाम्बामजस्त्रं मदम्बाम् ॥५॥ कुरङ्गं तुरङ्गं मृगेन्द्रे खगेन्द्रे मराले मदेभे महोक्षेऽधिरूढाम्। महत्यां नव यां सदा सामरूपां भजे शारदाम्बामजस्त्रं मदम्बाम् ॥६॥ ज्वलत्कान्तिवह्नि - जंगन्मोहनाङ्गी भजे मानसाम्भोजसुभ्रान्तभृङ्गीम्। निजस्तोत्रसंगीत्नृत्यप्रभाङ्गी भजे शारदाम्बामजस्त्रं मदम्बाम् ॥७॥ भवाम्भोजनेत्राब्जसंपूज्यमानां लसन्मन्दहासप्रभावऋचिह्नाम् चलच्चश्वलाचारत।राङ्किकणी भजे शारदाम्बामजस्त्रं मदम्बाम् ॥ ।।।।। श्रीमच्छक्कराचार्यप्रणीतं शारदाभुजङ्गस्तोत्रं सम्पूर्णम्

महालक्ष्म्यष्टकम् श्रीगणेशायं नमः

नमस्तेऽस्तु महामाये श्रीपीठे सुरपूजिते। शङ्क-चक्र-गदाहस्ते महालक्ष्म नमोस्तु ते ॥१॥ नमस्ते गरुडारूढे कोलासुरभयङ्करि। सर्वपापहरे देवि महालक्ष्मि नमोस्तु ते ॥२॥ सर्वज्ञे सर्ववरदे सर्वदुष्टभयङ्कृरि। सर्वदुःखहरे देवि महालक्ष्मि नमोस्तु ते ॥३॥ सिद्धि-बुद्धि-प्रदे देवि भक्ति-मुक्ति-प्रदायिनि । मन्त्रमूर्ते सदा देवि महालक्ष्म नमोस्तु ते ॥४॥ **ब्रा**चन्तरहिते देवि ब्राचशक्ति महेश्वरि। योगजे योगसस्भूते महालक्ष्मि नमोस्तु ते ॥५॥ स्थूल - सूक्ष्म - महारौद्रे महाशक्ति महोदरे। महापापहरे देवि महालक्ष्मि नमोस्तु ते ॥६॥ पद्मासनस्थिते देवि परमञ्ज्हा - स्वरूपिणि। परमेशि जगन्मातर्महालक्ष्म नमोस्तु ते ॥७॥ इवेतास्बरघरे देवि नानालङ्कारभूषिते। जगत् - स्थिते जगन्मातर्महालिक्ष्म नमोस्तु ते ॥ ।।।। महालक्ष्म्यष्टकस्तोत्रं यः पठेद् भक्तिमान्नरः। सर्वसिद्धिमवाप्नोति राज्यं प्राप्नोति सर्वदा ॥६॥ एककाले पठेन्नित्यं महापापविनाशनम्। द्विकालं यः पठेन्नित्यं धन-धान्य-समन्वितः ॥१०॥ त्रिकालं यः पठेन्नित्यं महाशत्रुविनाशनम्। महालक्ष्मी भवेन्नित्यं प्रसन्ना वरदा शुभा ॥११॥

इतीन्द्रकृतमहालक्ष्म्यष्टकं संपूर्णम्

Digitized by Arya Samaj Roundation Chennai and eGangotri

संकटास्तुतिः

श्रीगणेशाय नमः

सदाविन्दारकोद्वृन्दानन्दानन्दसन्दोहदायकम् । ग्रमन्दमङ्गलागारं वन्दे शङ्करनन्दनम् ॥१॥

कि कार्यं कठिनं कुतः परिभवः कुत्रापवादाद् भयम्, कि भिन्नं निह किन्तु राजसदनं गम्यं न विद्या च का। कि वाऽन्यज्जगतीतले प्रवद यत्तेषामसम्भावितम्, येषां हृत्कमले सदा वसति सा तोषप्रदा सङ्कटा॥१॥

श्रीमहालक्ष्म्यै नमः

भ्रयि गिरिनिवित निवतमेदिनि विश्वविनोदिनि निवन्ते गिरिवरविन्ध्यशिरोधिनिवासिनि विष्णुविलासिनि जिष्णुनुते। भगवति हे शितिकण्ठकुटुम्बिन भूरिकुटुम्बिन भूतिकृते जय जय हे महिषासुरमिंदिन रम्यकपींदिन शैलसुते।।१।। मुरवरविषणि दुर्घरघिणि दुर्मुखमिषणि हर्षरते त्रिभुवनपोषिणि राङ्करतोषिणि कल्मधमोषिणी घोषरते। वनुजनिरोषिणि दुर्मदेशोषिणि दुर्मदरोषिणि सिन्धुसुते जय जय हे महिषासुरर्मीदिनि रम्यकर्पीदिन शैलसुते ॥२॥ ग्रयि जगदम्ब कदम्बवनिप्रयभासिनि तोषिणि हासरते शिखरिशिरोमणि - तुःङ्गहिमालयशुःङ्ग - निजालय-मध्यगते । मधुमधुरे मधुकैटभभञ्जिति महिषविदारिणि रासरते जय जय हे महिषासुरमिंदिनि रम्यकर्पीदिनि शैलसुते ॥३॥ निजहंकृतिमात्रनिराकृतध् स्रविलोचनध् स्रशते समरविशोषित - रोषित - शोणितबीजसम्द्भव - बीजलते । ं शिव - शिव - शुम्भ - निश्मभमहाहवर्तापतभ्तपिशाचरते जय जय हे महिषासुरमिदिनि रम्यकपीदिनि शैलसते ॥४॥

भ्रयि शतखण्डविखण्डितरुण्डवितुण्डितशुण्डगजाधिपते निजभुजदण्डनियातित - चण्डवियादित मुण्डमटाधियते । रिपुगजगण्डविदारण - चण्डपराक्रम - शौण्डमृगाधिपते जय जय हे महिषासुरमिंदिन रम्यकर्पादिन शैलसुते ।।।।। घनुरनुषङ्गरणक्षणस'ङ्गपरिस्फुरदङ्गनटत्कटके कनकपिशङ्गपृषत्कनिषङ्गरसद्भटश्रङ्गहताबटुके हतचतुरङ्गबल - क्षितिरङ्गघटद् - बहुरङ्गरटद्-बटुके जय जय हे महिषासुरमदिनि रम्यकपरिनि शैलसुते ॥६॥ ग्रयि रणदुर्मदशत्रुवधाद्ध्रद्धर - निर्भरशक्तिभृते चतुरविचारधुरीण - महाशयदूतकृत - प्रथमाधिपते दुरित - दुरीह - दुराशय - दुर्मित - दानवदूत - दुरन्तगते जय जय हे महिषासुरमिदिनि रम्यकपिदिनि शेलसुते।।७॥ श्रिभुवनमस्तकशूल - विरोधिशिरोधिकृतामलशूलकरे। दुमिदुमितामरदुन्दुभिनादमुहुर्मुखरीकृतदिङ्निकरे जय जय हे महिषासुरमिंदिनि रम्यकर्पादिनि शैलसुते ॥ ।।।।। मुरललना - तत्तथेयित - थेयितथाभिनयोत्तर - नृत्यरते 'कृतकुकुथाकुकुथोदिडदण्डिकतालकुत<u>ू</u> हल घुघुकुट - घूघुटिधिन्धिमतध्विन - धीरमृद्द्शिनिनादरते जय जय हे महिषासुरमिंदिनि रम्यकपरिंदिन शैलसुते।।६।। जय जय जाप्यजये जयशब्दपरस्तुतितत्पर - विश्वनुते क्षणक्षण - क्रिक्सिक्सिक्सत-न्पुरिकाञ्जित - मोहित-भूतपते । निटतनटार्थं - नटीनटनायकं - नाटननाटित - नाट्यरते जय जय हे महिषासुरमिंदिनि रम्यकपींदिनि शैलसुते।।१०।। भ्रयि सुमनः-सुमनः - सुमनः - सुमनः-सुमनोरमकान्तियते श्रितरजनी - रजनी - रजनी - रजनीकर - वक्त्रभृते। सुनयन - विश्रमर-श्रमर- भ्रमर - भ्रमर - भ्रमराभिदृते जय जय हे महिषासुरमिदिनि रम्यकपदिनि शैलसुते।।११॥ महित - महाहवभल्लमतिलक - बिल्लतरिल्लतभिल्लरते विरचितवल्लिकपालिकझिल्लिकझिल्लिक-भिल्लिकवर्गवृते। श्रुतकृतफुल्लसमुल्लसितारुण - तल्लजपल्लव - सल्ललिते जय जय हे महिषासुरमदिनि रम्यकपदिनि शैलसुते ।।१२।। भ्रयि सुदतीजन - लालसमानस - मोहन - मन्मथराजसुते भ्रविरल - गण्डगलन् - मदमेदुर - मत्त - मतङ्गजराजगते । त्रिभुवन - भूषणभूत - कलानिधिरूप - पयोनिधिराजसुते जय जय हे महिषासुरमदिनि रम्मकर्पीदिनि शैलसुते ।।१३।। कमलदलामलकोमलकान्ति - कलाकलितामल - भालतले सकलविलासकलानिलय - फमकेलिचलतत्कल - हंसकुले। म्रलिकुलसंकुल - कुन्तलमण्डल-मौलिमिलद्-बकुलालिकुले जय जय हे महिषासुरमिंदिनि रम्यकर्पादिनि शैलसुते ।।१४।। करमुरलीरव-र्वाजत - कूजितलज्जित - कोकिलमञ्जुमते मिलितमिलिन्द-मनोहरगुञ्जित-रञ्जित-शैलिनकुञ्जगते । निजगण - भूतमहाशवरीगण - र'ङ्गणसंभृत - केलिरते जय जय हे महिषासुरर्मादनि रम्यकर्रादनि जैलसुते ॥१५॥ कटितटपीतदुक्लविचित्रमयूखितरस्कृत-चण्डरुचे जितकनकाचलमौलिमदोजितगजितकुञ्जर - कुम्भकुचे। प्रणतसुरासुरमौलिमणि - स्फूरदंशुलसन्नखचन्द्ररुचे जय जय हे महिषासुरर्सादिनि रस्यकर्पादिन शैलसुते ।।१६॥ विजितसहस्रकरैक - सहस्रकरैक - सहस्रकरैकनुते कृतसुरतारक - सङ्गरतारक - सङ्गरतारक सूरुनुते। सुरथसमाधिसमानसमाधिसमानसमाधिसुजाप्यरते जय जय हे महिषासुरमाँदिन रम्यकर्यादिन शैलसुते ।। १७॥। पदकमलं करुणानिलये वरिवस्यति योऽनुदिनं सुजिवे भ्रयि कमले कमलानिलये कमलानिलयः स कथं न भवेत्। तव पदमेव परं पदमस्तिवति शीलयतो मम किं न शिवे जय जय हे महिषासुरर्मीदिन रम्यकर्पीदिन शैलसुते ।।१६॥

कनकलसत्कलशीसुजलैरनुषिञ्चति तेऽङ्गणरङ्गभृवं भजति स किं न शचीकुचकुरभनटीपरिरम्भसुखानुभवम्। तव चरणं शरणं करवाणि सुवाणि पथं मम देहि शिवम् जय जय हे महिषासुरमर्दिन रम्यकर्पादिन शैलसुते ॥१६॥ विमलेन्द्रकलं वदनेन्द्रभलं कलयन्ननुकूलयते तव किम् पुरहूत-पुरीन्दमुखी-सुमुखीभिरसौ विमुखीकियते। मस तु मतं शिवमानधने भवती कृपया किमुन कियते जय जय हे महिषासुरमिंदिनि रम्यकर्पादिनि शैलसुते ॥२०॥ ग्रयि मिय दीनदयालुतया कृपयैव त्वया भवितव्यमुमे भ्रयि जगतो जननीति यथाऽसि मयाऽसि तथाऽनुमतासि रमे। यदुचितमत्र भवत्पुरगं कुरु शाम्भवि देवि दयां कुरु मे जय जय हे महिषासुरमींदिन रम्यकपींदिन शैलसुते ॥२१॥ स्तिमितः सुसमाधिना स्तुतिमिमां नियमतो यमतोऽनुदिनं पठेत्। निषेव्यते रमया स परमया भजेत् ॥२२॥ परिजनोऽरिजनोऽपि तं च

इति संकटास्तुतिः समाप्ता

त्रिपुरसुन्दरीस्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः

मुनिकदम्ब - कादिम्बनी कदः ववनचारिणीं नितम्बजितमूथरां सुरनितम्बनोसेविताम्।

नवाम्बुरुह - लोचनामभिनवाम्बुद - इयामलां

त्रिलोचनकुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥१॥

कदम्बवनवासिनीं कनक - बल्लकी - घारिणीं

मुखसमुल्लसद्वारुणीम् । महाईमणिहारिणीं

दयाविभवकारिणीं विशदलोचनीं चारिणीं

त्रिलोचनकुट्म्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥२॥ CC-0.Panini Ranya Maha Vidyalaya Collection.

कदम्बवनशालया कुचभरोल्लसन्मालया कुचोपमितशेलया गुरुकृपालसद्वेलया। मदारुणकपोलया मधुरगीतवाचालया कयाऽपि घननीलया कवचिता वयं लीलया॥३॥

कदम्बवनमध्यगां कनकमण्डलोपस्थितां षडम्बुरुहवासिनीं सततसिद्धसौदामिनीम् । विडम्बितजपार्शीच विकचचन्द्रचूडार्मीण त्रिलोचनकुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥४॥

कुचाश्वितविपश्विकां कुटिलकुन्तलालङ्कृतां कुशेशयनिवासिनीं कुटिलचित्तविद्वेषिणीम् । मदारुणविलोचनां मनसिज।रिसम्मोहिनीं मतङ्गमुनिकन्यकां मधुरभाषिणीमाश्रये ।।४॥

स्मेरत्प्रथमपुष्पिणीं रुधिर - बिन्दु - नीलाम्बरां गृहीतमधुपात्रिकां मधुविधूर्णनेत्राश्वलाम् । धनस्तन-भरोन्नतां गलितचूलिकां वयामलां क्रिशोचनकुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥६॥

सुकुङ्कुम - विलेपनामलक - चुम्बिकस्तूरिकां समन्दहसितेक्षणां सशरचाप-पाशाङ्कुशाम् । ग्रशेषजनमोहिनीमरुणमाल्यभूषाम्बरां जपाकुसुम-भासुरां जपविघो स्मराम्यम्बिकाम् ॥७॥

पुरन्दर - पुरन्ध्रिका - चिकुरबन्धसैरन्ध्रिकां पितामहपतिव्रतां पटुपटीर - चर्चारताम् । मृकुन्दरमणीं मणीलसदलंक्रियाकारिणीं भजामि भुवनाम्बिकां सुरवधूटिकाचेटिकाम् ॥८॥

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं त्रिपुरसुन्दरीस्तोत्रं सम्पूर्णम् CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

प्रकीर्णस्तुतयः कालभैरवाष्ट्रकम् श्रीगणेशाय नमः

देवराज - सेव्यमान - पावनाङ्घ्रिपङ्कजं व्यालयज्ञसूत्रमिन्दुशेखरं कृपाकरम्। नारदादि - योगिवृन्द - वन्दितं दिगम्बरं काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे॥१॥ भानुकोटि - भास्वरं भवाब्थितारकं परं नीलकण्ठमीप्सितार्थदायकं त्रिलोचनम्।

कालकालमम्बुजाक्षमक्षशूलमक्षरं काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥२॥

शूलंटङ्कपाशदण्डपाणिमादिकारणं

व्यायकायमादिदेवमक्षरं निरामयम्।

भीमविक्रमं प्रभुं विचित्रताण्डवप्रियं काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥३॥

भुक्ति - मुक्तिदायकं प्रशस्तचारुविग्रहं भक्तवत्सलं स्थितं समस्तलोकविग्रहम्।

विनिक्वणन् - मनोज्ञ - हेमिकिङ्किणी-लसत्कींट काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥४॥

घमंसेतुपालकं स्वधर्ममार्गनाशकं कर्मपाशमोचकं सुशर्मदायकं विभुम्।

स्वर्णवर्णशेषपाश-शोभिताङ्ग-मण्डलम् काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥५॥

रत्नपादुका - प्रभाभिराम - पादयुग्मकं नित्यमद्वितीयमिष्टदैवतं निरञ्जनम्।

मृत्युवर्पनाशनं करालद्रष्ट्रमोक्षणं

काजिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥६॥ CC-0 Pan Hi Kanya Maha Vidyalaya Collection. श्रदृहास - भिन्नपद्मजाण्डकोशसन्तीत दृष्टिपात - नष्टपाप - जालमुग्रशासनम् । कपालमालिकन्धरं ग्रष्टसिद्धिदायकं काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥७॥

विशालकीतिदायकं भूतसङ्गनायकं काशिवास-लोकपुण्य - पापशोधकं विभुम्। नीतिमार्गकोविदं पुरातनं जगत्पति काशिकापुराधिनाथकालभैरवं

कालभैरवाष्टकं पठन्ति ये मनोहरं ज्ञानमुक्तिसाधनं विचित्रपुण्यवर्धनम्। शोक - मोह - दैन्यलोभ-कोपताप-नाशनम् प्रयान्ति कालभैरवाङ्घ्रिसन्निधि नरा ध्रुवम्।।१।। इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं कालभैरवाष्टकं सम्पूर्णम्

भजे ॥ ५॥

बदुकभैरवस्तुतिः

श्रीगणेशाय नमः

करकलितकपालः कुण्डली दण्डपाणि-स्तरुणतिमिरनीलव्यालयज्ञोपवोतो । ऋतुसमयसपर्याविघ्नविच्छेदहेतु-

र्जयति बटुकनाथः सिद्धिदः साधकानाम् ।। भैरवो भूतनाथश्च भूतात्मा भूतभावनः। क्षेत्रज्ञः क्षेत्रपालश्च क्षेत्रदः क्षत्रियो विराट् ॥१॥ इमशानवासी मांसाशी खर्पराशी स्मरान्तकः। रक्तपः पानपः सिद्धः सिद्धिदः सिद्धिसेवितः ॥२॥ कङ्कालः कालशमनः कलाकाष्ठातनुः कविः। त्रिनेत्री बहुनेत्रश्च तथा पिङ्गललोचनः ॥३॥ CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

शूलपाणिः खड्गपाणिः कङ्काली धूम्रलोचनः। ग्रभीरुभें रवीनाथो भूतपो योगिनीपतिः ॥४॥ धनदो धनहारी च धनवान् प्रतिभागवान्। नागहारो नागपाशो व्योमकेशः कपालभृत्।।५॥ कालः कपालमाली च कमनीयः कलानिधिः। त्रिलोचनो ज्वलन्नेत्रस्त्रिशिखो च त्रिलोकपः ॥६॥ त्रिनेत्रतनयो डिम्भः शान्तः शान्तजनप्रियः। वटुको बहुवेषश्च खट्वाङ्गवरधारकः ॥७॥ भूताध्यक्षः पशुपतिः भिक्षुकः परिचारकः। धूर्तो दिगम्बरः शौरिहरिणः पाण्डुलोचनः॥म।। प्रशान्तः शान्तिदः शुद्धः शङ्करप्रियबान्धवः। ग्रप्टम्तिनिधीशश्च ज्ञानचक्षुस्तपोमयः ॥१॥ षडाधारः सर्पयुक्तः शिखीसलः। श्रव्याधारः भूषराधीशो भूपतिर्भूषरात्मजः ॥१०॥ भूधरो कपालधारी मुण्डी च नागयज्ञोपवीतकः। जुम्भणो मोहनस्तम्बी मारणः क्षोभणस्तथा ॥११॥ शुद्धो नीलाञ्जनप्रस्यो देहमुण्डविभूषितः। बलिभुग्बलिभुङ्नाथो बालो बालपराक्रमः ॥१२॥ सर्वापत्तारणो दुर्गो दुष्टभूतनिषेवितः। कामी कलानिधिः कान्तः कामिनीवशकृद्वशी ।।१३॥ सर्वसिद्धिप्रदो वैद्यः प्रभविष्णुस्तथैव च। ग्रष्टोत्तरशतं नाम्नां भैरवस्य महात्मनः ॥१४॥ मया ते कथितं देवि! रहस्यं सर्वकामदम्। इदं पठते स्तोत्रं नामाष्टशतमुत्तमम् ॥१५॥ न तस्य दूरितं कि श्वित्रैव भूतभयं तथा। न च मारीभयं तस्य ग्रहराजभयं तथा ॥१६॥ न शत्रुभ्यो भयं किन्द्वित्प्राप्नुयान्मानवः क्वचित्। भयं नैव पठेत्स्तोत्रमनुत्तमम् ॥१७॥ पातकानां

मारीभये राजभये तथा चोराग्निजे भये। ग्रौत्पातिकभये चैव तथा दुःस्वप्नजे भये।।१८।। बन्धने च तथा घोरे पठेतस्तोत्रमनुत्तमम्। सर्वं प्रशमनं याति भयं भैरवकीर्तनात्।।१६।। पुरश्चरणमुच्यते । एकादशसहस्रस्तु यस्त्रिन्ध्यं पठेद्देवि सम्बत्सरसर्तन्द्रतः ॥२०॥ स सिद्धिमाप्तुयादिष्टां दुर्लभोऽपि च मानवः। षण्मासान्भूमिकामस्तु जिपत्वा प्राप्नुयान्महीस् ।।२१।। राजशत्रुविनाशार्थं पठेन्मासाष्टकं यदि। रात्री वा जपते देवि नाशयेत्सर्वशत्रुकान् ।।२२॥ जपेन्मासत्रयम्मर्त्यो राजानं वशमानयेत्। धनार्थी च सुतार्थी च दारार्थी चापि मानवः ॥२३॥ पठेन्मासत्रयं देवि वारमेकन्तथा धनं पुत्रान्तथा दारान् प्राप्नुयान्नात्र संशयः ।।२४।। रोगी रोगात्प्रसुच्येत बद्धो मुच्येत बन्धनात्। भीतो भयात्ममुच्येत देवि सत्यं न संज्ञयः ॥२५॥ निगडेश्चापि यो बद्धः कारागृहनिपातितः। श्रृङ्खलाबन्धनं प्राप्तः पठेच्चेद्यो दिवानिशम् ॥२६॥ योऽन्यान्समीहते कामांस्तांस्तान् प्राप्नोति निश्चितम्। ग्रप्रकारयमिदं गुह्यं न देयं यस्य कस्यचित्।।२७॥ स्कूलोनाय शान्ताय ऋजवे दम्भवीजते। दद्यात्स्तोत्रमिदं पुण्यं सर्वकामफलप्रदम्। इति श्रुत्वा ततो देवी नामाष्टशतमुत्तमम्।।२८।। सन्तोषं परमं प्राप्य भैरवस्य महात्मनः। प्रसन्नोऽभूत्सर्वलोक्तमहेश्वरी ।।२९॥ भैरवस्य भरवस्तु प्रहृष्टोऽभूत्सर्वगः परमेश्वरः। जजाप परया भक्त्या सदा सर्वेश्वरेश्वरीम् ॥३०॥ इति श्रीरुद्रयामले ईश्वरपार्वतीसम्वादे बटुकभैरवस्तोत्रं सम्पूर्णम्

हनुमत्स्तुतय:

श्रीगणेशाय नमः

मनोजवं मारुत-तुल्यवेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठम्। वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शरणं प्रपद्ये ॥१॥ श्रतुलितबलधामं हेमशैलाभदेहं

दनुजवनकुशानुं ज्ञानिनामग्रगण्यम्। सकलगुणनिधानं वानराणामधीशं

रघुपतिप्रियभक्तं वातजातं नमामि ॥२॥ गोष्पदीकृतवारीशं - मशकीकृतराक्षसम्। रामायणमहामालारत्नं वन्देऽनिलात्मजम् ॥३॥ श्रञ्जनानन्दनं वीरं जानकीशोकनाशनम्। कपीशमक्षहन्तारं वन्दे लङ्काभयङ्करम् ॥४॥ उल्लङ्घ्य सिन्धोः सलिलं सलीलं यः **बोकार्वाह्म** जनाकात्मजायाः ।

म्रादाय तेनैव ददाह लङ्कां नसामि तं प्राञ्जलिराञ्जनेयम् ॥५॥

ग्राञ्जनेयमतिपाटलाननं काञ्चनाद्रिकमनीयविग्रहम्। पारिजाततरुमूलवासिनं भावयामि पवमाननन्दनम् ॥६॥ यत्र यत्र रघुनाथकीर्तनं तत्र तत्र कृतमस्तकाञ्जलिम्। वाष्पवारिपरिपूर्णलोचनं मार्हातं नमत राक्षसान्तकम्।।७।। ध्यायेद् बालदिवाकरद्युतिनिभं देवारिदर्पापहं

देवेन्द्रप्रमुखाप्रशस्तयशसं देदीप्यमानं रुचा। सुग्रीवादि - समस्तवानरयतं सुव्यक्ततत्त्वप्रियं संरक्तारुणलोचनं पवनजं पीताम्बरालङ्कृतम् ॥५॥

उद्यन्मार्तण्डकोटि - प्रकटरुचियुतं चारुवीरासनस्यं मौञ्जी-यज्ञोपवीता-ऽऽभरण-रुचिशिखा-शोभितं कुण्डलाढ्यम्।

CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

भक्तानामिष्टदान-प्रवणमनुदिनं वेदनादप्रमोदं ध्यायेद्देवं विधयं प्लवगकुलर्पात गोष्पदीभूतबाधिम् ॥६॥ पिङ्गकेशाद्यं स्वर्णकुण्डल-मण्डितम् वज्राङ्ग उद्यहिक्षण - दोर्दण्डं हनुमन्तं विचिन्तये ॥१०॥ स्फाटिकामं स्वर्णकान्ति द्विभुजं च कृताञ्जलिम्। कुण्डलद्वय - संशोभि - मुखाम्भोजं हरि भजे ।।११॥ उद्यदादित्य - सङ्काशमुदारभुज - विक्रमम् कन्दर्प - कोटि - लावण्यं सर्वविद्याविशारदम्। श्रीरामहृदयानन्दं भक्तकल्पमहीरुहम् ग्रभयं वरदं दोर्भ्यां कलये मारुतात्मजम् ॥१२॥ श्रपराजित ! नमस्तेऽस्तु नमस्ते रामपूजित !। प्रस्थानं च करिष्यामि सिद्धिर्भवतु मे सदा ।।१३।। यो वारान्निध्मिल्पपल्वल-मिबोल्लङ्घ्य प्रतापान्वितो वैदेहीघनशोक - तापहरेणो वैकुण्ठभक्तप्रियः। र्ग्राजत - राक्षसेश्वरमहादर्पापहारी रणे सोऽयं वानरपुङ्गचोऽवतु सदा चाऽस्मान् समीरात्मजः ।।१४।। वज्राङ्गं पिङ्ग्नेत्रं कनकमयलसत्कुण्डलाकान्तगण्डं सर्वविधाधिनायं करतलविधृतं पूर्णकुम्भं दृढं च। भक्ताभीव्टाधिकारं विदयति च सदा सुप्रसन्नं कपीन्द्रं त्रैलोक्यत्राणकारं सकलभुवनगं रामदूतं नमामि ॥१५॥ उद्यल्लाङ्गूलकेश - प्रलयजलधरं भीममूर्ति कपीन्द्रम्। वन्दे रामाङ्ग्रिपदा - भ्रमरपरिवृत्तं सत्त्वसारं प्रसन्नम् ॥१६॥ वज्राङ्गः वज्ररूपं कनकमयलसत्कुण्डलाकान्तगण्डं दम्भोलिस्तम्भसारप्रहरणविकटम्भूतरक्षोऽघिनाथम् वामे करे वीरभयं वहन्तं शैलं च घत्ते निजकण्ठलग्नं उद्यानमुत्थाय सुवर्णवर्णं भजे ज्वलत्कुण्डलरामदूतम् ॥१७॥ पद्मरागमणि - कुण्डल-त्विषा पाटलीकृत-कपोलमण्डलम्। दिव्यगेह - कदलीवनान्तरे भावयामि पवमाननन्दनम् ॥१८॥

दशावतारस्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः

नमोऽस्तु नारायण-मन्दिराय नमोऽस्तु हारायणकःधराय। नमोऽस्तु पारायण-चिंचताय नमोऽस्तु नारायण तेऽचिताय ॥१॥ नमोऽस्तु मत्स्याय लयाब्धिगाय नमोऽस्तु कूर्माय पयोब्धिगाय । नमो वराहाय धराधराय नमो नृसिहाय परात्पराय ॥२॥ नमोऽस्तु शुक्राश्रयवामनाय नमोऽस्तु विप्रोत्सवभागवाय। नमोऽस्तु सीताहितराघवाय नमोऽस्तु पार्थस्तुतयादवाय ॥३॥ नमोऽस्तु बुद्धाय विमोहकाय नमोऽस्तु ते कल्किपदोदिताय। नमोऽस्त्र पूर्णामितसद्गुणाय समस्तनाथाय ह्याननाय ॥४॥ करस्थ - शङ्कोल्लसदक्षमाला - प्रबोधमुद्राभयपुस्तकाय । नमोऽस्तु वक्त्रोद्गिरिदागमाय निरस्तहेयाय हयाननाय ॥५॥ फमाच्चतुर्दिक्षु निषेविताय। रमासमाकारचतुष्टयेन नमोऽस्तु पादर्बद्वयगद्विरूप-श्रियाभिषिक्ताय हयाननाय ॥६॥ किरीट - पट्टाङ्गट - हार-काञ्ची-सुरत्न - पीतास्बरन्युराधैः। विराजिताङ्गाय नमोऽस्तु तुम्यं सरैः परीताय हयाननाय ॥७॥ विदोषि - कोटीन्दुनिभ-प्रभाय विशेषतो मध्वमुनिप्रियाय। विमुक्तवन्द्याय नमोऽस्तु विष्वग्-विधूतविष्नाय हयाननाय ॥५॥ नमोऽस्तु शिष्टेष्टद-वादिराजकताष्टकाभिष्टुतचेष्टिताय। निषेशविम्बस्थहयाननाय ॥६॥ दशावतारैस्त्रिदशार्थदाय

इति दशावतारस्तोत्रं सम्पूर्णम्

रामस्तोत्रस् श्रीगणेशाय नमः

इन्द्र उवाच—
भजेऽहं सदा रामींमदीवराभं भवारण्यदावानलाभाभिवानम् ।
भवानीहृदा भावितानन्दरूपं भवाभावहेतुं भवादिप्रपन्नम् ॥१॥

सुरानीकदुःखौघनाशैकहेतुं नराकारदेहं निराकारमीड्चम् । परेशं परानन्दरूपं वरेण्यं हरिं राममीशं भजे भारनाशम् ॥२॥ प्रपन्नाखिलानन्ददोहं प्रपन्नातिनिःशेषनाशाभिधानम् । तपोयोगयोगीशभावाभिभाव्यं कपीशादिमित्रं भजे रामित्रम् ॥३॥ सदा भोगभाजां सुदूरे विभान्तं सदा योगभाजामदूरे विभान्तम्। चिदानन्दकन्दं सदा राघवेशं विदेहात्मजानन्दरूपं प्रपद्ये॥४॥ महायोगमायाविशेषानुयुक्तो विभासीश लीलानराकारवृत्तिः। त्वदानन्दलीलाकथापूणकर्णाः सदानन्दरूपा भवन्तीह लोके ॥५॥ ग्रहं मानपानाभिमत्तप्रमत्तो न वेदाखिलेशाभिमानाभिमानः। इदानीं भवत्पादपद्मप्रसादात्त्रिलोकाधिपत्याभिमानो विनण्टः ॥६॥ स्फुरद्रत्नकेयूरहाराभिरामं धराभारभूतासुरानीकदावम् । शरच्चन्द्रवक्रं लसत्पद्मनेत्रं दुरावारपारं भजे राघवेशम् ॥७॥ सुराधीशनीलाभ्रनीलाङ्गकान्ति विराधादिरक्षोवधाल्लोकशान्तिम्। किरीटादिशोभं पुरारातिलाभं भजे रामचन्द्रं रघूणामधीशम्।।८॥ लसच्चन्द्रकोटिप्रकाञ्चादिपीठे समासीनमेकं समाधाय सीताम्। स्फुरद्धेमवर्णां तडित्पुंजभासां भजे रामचन्द्रं निवृत्तातितन्द्रम् ॥६॥ इति श्रीमदघ्यात्मरामायणे युद्धकाण्डे इन्द्रकृतं रामस्तोत्रं सम्पूर्णम्

रामरक्षास्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः

घ्यानम्

घ्यायेदाजानुबाहुं घृतशरधनुषं बद्धपद्मासनस्थं पीतं वासो वसानं नवकमलदलस्पिंधनेत्रं प्रसन्नम् । वामाङ्कारूढसीतामुखकमलिमलह्लोचनं नीरदाभं नानालंकारदीप्तं दघतमुक्जटामण्डलं रामचन्द्रम् ।।

CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

स्तोत्रम्

चरितं रघुनाथस्य शतकोटिप्रविस्तरम्। एकैकमक्षरं पुंतां महापातकनाशनम् ॥१॥ ध्यात्वा नीलोत्पलक्यामं रामं राजीवलोचनम्। जानकीलक्ष्मणोवेतं जटामुकुटमण्डितम् ॥२॥ नक्तंचरान्तकम्। सासित्णधनुर्वाणपाणि 💎 स्वलीलया जगत्त्रातुमाविर्म्तमजं विभुन् ॥३॥ रामरक्षां पठेत्प्राज्ञः पापव्नीं सर्वकामदान्। शिरो मे राघवः पातु भालं दशरथात्मजः।।४॥ कौसल्येयो दृशौ पातु विश्वामित्रप्रियः श्रुती। छाणं पातु मखत्राता मुखं सौमित्रिवत्सलः ॥५॥ जिह्वां विद्यानिधिः पातु कण्ठं भरतवन्दितः। स्कन्धौ दिव्यायुधः पातु भुजौ भग्नेज्ञकार्मुकः ॥६॥ करौः सीतापितः पातु हृदयं जाभदग्न्यजित्। मध्यं पातु खरध्वंसी नाभि जाम्बवदाश्रयः ॥७॥ सग्रीवेशः कटी पातु सिक्थनी हनुमत्त्रभुः। उरू रघूत्तमः पातु रक्षःकुलविनाशकृत्।।८।। जानुनी सेतुकृत्पातु जङ्घे दशमुखान्तकः। पादौ विभीषणश्रीदः पातु रामोऽखिलं वपुः।।६।। एतां रामवलोपेतां रक्षा यः सुकृती पठेत्। स चिरायुः सुखी पुत्री विजयी विनयी भवेत् ॥१०॥ पातालभूतलव्योमचारिणइछयचारिणः न द्रष्ट्रमपि शक्तास्ते रक्षितं रामनामभिः॥११॥ रासेति रामभद्रेति रामचन्द्रेति वा स्मरन्। नरो न लिप्यते पापैर्भुक्ति मुक्ति च विन्दति ॥१२॥ जगज्जैत्रैकमन्त्रेण रामनाम्नाभिरक्षितम्। यः कण्ठे घारयेत्तस्य करस्थाः सर्वसिद्धयः ॥१३॥

वज्रपञ्जरनामेदं यो रामकवचं स्मरेत्। भ्रव्याहताज्ञः सर्वत्र लभते जयमङ्गलम् ।।१४।। म्रादिष्टवान्यथा स्वप्ने रामरक्षामिमां हरः। तथालिखितवान्त्रातः प्रबुद्धो ब्धकौशिकः ॥१५॥ म्रारामः कल्पवृक्षाणां विरामः सकलापदाम्। ग्रभिरामस्त्रिलोकानां रामः श्रीमान्स नः प्रभुः ।।१६॥ तरुणो रूपसम्पन्नौ सुकुमारौ महाबलौ। पुण्डरीकविशालाक्षौ चीरकृष्णाजिनाम्बरौ ।।१७।। फलमूलाशिनौ दान्तौ तापसौ ब्रह्मचारिणौ। पुत्रो दशरथस्येतो भ्रातरो रामलक्ष्मणौ।।१८।। ञरण्यौ सर्वसत्त्वानां श्रेष्ठो सर्वधनुष्मताम् । रक्षःकुलनिहन्तारौ त्रायेतां नो रघ्तमौ ॥ १९॥ श्रात्तसज्जघनुष।विषुस्पृशावक्षयाशुगनिषङ्गसङ्गिनौ[°]ि रक्षणाय मम रामलक्ष्मणावग्रतः पथि सदैव गच्छताम्।। संनद्धः कवची खड्गी चापबाणधरो युवा। गच्छःमनोरथात्रश्च रामः पातु सलक्ष्मणः।।२१।। रामो दाशरिथः शूरो लक्ष्मणानुचरो बली। काकुत्स्थः पुरुषः पूर्णः कौसल्येयो रघूत्तमः ॥२२॥ वेदान्तवेद्यो यज्ञेशः पुराणपुरुषोत्तमः । जानकीवल्लभः श्रीमानप्रमेयपराक्रमः ॥२३॥ इत्येतानि जपन्नित्यं मद्भक्तः श्रद्धयान्वितः। म्रश्वमेघाधिकं पुण्यं सम्प्राप्नोति न संशयः ।।२४।। रामं दूर्वादलक्यामं पद्माक्षं पीतवाससम्। स्तुवन्ति नामभिविव्यैनं ते संसारिणो नराः ।।२५।। रामं लक्ष्मणपूर्वेजं रघुवरं सीतापीत सुन्दरं काकुत्स्थंकरुणार्णवं गुणनिधि विप्रप्रियं धार्मिकम् । राजेन्द्रं सत्यसंघं दशरथतनयं श्यामलं शान्तिमूर्ति वन्दे लोकाभिरामं रघुकुलतिलकं राघवं रावणारिम् ।।

CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

रामाय रामभद्राय रामचन्द्राय वेधसे। रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः ॥२७॥ श्रीराम राम रघुनन्दन राम राम श्रीराम राम भरताग्रज राम राम। श्रीराम राम रणकर्कश राम राम श्रीराम राम शरणं भव राम राम ॥२८॥ श्रीरामचन्द्रचरणौ मनसा स्मरामि श्रीरामचन्द्रचरणौ गुणामि । वचसा श्रीरामचन्द्रचरणौ शिरसा नमामि श्रीरामचन्द्रचरणौ प्रपद्ये ॥२६॥ शरण रामो मत्पिता माता रामचन्द्रः स्वामी रामो मत्सखा रामचन्द्रः। सर्वस्वं मे रामचन्द्रो दयालु-निन्यं जाने नैव जाने न जाने ॥३०॥ दक्षिणे लक्ष्मणो यस्य वामे च जनकात्मजा। पुरतो मारुतिर्यस्य तं वन्दे रघुनन्दनम् ॥३१॥ लोकाभिरामं र्णरङ्गधीरं राजीवनेत्रं रघुवंशनाथम् । करुणाकरं कारुण्यरूपं श्रीरामचन्द्रं शरणं प्रपद्ये ॥३२॥ मारुततुल्यवेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठम्। मनोजवं वातात्मज वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतंं इारणं प्रपद्ये ॥३३॥ कूजन्तं रामरामेति मधुरं मधुराक्षरम्। ग्रारुह्य कविताशाखां वन्दे वाल्मीकिकोकिलम् ॥३४॥ श्रापदामपहर्तारं दातारं सर्वसम्पदाम्। लोकाभिरामं श्रीरामं भूयो भूयो नमाम्यहम् ॥३५॥ CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection. भर्जनं भवबोजामर्जना सुखसम्पदाम् ।
तर्जनं यमदूतानां रामरामेति गर्जनम् ॥३६॥
रामो राजमणिः सदा विजयते रामं रमेशं भजे
रामेणाभिहता निशावरचम् रामाय तस्मे नमः ।
रामान्नास्ति परायणं परतरं रामस्य दासोऽसम्यहं
रामे चित्तलयः सदा भवतु मे भो राम मामुद्धर ॥३७॥
राम रामेति रामेति रमे रामे मनोरमे ।
सहस्रनाम तत्तुल्यं रामनाम वरानने ॥३८॥
इति श्रीवुघकौशिकमुनिविरचितं श्रीरामरक्षास्तोत्रं सम्पूर्णम्

सधुराष्ट्रकम् श्रीगणेशाय नमः

मधुरं वदनं मधुरं नयनं मधुरं हसितं मधुरम्। ग्रघरं गमनं मध्रं मधुराधिपतेरिखलं मधुरम्।।१।। मध्र हृदय चरितं मधुरं वसनं मधुरं वलितं मधुरम्। वचनं मध्र चलितं मधुरं भ्रमितं मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ॥२॥ वेणुर्मधुरो रेणुर्मध्रः पाणिर्मधुरः पादौ मधुरौ। नृत्य मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ॥३॥ मध्र सख्य गीतं मध्र पीतं मधुरं भुक्तं मधुरं सुप्तं मधुरम्। रूपं मध्र तिलकं मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ।।४॥ करण मधुरं तरण मधुरं हरणं मधुरं रमणं मधुरम्। विमतं मध्रं शमितं मधुरं मधुराधिपतरेखिलं मधुरम् ॥५॥ गुञ्जा मधुरा माला मधुरा यमुना मधुरा वीची मधुरा। सलिलं मध्र कमल मधुरं मधुराधिपतरेखिलं मधुरम् ॥६॥ गोपी मध्रा लीला मधुरा युक्तं मधुरं भुक्तं मधुरम्। दृष्टं मधुरं मधुराधिपतेरिखलं मधुरम् ॥७॥ मध्रं शिष्टं गोपा मधुरा गावो मधुरा यिष्टमंघुरा सृष्टिमंघुरा। दलितं मध्रं फलितं मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम्।।८।। इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितं मधुराष्ट्रकं सम्पूर्णम् CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

कृष्णस्तोत्रम् श्रीगणेशाय नमः

नवघनश्यामं पीतकौशेयवाससम्। सानन्दं सुन्दरं शुद्धं श्रीकृष्णं प्रकृतेः परम् ॥१॥ राधिकाप्राणवल्लभं वल्लवीसुतम्। राधासेवितपादाब्जं राधावक्षः - स्थलस्थितम् ॥२॥ राधिकेष्टं राधापहृतमानसम्। राधाधारं भवाधारं सर्वाधारं नमामि तम्।।३।। राधाहृत्पद्ममध्ये च वसन्तं सन्ततं शुभम्। शक्वद्राधाज्ञापरिपालकम् ॥४॥ राधासहचर ध्यायन्ते योगिनो योगान् सिद्धाः सिद्धेश्वराश्च यम्। तं ध्यायेत् सततं शुद्धं भगवन्तं सनातनम् ॥५॥ सततं सन्तो ब्रह्मेशाशेषसंज्ञकाः। निर्गुणं ब्रह्म भगवन्तं सनातनम् ॥६॥ निलिप्तं च निरीहं च परमात्मानमीश्वरम्। नित्यं सत्यं च परमं भगवन्तं सनातनम् ॥७॥ यं सृष्टेरादिभूतं च सर्ववीजं परात्परम्। प्रपद्यन्ते भगवन्तं सनातनम् ॥५॥ नानावताराणां सर्वकारणकारणम्। वेदावेद्यं वेदबीजं वेदकारण - कारणम् ॥६॥ योगिनस्तं प्रपद्यन्ते भगवन्तं सनातनम् । इत्येवमुक्तवा गन्धर्वः पपात धरणीतले ॥१०॥ दण्डवद्भूमौ देवदेवं परात्परम्। इति तेन कृतं स्तोत्रं यः पठेत् प्रयतः शुचिः ॥११॥ इहैव जीवन्मुक्तश्च परं याति परां गतिम्। हरिभक्ति हरेर्दास्यं गोलोके च निरामयम् ॥१२॥ लभते नाऽत्र संशयः ॥१३॥ पार्षदप्रवरत्वं च

इति नारदपाश्वरात्रे कृष्णस्तोत्रं सम्पूर्णम् CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

श्रीकृष्णाष्ट्रकम्

श्रीगणेशाय नमः

श्रीगोपगोकुलविवर्धननन्दसूनो राधापते व्रजनातिहरावतार। मित्रात्मजातटविहारण दीनबन्धो दामोदराच्यत विभो मम देहि दास्यम् ॥१॥ श्रीराधिकारमण माधव गोकुलेन्द्र-सूनो यदूत्तम रमाचितपादपद्म। श्री-श्रीनिवास पुरुषोत्तम विश्वमूर्ते गोविन्द यादवपते मम देहि दास्यम्।।२।। गोवर्धनोद्धरण गोकुलवल्लभाद्य-वंशोद्भटालय हरेऽखिललोकनाथ। श्रीवासुदेव मधुसूदन विश्वनाथ विश्वेश गोकुलपते मम देहि दास्यम् ॥३॥ रासोत्सवप्रिय बलानुज सत्त्वराशे। भक्तानुकम्पित भवातिहराधिनाम। विज्ञानधाम गुणधाम किशोरमूर्ते सर्वेश मञ्जलतनो मम देहि दास्यम्।।४।। सद्धमँपाल गरुडासन यादवेन्द्र ब्रह्मण्यदेव यदुनन्दन भक्तिदान। सङ्क्षणप्रिय कुपाऽऽलय देव विष्णो सत्यप्रतिज्ञ भगवन् मम देहि दास्यम्।।४।। गोपीजनप्रियतम क्रिययैकलम्य राधावर प्रिय वरेण्य शरण्यनाथ। श्राश्चर्यबाल वरदेश्वर पूर्णकाम विद्वत्तमाश्रय विभो सम देहि दास्यम् ॥६॥ CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

कन्दर्पकोटि मदहारण तीर्थकीर्ते विश्वैकवन्द्य करुणार्णव तीर्थपाद। सर्वज्ञ सर्ववरदाश्रय कल्पवृक्ष नारायणाखिलगुरो मम देहि दास्यम्।।७॥

वृन्दावनेश्वर मुकुन्द मनोज्ञवेष वंशीविभूषितकराम्बुज पद्मनेत्र। विश्वेश केशव वजोत्सव भक्तिवश्य देवेश पाण्डवपते मम देहि दास्यम् ॥ ६॥

श्रीकृष्णस्तवरत्नमध्टकमिदं सर्वार्थदं वर्ण्यतां भक्तानां च हितं हरेश्च नितरां यो वै पठेत्पावनम् । तस्यासौ व्रजराजसूनुरतुलां भींक स्वपादाम्बुजे सत्सेच्ये प्रददाति गोकुलपितः श्रीराधिकाबल्लभः ॥६॥ इति श्रीमद्वल्लभाचार्यंविरचितं श्रीकृष्णाष्टकं समाप्तम्

लामापापापराचरा माञ्चनाच्या राजा

गङ्गाष्टकम्

श्रीगणेशाय नमः

मातः शैलसुतासपित्न वसुधा-भ्युङ्गार-हाराविल स्वर्गारोहणवैजयित्त भवतीं भागीरिथ प्रार्थये। त्वत्तीरे वसतस्त्वदम्बु पिबतस्त्वद्वीचिषु प्रेङ्कत-स्त्वन्नाम स्मरतस्त्वदिपतदृशः स्यान्मे शरीरव्ययः॥१॥

त्वत्तीहे तरुकोटारान्तर्गतो गङ्गे विहङ्गो वरं त्वन्नीरे नरकान्तकारिणि वरं मत्स्योऽथवा कच्छपः।

नैवान्यत्र मदान्ध-सिन्धुरघटा - सङ्घट्ट-घण्टारण-त्कारत्रस्त - समस्त - वैरिवनिता - लब्धस्तुतिर्भूपतिः ॥२॥

उक्षा पक्षी तुरग उरगः कोऽपि वा वारणो वा वारोणः स्यां जननमरण - क्लेश - दुखासहिष्णुः । CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection. न त्वन्यत्र प्रविरलरणत्कङ्कणक्वाणमिश्र वारस्त्रीभिश्चमरमस्ता वीजितो भूमिपालः ॥३॥ कार्कीनव्कुवितं श्वभिः कवलितं गोमायुभिर्लुण्ठितं स्रोतोभिश्चलितं तटाम्बुलुलितं वीचीभिरान्दोलितम्। दिव्यस्त्री-करचारु - चामरमरुत्संवीज्यमानः कदा द्रक्ष्येऽहं परमेश्वरि त्रिपथगे भागीरिथ स्वं वपुः ।।४।। भ्रभिनवबिसवल्ली पादपद्मस्य विष्णो-र्मदन - मथन - मौलेर्मालिती - पुष्पमाला। जयति जयपताका काऽप्यसौ मोक्षलक्ष्म्याः क्षपितकलिकलङ्का जाह्नवी नः पुनातु ॥४॥ एतत्ताल-तमाल-सालसरल-व्यालोलवल्लीलता-च्छन्नं सूर्यकरप्रतापरहितं शङ्खेन्दु-कुन्दोज्ज्वलम्। गन्धर्वामर - सिद्ध-किन्नरवधूतुःङ्गस्तनास्फालित स्नानाय प्रतिवासरं भवतु मे गाङ्गं जलं निर्मलम् ॥६॥ गाङ्गं वारि मनोहारि मुरारिचरणच्युतम्। त्रिपुरारिशिरश्चारि पापहारि पुनातु माम्।।७।। पापापहारि दुरितारि तरङ्गधारि शैलप्रचारि गिरिराजगुहाविदारि झङ्कारकारि हरिपादरजोऽपहारि गाङ्गं पुनातु सततं शुभकारि वारि।।८।। गङ्गाष्टकं पठति यः प्रयतः प्रभाते वाल्मीकिना विरचितं शुभदं मनुष्यः। प्रक्षाल्य गात्रकलि - कल्मव - पङ्कमाश् मोक्षं लभेत् पतित नैव नरो भवाब्धौ।।९।।

इति श्रीमहर्षिवाल्मीकिविरचितं गङ्गाष्टकं सम्पूर्णम् CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

गङ्गाष्टकम्

श्रीगणेशाय नमः

भगवती भवलीलामौिलमाले तवाम्भः कणमणुपरिमाणं प्राणिनो ये स्पृशन्ति । ग्रमर-नगरनारी-चामर - ग्राहिणीनां विगत - कलिकलङ्का - तङ्कमङ्को लुठन्ति ॥१॥

ब्रह्माण्डं खण्डयन्ती हरशिरसि जटाविल्लमुल्लासयन्ति स्वर्लोकादापतन्ती कनकगिरिगुहागण्डशैलात् स्खलन्ती। क्षोणीपृष्ठे लुण्ठन्ती दुरितचयचमूनिभरं भत्संयन्ती

पाथोधि पूरयन्ती सुरनगरसरित्पावनी नः पुनातु ॥२॥

भ ज्जामात् ङ्गकुम्भ-च्युतमदमदिरामोद-मत्तालिजालं स्नानैः सिद्धाङ्गमानां कुच्युगविगलत् कुङ्कुमासङ्गिपङ्गम्।

सायं प्रातर्मुनीनां कुशकुसुमचयैश्कृत्रतीरस्थनीरं पायान्नो गाङ्गमस्भ-करिकलभ-कराक्रान्तरंहस्तरङ्गम्॥३॥

स्रादावादिपितामहस्य नियमन्यापारपात्रे जलं पश्चात् पन्नगज्ञायिनो भगवतः पादोदकं पावनम् ।

भूयः शम्भुजटा - विभूषणमणिर्जिह्नौर्महर्षिरयं कन्याकल्मषनाशिनी भगवती भागीरथी भूतले ॥४॥

शैलेन्द्रादवतारिणी निजजले मज्जज्जनोत्तारिणी पारावारिवहारिणी भवभयश्रेणोसमुत्सारिणी।

शेषाङ्गगैरनुकारिणी हरशिरोवल्लीदलाकारिणी काशीप्रान्तिवहारिणी विजयते गङ्गा मनोहारिणी ॥५॥

कुतो वीचिर्वाचिस्तव यदि गता लोचनपर्थं त्वमापीता पीताम्बरपुरनिवासं वितरसि। त्वदुःसङ्गे गङ्गे पति यदि कायस्तनुभृतां

तदा मातः शातऋतवपदलाभोऽप्यतिलघुः ॥६॥ CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection. गङ्गे त्रैलोक्यसारे सकलसुरवध्धौतिवस्तीर्णतोये
पूर्णब्रह्मस्वरूपे हरिचरणरजोहारिणी स्वर्गमार्गे।
प्रायिश्वतं यदि स्यात्तव जलकणिका ब्रह्महत्यादिपापे
कस्त्वां स्तोतुं समर्थिहित्रजगदघहरे देवि गङ्गे प्रसीद ॥७॥
भगवति तव तीरे नीरमात्राशनोऽहं
विगतिवषयतृष्णः कृष्णमाराधयामि ।
सकलकलुषभङ्गे स्वर्गसोपानसङ्गे
तरलतरतरङ्गे देवि गङ्गे प्रसीद ॥६॥
मातः शाम्भवि शम्भुसङ्गमिलिते मौलो निधायाञ्जॉल
त्वत्तीरे वपुषोऽवसानसमये नारायणाङ्ग्रिद्धयम्।
सानन्दं स्मरतो भविष्यति मम प्राणप्रयाणोत्सवे
भूयाद् भितरिवच्युता हरिहर द्वैतात्मिका शास्वती ॥६॥
गङ्गाष्टकमिदं पुण्यं यः पठेत् प्रयतो नरः।

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं गङ्गाष्टकं सम्पूर्णम्

सर्वपापविनिमुक्तो विष्णुलोकं स गच्छति ।। १०।।

यमुनाष्ट्रकम्

श्रीगणेशाय नमः

नमामि यमुनामहं सकलिसिद्धिहेतुं मुदा ।
मुरारिपदपंकजस्फुरदमन्दरेणूत्कटाम् ॥
तटस्थनवकाननप्रकटमोदपुष्पाम्बुना ।
सुरासुरसुपूजितस्मरिपतुः श्रियं बिभ्रतीम् ॥१॥
कलिन्दगिरिमस्तके पतदमन्दपूरोज्ज्वला ।
विलासगमनोल्लसत्प्रकटगण्डशैलोन्नता ॥
सघोषगितदन्तुरा समधिक्रद्धदोलोत्तमा ।
मुकुन्दरित्विद्धिनो जयित पद्मबन्धोः सुता ॥२॥

CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

भ्वनपावनीमधिगतामनेकस्वनैः। भवं प्रियाभिरिव सेवितां शुकमयूरहंसादिभिः॥ तरङ्गभुजकङ्कणप्रकटमुक्तिकावालुका नितम्बतटसुन्दरीं नमत कृष्णतुर्यप्रियाम् ॥३॥ श्रनन्तगुणभूषिते 💎 शिवविरिच्चदेवस्तृते। घनाघननिभे सदा ध्रुवपराशराभीष्टदे॥ विशुद्धमथुरातटे सकलगोपगोपीवृते। कृपाजलिघसंश्रिते सम मनः सुखं भावय ॥४॥ यया चरणपद्मजा मुररिपोः प्रियंभावृका । समागमनतो भवत् सकलसिद्धिदा सेवताम् ॥ तया सदृशता मियात् कमलजा सपत्नीवं यत्। हरिप्रियकलिन्दोया मनिस मे सदा स्थीयताम् ॥५॥ नमोऽस्तु यमुने सदा तव चरित्रमत्यद्भुतं न जातु यसयातना भवति ते पयःपानतः। यमोऽपि भगिनीसुतान् कथमुहन्ति दुष्टानपि प्रियो भवति सेवनात् तव हरेर्यथा गोपिकाः ॥६॥ सिन्नधौ तनुनवत्वमेतावता । रतिर्मुरिरपौ मुकुन्दिप्रये ॥ ममास्तु तव **ब्रुलंभतमा** म्रतोऽस्तु तव लालना सुरधुनी परं सङ्गमात्। तवैव भुवि कीर्तिता न तु कदापि पुष्ठिस्थितैः ॥७॥ स्तुति तव करोति कः कमलजासपत्नि प्रिये। हरेर्यदनुसेवया भवति सौख्यमायोक्षतः।। कथाधिका सकलगोविकासंगम-स्मरश्रमजलाणुभिः सकलगात्रजैः सङ्गमः ॥५॥ मुदा पठति सूरसूते तवाष्टकिमदं समस्तद्रश्तिक्षयो भवति वै सुकुन्दे रितः ।। सकल सिद्धयो मुररिपुश्च सन्तुष्यति। स्वभावविजयो भवेद् वदति वल्लभः श्रीहरेः ॥६॥ इति श्रीमद्रल्लभाचार्यविरचितं श्रीयमुनाष्टकं सम्पूर्णम् CC-D.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

श्रीगणेशाय नमः

एकश्लोकी-रामायणम्

स्रादौ राम-तपोवनादि गमनं हत्वा मृगं काश्वनं वैदेही - हरणं जटायुमरणं सुग्रीव - सम्भाषणम् । बालिनिर्दलनं समुद्रतरणं लंकापुरीदाहनं पश्चात् रावण-कुम्भकर्णहननं चैतद्धि रामायणम् ।।

एकक्लोकी-भागवतस्

श्रादौ देविक - देवगर्भ - जननं गोपीगृहे वर्धनं मायापूतिन - जीवितापहरणं गोवर्द्धनोद्धारणम् । कंसच्छेदन - कौरवादिहननं कुन्तीसुतापालनं एतद्भागवतं पुराणकथितं श्रीकृष्णलीलामृतम् ।।

एकश्लोकी-महाभारतम्

श्रादौ पाण्डव - धार्तराष्ट्रजननं लाक्षागृहे दाहनं द्यूते श्रीहरणं वने विचरणं मत्स्यालये वर्तनम् । लीला-गो-ग्रहणं रणे विहरणं सन्धिक्षयाज्ञस्भणं पश्चाद् भोष्मसुयोधनादि-दहनं चैतद्विमहाभारतम् ।।

चतुःश्लोको-भागवतस्

श्रीगणेशाय नमः

श्रीभगवानुवाच—

ज्ञानं परमगुह्यं मे यद्विज्ञानसमन्वितम्।
सरहस्यं तदङ्गं च गृहाण गिवतं मया।।१।।
यावान्नहं यथाभावो यद्र्पगुणकर्मकः।
तथैव तत्त्वविज्ञानमस्तु ते मदनुग्रहात्।।२॥
ग्रहमेवासमेवाग्रे नान्यद्यत्सदसत्परम्।
पश्चावहं यदेतच्च योऽविज्ञावित होऽस्स्यहम् ।।३।।
पश्चावहं यदेतच्च योऽविज्ञावित होऽस्स्यहम् ।।३।।

ऋतेऽथ यत्प्रतीयेत न प्रतीयेत चात्मित ।
तिद्वचात्मनो मायां यथाभासो यथा तमः ॥४॥
यथा महान्ति भूतानि भूतेषूच्चावचेष्वनु ।
प्रविष्टान्यप्रविष्टानि यथा तेषु न तेष्वहम् ॥५॥
एतादेव जिज्ञास्यं तत्त्वजिज्ञासुनाऽऽत्मनः ।
स्रन्वय-व्यतिरेकाभ्यां यत् स्यात् सर्वत्र सर्वदा ॥६॥
एतन्मतं समातिष्ठ परमेण समाधिना ।
भवान् कल्पविकल्पेषु न विमुद्यति कहिचित् ॥७॥
इति श्रीमद्भागवतान्तर्गतं चतुःश्लोकीभागवम्

अष्टादशक्लोकी गीता श्रीगणेशाय नमः

म्रर्जुन उवाच-

निमित्तानि च पश्यामि विपरीतानि केशव। न च श्रेयोऽनुपश्यामि हत्वा स्वजनमाहवे।।१॥

श्री भगवानुवाच —

योगस्थः कुरु कर्माणि सङ्गं त्यक्त्वा घनज्जय।
सिद्धचिसद्धयोः समो भूत्वा समत्वं योग उच्यते।।२।।
कर्मे न्द्रियाणि संयम्य य प्रास्ते मनसा स्मरन्।
इन्द्रियार्थान्विमूढात्मा मिथ्याचारः स उच्यते।।३।।
श्रद्धावांत्लभते ज्ञानं तत्परः संयतेन्द्रियः।
ज्ञानं लब्ध्वा परां ज्ञान्तिमिवरेणाधिगच्छति।।४।।
यतेन्द्रियमनोबुद्धिर्मुनिर्मोक्षपरायणः ।
विगतेच्छाभयक्रोधो यः सदा मुक्त एव सः।।५।।
यक्ताहारविहारस्य युक्तचेष्टस्य कर्मसु।
यक्तस्वप्नावबोधस्य योगो भवति दुःखहा।।६।।
देवी ह्येषा गुणमयी मम माया दुरत्यया।
मामेव ये प्रपद्यन्ते मायामेतां तरन्ति ते।।७।।

ग्रानिज्योतिरहः शुक्लः षण्मासा उत्तरायणम् ।
तत्र प्रयाता गच्छन्ति ब्रह्म ब्रह्मविदो जनाः ॥द॥
ग्रापि चेत्सुदुराचारो भजते मामनन्यभाक् ।
साधुरेव स मन्तव्यः सम्यग्व्यवसितो हि सः ॥६॥
यो मामजमनादि च वेत्ति लोकमहेश्वरम् ।
ग्रसंमूढः स मत्येषु सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥१०॥
मत्कर्मकृन्मत्परमो मद्भक्तः संगर्वाजतः ।
निर्वेरः सर्वभूतेषु यः स मामेति पाण्डव ॥११॥
श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासाज्ज्ञानाद्ध्यानं विशिष्यते ।
ध्यानात्कर्मफलत्यागस्त्यागाच्छान्तिरनन्तरम् ॥१२॥
क्षेत्रज्ञं चापि मां विद्धि सर्वक्षेत्रेषु भारत ।
क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोज्ञानं यत्तज्ज्ञानं मतं मम ॥१३॥
मां च योऽव्यभिचारेण भक्तियोगेन सेवते ।
स गुणान्समतीत्यैतान् ब्रह्मभूयाय कल्पते ॥१४॥
निर्मानमोहा जितसंगवोषाः

ग्रध्यात्मनित्या विनिवृत्तकामाः । द्वन्द्वैविमुक्ताः सुखबुःखसंज्ञै--

र्गंच्छन्त्यमूढाः पदमच्ययं तत् ।।१४।।
यः ज्ञास्त्रविधिमृत्सृष्य वर्तते कामकारतः।
न स सिद्धिमवाप्नोति न सुखं न परां गतिम् ।।१६।।
मनः प्रसादः सौम्यत्वं मौनमात्मविनिग्रहः।
भावसंशुद्धिरित्येतत्तपो मानसमुच्यते।।१७।।
सर्वधर्मान्परित्यच्य मामेकं शरणं व्रज।
ग्रहंत्वा सर्वपापेम्यो मोक्षयिष्यामि मा शुचः।।१८।।
गीतासारमिदं पुण्यं यः पठेत् सुसमाहितः।
विष्णुलोकमवाप्नोति भयशोकविनाशनम्।।

इति श्रीवेदव्यासविरचिता ग्रष्टादश्रकोकीगीता

CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

तीर्थस्तुतिः

श्रीगणेशाय नमः

गङ्गे च यमुने चैन गोदावरि सरस्वति।
नर्मदे सिन्धु कावेरि जलेऽस्मिन् सिन्धिं कुरु।।१।।
कुरुक्षेत्र - गया - गङ्गा - प्रभास-पुष्कराणि च।
एतानि पुण्यतीर्थानि स्नानकाले भवन्तिवह।।२।।
त्वं राजा सर्वतीर्थानां त्वमेव जगतः पिता।
याचितं देहि मे तीर्थं तीर्थराज! नमोऽस्तु ते।।३।।
पुष्कराद्यानि तीर्थानि गङ्गायाः सरितस्तथा।
ग्रागच्छन्तु पवित्राणि स्नानकाले सदा मम।।४।।
विष्णु - पादाब्ज - सम्भूते गङ्गे त्रिपथगामिनि।
धर्मद्रवेति विख्याते पापं मे हर जाह्नवि!।।५।।
गङ्गा गङ्गेति यो क्याद् योजनानां शतैरिप।
मच्यते सर्वपापेम्यो विष्णुलोकं स गच्छति।।६॥

नवग्रहपीडाहरस्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः

रवि-स्तुतिः

ग्रहणामादिरादित्यो लोकरक्षणकारकः। विषमस्थानसम्भूतानां पीडां दहतु मे रविः॥१॥

चन्द्र-स्तुतिः

रोहिणीज्ञः सुधामूर्तिः सुधागात्रो सुधाज्ञनः। विषयस्थानसम्भूतां पीडां दहतु मे विघुः॥२॥

CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

कुज-स्तुतिः

भूमिपुत्रो महातेजा जगतो भयकृत्सवा। वृष्टिकृद्-वृष्टिहर्ता च पीडां दहतु मे कुजः॥३॥

बुध-स्तुतिः

उत्पातरूपो जगतां चन्द्रपुत्रो महाद्युतिः। सूर्यप्रियकरो विद्वान् पीडां दहतु मे बुधः॥४॥

गुरु-स्तुतिः

देवमन्त्री विशालाक्षः सदा लोकहिते रतः। ग्रनेक - शिष्य - सम्पूर्णः पीडां दहतु मे गुरुः।।४।।

भृगु-स्तुतिः

दैत्यमन्त्री गुरुस्तेषां प्राणदश्च महाद्युतिः। प्रभुस्ताराग्रहाणां च पीडां दहतु मे भृगुः॥६॥ शनि-स्तुतिः

सूर्यपुत्रो दीर्घदेहो विज्ञालाक्षः ज्ञिवप्रियः। मन्दचारः प्रसन्नात्मा पीडां दहतु मे ज्ञानिः॥७॥

राहु-स्तुतिः

महाशिरा महावक्त्रो महादंष्ट्रो महाबलः। म्रतनुश्चोर्ध्वकेशश्च पीडां दहतु मे शिखी।।८।।

केतु-स्तुतिः

म्रनेकरूपवर्णेश्च शतशोऽथ सहस्रशः। उत्पातरूपो घोरश्च पीडां दहतु मे तमः॥६॥

इति ब्रह्माण्डपुराणोक्तं नवग्रहपीडाहरस्तोत्रम्

ग्रहस्तुतिः

ब्रह्मामुरारिस्त्रिपुरान्तकारी भानुः शशी भूमिसुतो बुधश्च । गुरुश्च शुत्रः शनि-राहु-केतवः कुर्वन्तु सर्वे मम सुप्रभ(तम् ॥ CC-0.Panini Kanya Mana Vidyalaya Collection.

नवग्रहस्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः

2088

जपाकुसुमसंकाशं काश्यपेयं महाद्युतिम्। तमोऽरिं सर्वपापघनं प्रणतोऽस्मि दिवाकरम् ॥१॥ क्षीरोदार्णवसम्भवम्। दधिशङ्खलुषाराभं नमामि शशिनं सोमं शम्भीर्मुकुटभूषणम् ॥२॥ विद्युत्कान्तिसमप्रभम्। घरणीगर्भसम्भूतं कुमारं शक्तिहस्तं तं मङ्गलम् प्रणमाम्यहम् ॥३॥ प्रियङ्गुकलिकाश्यामं रूपेणाप्रतिमं बुधम्। सौम्यं सौम्यगुणोपेतं तं बुघं प्रणमाम्यहम् ॥४॥ देवानां च ऋषिणां च गुरुं काञ्चनसन्निभम्। बुद्धिभूतं त्रिलोकेशं तं नमामि वृहस्पतिम् ॥५॥ हिमकुन्दमृणालाभं दैत्यानां परमं गुरुम्। सर्वशास्त्र - प्रवक्तारं भार्गवं प्रणमाम्यहम् ॥६॥ नीलाञ्जनसमाभासं रविपुत्रं यमाग्रजम्। छायामार्तण्डसम्भूतं तं नमामि शनैश्चरम्।।७।। ग्रर्घकायं महावीर्यं चन्द्रादित्यविमर्दनम्। सिहिकागर्भसम्भूतं तं राहुं प्रजमाम्यहम् ॥८॥ पलाशपुष्पसङ्काशं तारकाग्रहमस्तकम् । रौद्रं रौद्रात्मकं घोरं तं केतुं प्रणमाम्यहम् ।।६।। इति व्यासमुखोद्गीतं यः पठेत् सुसमाहितः। दिवा वा यदि वा रात्रौ विघ्नशान्तिर्भविष्यति ॥१०॥ नरनारीनृपाणां च भवेद् दुःखस्वप्ननाशनम्। तेषासारोग्यं पुष्टिवर्धनम् ॥११॥ ऐश्वर्यमतुलं ग्रहनक्षत्रजाः पीडास्तस्कराग्निसमुद्भवाः । ताः सर्वाः प्रश्नमं यान्ति व्यासो बूते न संशयः ॥१२॥

इति व्यासविरचितं नवग्रहस्तोत्रं सम्पूर्णम् CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

गुरुस्तुतिः

श्रखण्ड - मण्डलाकारं व्याप्तं येन चराऽचरम् । तत्पदं द्वितं येन तस्मे श्रीगुरवे नमः ॥१॥ श्रखण्डानन्दबोधाय शिष्यसन्तापहारिणे । सच्चिदानन्दक्पाय तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥२॥ श्रज्ञान - तिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जन - शलाकया । चक्षुष्टन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥३॥ गुरुर्बह्मा गुर्चिवष्णुर्गुरुर्देवो महेश्वरः । गुष्टः साक्षात् परमब्रह्म तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥४॥

शिवमानसपूजास्तोत्रम् श्रीगणेशाय नमः

रत्नैः कल्पितमासनं हिमजलैः स्नानं च दिव्याम्बुरं नानारत्नविमूषितं मृगमदामोदाङ्कितं चन्दनम्। जाती - चम्पक - विल्वपत्र - रचितं पुष्पं च धूपं तथा बीपं देव दयानिघे ! पशुपते ! हृत्किल्पतं गृह्यताम् ॥१॥ सौवर्णे नवरत्नखण्डरचिते पात्रे घृतं पायसं भक्ष्यं पञ्चविद्यं पयोदिधयुतं रम्भाफलं पानकम्। शाकानामयुतं जलं रुचिकरं कर्पूरखण्डोज्ज्वलं ताम्बूलं मनसा मया विरचितं भक्त्या प्रभो ! स्वीकुरु ॥२॥ चामरयोर्युगं व्यजनकं चादर्शकं निर्मलं छत्रं वीणामेरिमृदङ्गकाहलकला गीतं च नृत्यं तथा। साष्टाङ्गं प्रणतिः स्तुतिर्बहुविधा ह्येतत्समस्तं मया सङ्कल्पेन सर्मापतं तव विभो पूजां गृहाण प्रभो ! ॥३॥ ग्रात्मा त्वं गिरिजा मितः सहचरा प्राणाः शरीरं गृहं पूजा ते विषयोपभोगरचना निद्रा समाधिस्थितिः। सञ्चारः पदयोः प्रदक्षिणविधिः स्तोत्राणि सर्वागिरो यद्यत्कर्म करोमि तत्तदिखलं श्रम्भो तवाराधनम् ॥४॥ CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

करचरणकृतं वाक्कायजं कर्मजं वा श्रवणनयनजं वा मानसं वाऽपराधम्। विहितमविहितं वा सर्वमेतत्क्षमस्व जय जय करुणाब्धे ! श्री महादेव ! शम्भो ! ॥ ॥ ॥

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्रीशिवमानसपूजास्तोत्रम्

दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः

विश्वं दर्पणदृश्यमाननगरीतुल्यं निजान्तर्गतं पञ्यन्नात्मनि मायया बहिरिचोद्मूतं यथा निद्रया। यः साक्षात्कुरुते प्रबोधसमये स्वात्मानमेवाद्वयं तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥१॥ बीजस्यान्तरिवाङ्कुरो जगदिदं प्राङ्निविकल्पं पुन-र्मायाकल्पितदेशकालकलनावैचित्र्यचित्रीकृतम् **ै** मायावीव विजृम्भयत्यपि महायोगीव यः स्वेच्छ्या तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥२॥ यस्यैव स्फुरणं सदात्मकमसत्कल्पार्थकं भासते साक्षात्तत्त्वमसीति वेदवचसा यो बोधयत्याश्रितान्। यत्साक्षात्करणाद्भवेत्र पुनरावृत्तिर्भवाम्भोनिधौ तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥३॥ नाना च्छिद्रघटोदरस्थितमहादीपप्रभाभास्वरं ज्ञानं यस्य तु चक्षुरादिकरणद्वारा बहिः स्पन्दते। जानामीति तमेव भान्तमनुभात्येतत्समस्तञ्जगत् तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥४॥ CC-0. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

देहम्प्राणमपीन्द्रियाण्यपि चलां बुद्धि च शून्यं विदुः स्त्रीबालान्धजडोपमास्त्वहमिति भ्रान्ता भृशं वादिनः । मायाशक्तिविलासकल्पितमहाव्यामोहसंहारिणे तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नमः इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥५॥

राहुग्रस्तिदवाकरेन्द्रसदृशो मायासमाच्छादनात् सन्मात्रः करणोपसंहरणतो योऽभूत्सुषुप्तः पुमान् । प्रागस्वाप्समिति प्रबोधसमये यः प्रत्यभिज्ञायते तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥६॥

बाल्यादिष्विप जाग्रदादिषु तथा सर्वास्वस्थास्विप व्यावृत्तास्वनुवर्तमानमहमित्यन्तःस्फुरन्तं सदा । स्वात्मानं प्रकटीकरोति भजतां यो मुद्रया भद्रया १ तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥७॥

विश्वस्पदयित कार्यकारणतया स्वस्वामिसम्बन्धतः शिष्याचार्यतया तथैव पितृपुत्राद्यात्मना भेदतः। स्वप्ने जाग्रति वा य एष पुरुषो मायापरिश्रामित-स्तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये॥८॥

भूरम्भांस्यनलोऽनिलोऽम्बरमहर्नाथो हिमांशुः पुमा-नित्याभाति चराचरात्मकमिदं यस्यैव मूत्येष्टकम् । नान्यत्किञ्चन विद्यते विमृशतां यस्मात्परस्माद्विभोस्-तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥६॥

सर्वात्मत्वमिति स्फुटोक्नतिमदं यस्मादमुष्मिंस्तवे तेनास्य श्रवणात्तथार्थमननाद्धचानाच्च संकीर्तनात् । सर्वात्मत्वमहाविभूतिसहितं स्यादीश्वरत्वं स्वतः सिद्घ्येत्तत्पुनरष्ट्या परिणतं चैश्वर्यमन्याहतम् ॥१०॥

श्रीम् लक्षक्करप्रात्मार्यक्रिर्जनितं श्रीप्रक्षियाम् विस्तोत्रम्

Digitized by Arya Samai Foundation Chemiai and eGangotri

महागणेशपश्चरत्नम्

श्रीगणेशाय नमः

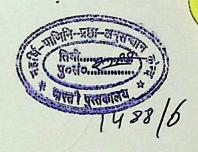
सदाविभुक्तिसाधकं मुदाकरात्तमोदक विलासिलोकरक्षकम्। कलाधरावतंसकं विनाशितेभदैत्यकं **प्रनायकेकनायकं** तं विनायकम् ॥१॥ नताशुभाशुनाशकं नमामि नवोदितार्कभास्वरं नतेतरातिभीकरं नमत्सुरारिनिर्जरं नताधिकापदुद्धरम्। सुरेश्वरं निघीश्वर गजेश्वरं गणेश्वरं महेश्वरं तमाश्रये परात्परं निरंतरम् ॥२॥ समस्तलोकशङ्करं निरस्तदेत्यकुञ्जरं वरेतरोवरं वरेभ - वक्त्रमक्षरम्। वरं मुदाकरं यशस्करं कृपाकरं क्षमाकरं नमस्करोमि भास्वरम् ॥३॥ मनस्करं नमस्कृतां श्रकिश्वनातिमार्जनं चिरन्तनोक्तिभाजनं पुरारिपूर्वनन्दनं सुरारिगर्वचर्वणम् । धनञ्जयादिभूषणं प्रपञ्चनाशभीषणं क्पोलदानवारणं भजे पुराणवारणम् ॥४॥ ग्रचित्त्य - रूपमन्तहीनमन्तराय - कृन्तन नितान्तकान्तिदंतकान्तमन्तकान्तकात्मजम् । योगिनां निरन्तरं वसन्तमेव संविचिन्तयामि सन्ततम् ॥५॥ तमेकदन्तमेव पञ्चरत्नमादरेण योऽन्वहं महागणेश -प्रजल्पति प्रभातके हृदिस्मरन्गणेश्वरम्। **ब्ररोगतामदोषतां सुसाहितों सुपुत्रतां** समाहितायुरष्टभूतिमम्युपैति सोऽचिरात्।।६।।

श्रीमदाद्यशङ्करभगवत्पादविरचितम् .CC-0.Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

मङ्गलश्लोकाः

श्रीगणेशाय नमः

विश्वेशं माघवं दुण्डि दण्डपाणि च भैरवम्। वन्दे काशीं गुहां गङ्गां भवानीं सणिकाणकाम्।।१।। वऋतुण्ड ! महाकाय ! कोटिसूर्यसमप्रभः!। निर्विष्टनं कुरु मे देव ! सर्वकार्येषु सर्वदा ॥२॥ सुमुखश्चैकदन्तश्च कपिलो गजकर्णकः। लम्बोदरश्च विकटो विघ्ननाशो विनायकः ॥३॥ धूम्रकेतुर्गणाध्यक्षो भालचन्द्रो गजाननः। ्द्वादशैतानि नामानि यः पठेच्छृणुयादपि ॥४॥ विद्यारम्भे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा। सङ्ग्रामे सङ्कटे चैव विघ्नस्तस्य न जायते ॥५॥ शुक्लाम्बरघरं देवं शशिवर्णं चतुर्भुजम्। प्रसन्नवदनं घ्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥६॥ ग्रभीप्सितार्थसिद्धचर्थं पूजितो यः सुराऽसरैः। सर्वविघ्नहरस्तस्मै गणाधिपतये नमः ॥७॥ सर्वदा सर्वकार्येषु नास्ति तेषाम'ङ्गलम्। येषां हृदिस्थो भगवान् मङ्गलायतनो हरिः ॥५॥ सर्वेष्वारम्भकार्येषु त्रयस्त्रिभुवनेश्वराः। देवा दिशन्तु नः सिद्धि ब्रह्मेशानजनार्दनाः ॥६॥ Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennal and eGangothics